

ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Οι σπουδάστριες:
ΒΕΝΕΚΑ ΕΥΓΕΝΙΑ
ΓΕΩΡΓΑΛΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
ΣΚΟΠΕΛΙΤΗ ΕΙΡΗΝΗ

Η εισηγήτρια:
ΤΡΥΦΩΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

ΠΑΤΡΑ 1995

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

1884

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Διαλέγοντας για την πτωχιακή εργασία μας το θέμα Λειτουργία και Διοίκηση Ανώνυμης εταιρείας στόχος μας ήταν το να δώσουμε όσο μπορούμε καλύτερα την σημασία που έχει για την Α.Ε. η διοίκηση και η λειτουργία της.

Λέγοντας διοίκηση και λειτουργία εννοούμε τον τρόπο με τον οποίο διοικείται καθώς και τα όργανα (μέλη), τα οποία παίζουν σημαντικό ρόλο και καθορίζουν τις αποφάσεις της Α.Ε.

Κάθε χρόνο όλο και περισσότερες εταιρείες μετατρέπονται από Ο.Ε. και Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. Από ότι φαίνεται η Α.Ε. θα είναι η μορφή της εταιρείας που θα επικρατήσει σε λίγα χρόνια.

Ευχαριστούμε θερμά όσους μας βοήθησαν για την ολοκλήρωση της εργασίας και ιδιαίτερα την υπεύθυνη καθηγήτρια μας την κ. Αλεξάνδρα Τρυφωνοπούλου για την ουσιαστική βοήθεια της, στην εκπλήρωση της πτωχιακής μας εργασίας.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η ανώνυμη εταιρεία είναι η κατ' εξοχήν κεφαλαιουχική εμπορική εταιρεία . Χαρακτηριστικά της είναι πέραν της νομικής προσωπικότητας και της ιδιότητας του εμπόρου κατά το τυπικό κριτήριο, το ότι οι εταίροι της (μέτοχοι) ευθύνονται περιορισμένα μέχρι την αξία της εισφοράς τους, το κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε μερίδια (μετοχές) και η εταιρική ιδιότητα μεταβιβάζεται ελεύθερα (ελεύθερη μεταβίβαση των μετοχών).

Αποτέλεσμα του κεφαλαιουχικού στοιχείου της εταιρείας και του ότι οι μέτοχοι είναι περισσότερο χρηματοδότες παρά τα πρόσωπα εκείνα επί των προσπαθειών των οποίων θα υλοποιηθεί ο εταιρικός σκοπός, όπως συμβαίνει με τις προσωπικές εταιρείες είναι και το ελεύθερα μεταβιβάστο της εταιρικής ιδιότητας και η ανάγκη οργάνωσης των εταίρων υπό σταθερή και συνεχή διοίκηση. Αυτό επιτυγχάνεται με τη νομοθετική πρόβλεψη ενός ισχυρού τρίτου οργάνου του διοικητικού συμβουλίου, το οποίο έχει την εκπροσώπηση και διαχείριση της εταιρείας, ενώ η σχέση των προσώπων του οργάνου αυτού προς τους εταίρους δεν είναι η ίδια με αυτή των εταίρων προς τους διαχειριστές προσωπικής εταιρείας, όπως θα αναφέρεται πιο κάτω. Αποτέλεσμα της φυσιολογίας αυτής που έχει η ανώνυμη εταιρεία είναι η μεγαλύτερη έκθεση στη δημοσιότητα των δραστηριοτήτων της σε σχέση με αυτή των προσωπικών εταιρειών καθώς και ότι ο χαρακτήρας των διατάξεων που τη διέπουν είναι κατά κανόνα αναγκαστικού δικαίου και όχι ενδοτικού, όπως συμβαίνει με τις προσωπικές εταιρείες. Για το λόγο αυτό ασκείται άλλωστε σχετικά έντονη κρατική εποπτεία επί της λειτουργίας της εταιρείας.

Συνέπεια της φυσιογνωμίας που προσδίδει ο νόμος στην ανώνυμη εταιρεία και των ως άνω χαρακτηριστικών της είναι ότι η επωνυμία της δεν πρέπει να αποτελείται από τα ονόματα των ιδρυτών ακόμα και ενός από αυτούς. Μπορεί βέβαια να περιλαμβάνει το όνομα του ιδρυτή ή άλλου προσώπου, αλλά ο κανόνας είναι να σχηματίζεται η επωνυμία της από το είδος της επιχείρησης που ασκεί, ενώ προστίθεται στο τέλος υποχρεωτικά σαν ενδεικτικό της νομικής μορφής της εταιρείας η λέξη «ανώνυμη εταιρεία» (α.ε.). Κατά τα λοιπά ισχύουν οι αρχές που διέπουν κάθε εμπορική εταιρεία, δηλαδή να μην είναι φανταστική, παραπλανητική. Είναι επίσης δυνατόν να προστεθεί στην επωνυμία ένας διακριτικός τίτλος.

Η ανώνυμη εταιρεία σαν επιχειρησιακός φορέας, αποτελεί πρότυπο για κάθε επιχειρησιακή, ακόμα και μη εμπορική δραστηριότητα, και τούτο βασίζεται στη διάκριση που γίνεται μεταξύ ιδιοκτησίας και διοίκησης. Το γεγονός ότι η ιδιοκτησία ενσωματώνεται σε μεταβιβάσιμα αξιόγραφα και δεν προσδίδει σε αυτόν που τα έχει ούτε το «χρώμα» του επιχειρηματία ή κατά μείζονα λόγο εμπόρου αλλά και ούτε συνεπάγεται γι' αυτόν καμία υποχρέωση ούτε καν υποχρέωση πίστης, καθιστούν τη μορφή αυτή επιχειρηματικής δράσης τον προσφιλέστερο και αποδοτικότερο τρόπο άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, ακόμα και για το δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου. Εκτός αυτού αποτελεί ο θεσμός της ανώνυμης εταιρείας ένα πρώτης τάξης μέσο συγκέντρωσης κεφαλαίων και δημιουργίας λαϊκής αποταμίευσης, τα οποία στο πέρασμα των χρόνων και των κοινωνικοοικονομικών συγκλονιστικών αλλαγών που έχουν επέλθει, παραμένουν γενικώς αποδεκτά αιτήματα της οικονομίας. Θα ήταν όμως σφάλμα να θεωρήσουμε ότι ο θεσμός της ανώνυμης εταιρείας,

όσο και αν έχει εξελιχθεί, είναι ικανός από μόνος να δομήσει τη σύγχρονη επιχείρηση. Το νομοθετικό πλαίσιο που δίνουν οι διατάξεις για την ανώνυμη εταιρεία είναι μόνο ένα minimum από το νομικό πλέγμα της σύγχρονης επιχείρησης, το οποίο ποτέ σχεδόν δεν αρκεί για να οργανώσει την επιχείρηση. ανάλογα του είδους της εμπορίας της κάθε επιχείρησης υπάρχει κάθε φορά μία δέσμη νομοθετικών ρυθμίσεων που διέπουν μεν τις υποχρεώσεις της επιχείρησης με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας προς το δημόσιο αλλά δεν αφήνουν ανεπηρέαστες και τις διατάξεις που αφορούν την ίδια την ανώνυμη εταιρεία. Επίσης υπάρχει και το πλέγμα των διατάξεων που αφορούν τις ειδικές ανώνυμες εταιρείες που επίσης επιβάλλεται από το είδος της δραστηριότητας που ασκεί η επιχείρηση. Με άλλα λόγια ο θεσμός της κοινής ανώνυμης εταιρείας δεν αποτελεί ένα ολοκληρωμένο νομοθετικό οικοδόμημα για την άσκηση των όποιων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων αλλά την κοινή βάση εκκίνησης πάντοτε από νομοθετική σκοπιά.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η αποικιακή πολιτική των μεγάλων κρατών της Ευρώπης η οποία ακολουθήθηκε κατά το 16ο αιώνα και έπειτα, συντέλεσε στη δημιουργία μεγάλων επιχειρήσεων οι οποίες δύναται να χαρακτηριστούν ως πρόδρομοι της ανώνυμης εταιρείας. Η "Τράπεζα του Αγίου Γεωργίου" (*Banca di S. Giorgio) , αναφέρεται ως μια από τις πρώτες μορφές της ανώνυμης εταιρείας λόγω της κατανομής του κεφαλαίου σε μετοχές (loca) που ιδρύθηκε το 1407 στην Γενοβα, πλην όμως τα μερίδια αυτά δεν ήταν αντικείμενο εμπράγματου δικαιώματος ούτε οι δικαιούχοι

αυτών κατείχαν την θέση μετόχων αλλά δανειστών. Γι αυτό και προσεγγίζουμε περισσότερο προς την ιστορική εξέλιξη δεχόμενοι ότι η κατ' εξοχήν αφετηρία της εμφανίσεως του θεσμού της Α.Ε. βρίσκεται στους Αγγλικούς, Ολλανδικούς και Γαλλικούς οργανισμούς που ιδρύθηκαν από το 16ο αιώνα για το σκοπό ασκήσεως της αποικιακής πολιτικής. Έτσι από τα παραπάνω κράτη δημιουργήθηκαν εταιρείες όπως η Ολλανδική εταιρεία των Ανατολικών Ινδιών, η Αγγλική εταιρεία των Ινδιών, η εταιρεία του Αγίου Χρυσόστομου και της Νέας Γαλλίας που αποτέλεσαντο πρόδρομο του θεσμού της Α.Ε. που στη σύγχρονή της έννοια ολοκληρώνεται κατά τον 19ο αιώνα.

Η Α.Ε. είναι το δημιούργημα μιας εποχής κατά την οποία οι ανάγκες συγκεντρώσεως κεφαλαίων για την εξυπηρέτηση της μεγάλης βιομηχανίας πρόβαλλαν επιτακτικές.

Από μία επισκόπηση στις ξένες νομοθεσίες παρατηρούμε τα ακόλουθα:

Αρχικά οι Α.Ε. ιδρύονταν με πολιτειακή πράξη "Βάσει του συστήματος της ιδρύσεως κατά παραχώρηση της αρχής", το κράτος παρείχε σ' αυτές ποικίλα προνόμια και διατηρούσε για το ίδιο δικαιώματα ανάμειξης στην διοίκηση των εταιρειών αυτών.

Τόσο στη Γαλλία όσο και στην Αγγλία οι εταιρείες τελούν υπό σύστημα ελέγχου τόσο κατά την ίδρυση όσο και κατά τη λειτουργία της εταιρείας. Με το πέρασμα του χρόνου αμβλύθηκε η κρατική εποπτεία και αυξήθηκε η εμπορική κερδοσκοπία, σημειώθηκαν καταχρήσεις του θεσμού της Α.Ε. οι οποίες οδήγησαν στην λήψη νομοθετικών μέτρων μετά οποία απαγορεύτηκε η ίδρυση Α.Ε. για μικρό χρονικό διάστημα (Bubble Act του 1719 στην Αγγλία και Δίμα του 1793 στην Γαλλία).

Ο Γαλλικός εμπορικός κώδικας (code de commerce) ακολουθεί το σύστημα της προηγούμενης άδειας διοικήσεως (διοικητικό σύστημα) χωρίς την οποία δεν δύναται να συστηθεί Α.Ε. . Το σύστημα αυτό που διέπει γενικά τις νομοθεσίες μέχρι τα μέσα του 19ου αιώνα είναι συνέπεια των παραπάνω καταχρήσεων και της δυσπιστίας που προέρχεται από αυτές.

Τα νομοθετήματα που ακολούθησαν αυτό σε διάφορες χώρες εγκατέλειψαν το παραπάνω σύστημα και υιοθέτησαν το καλούμενο κανονιστικό σύστημα, κατά το οποίο καμία κυβερνητική 'έγκριση δεν απαιτείται για να δημιουργηθεί η Α.Ε. αλλά ο νόμος προβλέπει ορισμένες διατυπώσεις με την τήρηση των οποίων ιδρύεται η Α.Ε. χωρίς καμία ανάμξη της διοικητικής αρχής ή του δικαστηρίου. Η νομοθετική καθιέρωση του κανονιστικού συστήματος συντελέστηκε πρώτα στην Αγγλία όπου βρήκε απήχηση και στις κυριότερες χώρες της Ευρώπης και συγκεκριμένα στην Γαλλία, Γερμανία, Ελβετία και Ιταλία.

Κατά τον 19ο αιώνα έχουμε την εμφάνιση των κωδικοποιήσεων του δικαίου της Α.Ε. με επακόλουθο την "εκλαίκευσιν" του θεσμού της. Στα μέσα του αιώνα αντικαταστάθηκε το σύστημα της ιδρύσεως κατά παραχώρηση της αρχής από το κανονιστικό σύστημα της ιδρύσεως με πλήρωση προκαθορισμένων όρων στον νόμο.

Σταδιακά αντί των μεγάλων αλλά λίγων Α.Ε. κάνει την εμφάνισή του ένα πλήθος μικρότερου μεγέθους Α.Ε. . Παράλληλα η Α.Ε. συνδέεται με το θεσμό του χρηματιστηρίου αξιών. Αυτό έχει ως επακόλουθο η Α.Ε. να μην είναι μόνο θεσμός του δικαίου των εταιρειών αλλά και του δικαίου των αξιόγραφων καθώς και του δικαίου της κεφαλαιαγοράς και της αποταμίευσης. Από την εξέλιξη αυτή προκύπτει η ανάγκη προστασίας των δανειστών και των μικρομετόχων.

Ο 19ος αιώνας κατέστησε αναγκαία και προώθησε τη νομοτεχνική υποδομή πάνω στην οποία βρίσκεται ο θεσμός της Α.Ε. Κάνουν την εμφάνισή τους διεθνώς οι ακόλουθοι θεσμοί δικαίου της Α.Ε. :

1) Η καθολικότητα του δικαιώματος της ψήφου για όλους τους μετόχους και η εκλογή απ' αυτούς και ανάκληση του διοικητικού συμβουλίου.

2) Η δημοσιότητα του καταστατικού και των τροποποιήσεων του.

3) Η δημοσιότητα των εταιρικών λογαριασμών.

4) Ο έλεγχος της ανώνυμου εταιρείας από ελεγκτές.

5) Η αναγνώριση των δικαιωμάτων της μειοψηφίας.

6) Η καθιέρωση της αρχής της περιορισμένης ευθύνης, η οποία αναγνωρίσθηκε στο Αγγλικό δίκαιο υπό του Limited liability Act 1855 .

Τον 20ο αιώνα το αγγλοσαξονικό δίκαιον παρουσιάζει αισθητή μείωση των διατάξεων αναγκαστικού δικαίου και σημαντική διοικητικών εποπτεία των Α.Ε. μέσω της Securities and Commission των ΗΠΑ της Αμερικής.

Το Βρετανικό δίκαιο παρουσίασε αποκρυσταλλωμένη μορφή και ταχύτερη εξέλιξη το 19ο αιώνα σε σχέση προς το γαλλικό και το Γερμανικό τα οποία υπέστησαν τη σημαντικότερη επιρροή του.

Στην Ελλάδα εισέρχεται το διοικητικό σύστημα με την εισαγωγή του Γαλλικού Εμπορικού κώδικα (Code de commerce) που όμως τροποποιήθηκε από το νόμο 2190/1920 και επικράτησε σε μας μικτό σύστημα. Γι' αυτό για τη σύσταση Α.Ε. απαιτείται μεν άδεια και έγκριση

του καταστατικού αλλά όμως ο υπουργός (Νομάρχης) "υποχρεούται εις τ'ανωτέρω εφ'όσον το καταστατικό έχει καταρτιθεί σύμφωνα με τους κείμενους νόμους και τις διατάξεις του Ν 2190/1920.

Ο θεσμός της Α.Ε στην Ελλάδα εισήχθη από την Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου και οι πρώτες Α.Ε. της χώρας μας υπήρξαν τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις όπως η Εθνική Χρηματιστηριακή Τράπεζα (1828), η Εμπορική Τράπεζα Πειραιώς και Παλαιών Πατρών (1840), η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (1841) κ.α.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ Α.Ε.

Η Α.Ε. είναι κεφαλαιουχική εταιρεία εφ'όσον έχει νομική προσωπικότητα και ευθύνεται αποκλειστικά με την περιούσια της για τα εταιρικά χρέη. Το κεφάλαιο της διαιρείται σε ίσα μερίδια, τις μετοχές.

Στην Α.Ε. συντελείται η συγκέντρωση του κεφαλαίου από πολλούς κεφαλαιούχους η προσωπικότητα των οποίων είναι εντελώς αδιάφορη. Η εταιρεία αυτή έχει σαν βάση την χρηματική εισφορά. Πρέπει να τονίσουμε ότι η έννοια της Α.Ε. είναι συνδεδεμένη με την κατανομή του κεφαλαίου της στο πολύ πλήθος. Το πλήθος των μετόχων είναι ανομοιογενές γιατί το προέχον στοιχείο είναι η συγκέντρωση του κεφαλαίου και δεν λαμβάνεται υπόψη τα προσόντα ή η επιχειρηματική ικανότητα των μετόχων αλλά οι εισφορές οι οποίες στο σύνολο τους συγκροτούν το κεφάλαιο της Α.Ε. Γι' αυτό έχει ειπωθεί ότι το κεφάλαιο είναι απρόσωπο, η δε ανώνυμη εταιρεία που στηρίζεται σ' αυτό το κεφάλαιο είναι απρόσωπη εταιρεία. Στην Α.Ε. δεν λαμβάνονται υπόψη τα πρόσωπα των μετόχων αλλά οι μετοχές των οποίων είναι

κύριοι. Γι' αυτό παρατηρούμε ότι το πλήθος των μετόχων είναι ετερόκλητο, περιλαμβάνει στους κόλπους του από την μια μεριά έμπειρους κεφαλαιούχους και κερδοσκόπους πάσης μορφής και απ'την άλλη ιδρύματα, αποταμειυτές και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Α.Ε. είναι τα ακόλουθα :

1) Το περιορισμένο της ευθύνης όλων των μετοχών. Ο μέτοχος ευθύνεται απλώς για την πληρωμή της αξίας της μετοχής και δεν έχει καμμία άλλη υποχρέωση ούτε απέναντι στην εταιρεία ούτε απέναντι σε τρίτους. Με άλλα λόγια η υποχρέωση του μετόχου συνίσταται απλώς στην καταβολή της ονομαστικής αξίας της μετοχής ή και του αρτίου ποσού αυτής σε περίπτωση που υπάρχει έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο λόγω της ιδιότητάς του ως μετόχου, ο μέτοχος δεν υποχρεούται σε συμπληρωματική εισφορά ούτε σε προσωπική εργασία. Το περιορισμένο της ευθύνης δηλώνει ότι ο μέτοχος διακινδυνεύει να χάσει την πληρωθείσα αξία της εισφοράς του χωρίς να έχει καμία προσωπική ευθύνη είτε απέναντι σε τρίτους είτε απέναντι στο νομικό πρόσωπο της εταιρείας. Επομένως η οικονομική της σημασία έγκειται στην λειτουργική της ικανότητα για συγκέντρωση ελάχιστου κεφαλαίου.

2) Οι αποταμειύσεις πολλών ατόμων που συσσωρεύονται για την συμπλήρωση οικονομικοεμπορικών επιτευγμάτων δεν θα ήταν δυνατό να επιτευχθούν με την νομική μορφή των υπόλοιπων εμπορικών εταιρειών.

Η οικονομικοτεχνική πρόοδος του εικοστού αιώνα δεν θα είχε φθάσει στο σημερινό σημείο εξέλιξής της χωρίς την ιδιάζουσα μορφή της Α.Ε. Μέσω της ΑΕ προσελκύεται η λαϊκή αποταμίευση και τάσσεται

στην εξυπηρέτηση επιχειρηματικών σκοπών. Το ευρύ κοινό συμμετέχει με την καλούμενη "λαϊκή μετοχή" στο παραγωγικό κεφάλαιο των μεγάλων και πολυάριθμων ΑΕ και η μετοχή ως τίτλος διαδραματίζει σημαντικό ρόλο σε όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα τα οποία χρησιμοποιούνται στη συγκέντρωση μεγάλου κεφαλαίου .

3) Η ΑΕ είναι προορισμένη να συγκαταλέγει στους κόλπους της ετερόκλητο πλήθος μετόχων που έχει ως επακόλουθο να μετέχουν στις συνελεύσεις των ΑΕ.

4) Η ΑΕ προορίζεται να μετέχει στην οικονομική ζωή και συγκεκριμένα ο κύριος σκοπός της είναι κερδοσκοπικός και γι' αυτό χαρακτηρίζεται από το νόμο ως εμπορική εταιρεία. Ο νόμος ορίζει ότι καθώς η ΑΕ αποκτά κατά την ίδρυσή της ορισμένη κατώτατη καθαρή περιουσία από τις εισφορές την μεταβάλλει αυτόματα σε νομικό πρόσωπο με περιουσιακή υποδομή που συνεπάγεται περιουσιακή κερδοσκοπική δράση .

5) Με παροχές που έχουν αντικειμενική αξία και δεν εξαρτώνται από το πρόσωπο του οφειλέτη, η συμμετοχή στην ΑΕ προορίζεται να αποτελέσει μεταβιβάσιμο οικονομικό αγαθό.

6) Η έκταση των δικαιωμάτων του μετόχου έχει ως μέτρο την παραπάνω κεφαλαιουχική παροχή.

7) Χαρακτηριστικό των παραπάνω συμμετοχών στην ΑΕ είναι ο κλειστός τους αριθμός. Ο αριθμός αυτός δεν μπορεί να αλλάξει μόνο αν τροποποιηθεί το καταστατικό δηλαδή με αύξηση ή μείωση του

συνολικού μετοχικού κεφαλαίου σαν μέγεθος που έχει οριστεί στο καταστατικό. Σε αντίθεση με τις σωματειακές ενώσεις προσώπων παρατηρείται μία προτίμηση στους παλαιούς μετόχους κατά τις εκδόσεις νέων μετοχών ή ομολογιών μετατρέψιμες σε μετοχές .

8) Παρατηρείται πλήρης υποδομή συμφερόντων στην ανώνυμη εταιρεία που σημαίνει ότι κάθε μέτοχος έχει αξίωση επί της εισφοράς του και επί των χρήσεων και επί της εκκαθάρισεως, δηλαδή έχει αξίωση επί της περιουσίας και του προϊόντος αυτής.

9) Ο θεσμός αυτός που έχει την δυνατότητα της αξιολογικής ενσωματώσεως των συμμετοχών που προορίζεται να κυκλοφορήσουν στην κεφαλαιαγορά και να υποστούν τον νόμο της προσφοράς και της ζήτησης εμφανίζεται από το νόμο ενδεδειγμένος να ζωογονήσει την κεφαλαιαγορά και το Χρηματιστήριο.

10) Από την άποψη μεγέθους και οργάνωσης η ΑΕ ενδείκνυται για μεγάλες και μακροχρόνιες επιχειρήσεις πράγμα που φαίνεται από τη δυνατότητα διασποράς του κεφαλαίου που οδηγεί τη προσέλκυση μεγάλου αριθμού επενδυτών που συνεπάγεται τη συγκέντρωση μεγάλων κεφαλαίων με σχετικώς μικρές εισφορές.

11) Χωρίς ευθύνη και διοικητική ανάμειξη τοποθετούνται κεφάλαια που δέχονται το ευεργέτημα των πλεονεκτημάτων της επιχειρηματικής κερδοσκοπίας λόγω της διορθωτικής δομής της ΑΕ..

12) Οι μέτοχοι έχουν περιορισμένες διαχειριστικές εξουσίες (πιο συγκεκριμένα διορισμού και ανάκληση του διοικητικού συμβουλίου και ελεγκτών) ως προς τους οποίους η ευθύνη τους δεν μπορεί να υπερβεί την εισφορά τους, κάτι που θα ήταν αντίθετο προς το δίκαιο της ΑΕ που δεν αναγνωρίζει δικαιώματα στον μέτοχο που να του στερήσουν την περιορισμένη ευθύνη του.

Παρατηρούμε μία ισορροπημένη κατανομή δυνάμεων στη δομή της ανώνυμης εταιρείας. Αυτό έχει σαν επακόλουθο την καταλληλότητα της Α.Ε. στην κεφαλαιαγορά και το χρηματιστήριο συμβάλλει σ' αυτό και η μακροχρόνια διάρκεια της επίσης.

Η καταλληλότητα αυτή φαίνεται από τα εξής :

α) Το διοικητικό συμβούλιο είναι σε θέση να ασκήσει τα καθήκοντα του χωρίς προσωπικές εξαρτήσεις και χωρίς μεταβολές στη σύνθεσή του από τις σποραδικές μεταβιβάσεις μετοχών. Αυτό συμβαίνει γιατί ο μέτοχος στερείται διαχειριστικής εξουσίας και δεν έχει το δικαίωμα να παρέχει διαχειριστικές εντολές προς το διοικητικό συμβούλιο.

β) Η ανυπαρξία της μετοχικής ιδιότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ανοίγει τις πόρτες προς την υπαλληλοποίηση της διοικήσεως της εταιρείας με επακόλουθο τη δυνατότητα χρησιμοποίη-σεως ικανών στελεχών που δεν έχουν κεφαλαιουχική συμβολή στην Α.Ε..

γ) Η απουσία μετοχών από τη γενική συνέλευση αλλά και η διάφορη γνώμη της μειοψηφίας δεν δημιουργεί προβλήματα στη διοίκηση της εταιρικής επιχείρησης και συντελεί στην ομαλή λειτουργία της.

ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ Α.Ε.

Η σύσταση της ΑΕ αναλαμβάνεται από ορισμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα τους ιδρυτές που παίρνουν την πρωτοβουλία για την εκπλήρωση όλων των τυπικών διαδικασιών οι οποίες απαιτούνται ώστε η εταιρεία να αποκτήσει νομική προσωπικότητα. Ο αριθμός των ιδρυτών δεν μπορεί να είναι μικρότερος από δύο.

Συστατικό έγγραφο της εταιρείας είναι το καταστατικό της το οποίο πρέπει να περιβληθεί τον τύπο δημοσίου εγγράφου (συμβολαιογραφικό τύπο).

Μετά την σύσταση της ΑΕ σύμφωνα με τον νόμο αρχίζει η λειτουργία της την οποία διασφαλίζουν τα όργανα της εταιρείας.

Αυτά είναι :

- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Οι Ελεγκτές.
- Διευθύνων ή Εντεταλμένος σύμβουλος
- Διευθυντές, τμηματάρχες κ.λ.π.

Η γενική συνέλευση των μετόχων

Είναι το ανώτατο όργανο της Εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Οι αποφάσεις της υποχρεώνουν και τους απόντες ή διαφωνούντες μετόχους. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να είναι τακτική ή έκτακτη. Όταν πρόκειται να αποφασίσει τροποποιήσεις του καταστατικού καλείται καταστατική.

Η Γενική συνέλευση καλείται, συγκροτείται σε σώμα με απαρτία λειτουργεί και αποφασίζει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού.

Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των νόμιμα παριστάμενων σ' αυτήν μετόχων εφόσον υπάρχει η προβλεπόμενη απαρτία. Οι μέτοχοι ψηφίζουν ως κάτοχοι και όχι ως πρόσωπα. Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα ψήφου και όλα τα προς το αντιπροσωπευόμενο ποσοστό του κεφαλαίου. Συνεπώς στις Γενικές Συνελεύσεις διαμορφώνεται πλειοψηφία κεφαλαίων και όχι προσώπων.

Για ορισμένες αποφάσεις πάνω σε ιδιαίτερα σοβαρά θέματα πχ η αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου, η μεταβολή της εθνικότητας ή του σκοπού της εταιρείας, η παράταση της διάρκειας, η διάλυση κλπ. απαιτείται όχι απόλυτη αλλά αυξημένη πλειοψηφία καθώς και αυξημένη απαρτία.

Η Γενική Συνέλευση καλείται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο υποχρεωτικά και μέσα σε έξι μήνες από το τέλος της οικονομικής χρήσεως για να εγκρίνει τον ισολογισμό τη διανομή κερδών και να αποφασίσει για την απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών.

Εκτάκτως συγκαλείται :

- Αν το διοικητικό Συμβούλιο κρίνει ότι συντρέχει λόγος
- Αν το ζητήσουν οι τακτικοί ελεγκτές
- Αν το ζητήσουν οι μέτοχοι που εκπροσωπούν το 5% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου
- Αν η καθαρή περιουσία της ΑΕ γίνει μικρότερη από το 1/2 καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου οπότε και συγκαλείται με το ερώτημα λύσης της εταιρείας.

Εφόσον η εταιρεία έχει εκδώσει προνομούχες μετοχές με ψήφο ή χωρίς ψήφο για τη λήψη αποφάσεων που θίγουν τα προνόμια προβλέπεται από το νόμο η σύγκλιση ιδιαίτερης συνέλευσης των προνομούχων μετόχων των οποίων θίγονται τα προνόμια η οποία αποφασίζει για την κατάργηση ή τον περιορισμό του προνομίου με πλειοψηφία των 3/4 του εκπροσωπούμενου σ' αυτήν κεφαλαίου. Η απόφαση της ιδιαίτερης αυτής συνελεύσεως είναι απαραίτητη για την λήψη οριστικής απόφασης από τη Γενική συνέλευση.

Το διοικητικό συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση , λειτουργεί και παίρνει αποφάσεις κατά πλειοψηφία προσώπων . Τα μέλη του που πρέπει να είναι τουλάχιστον τρία δεν είναι απαραίτητο να έχουν τη δυνατότητα του μετόχου εκτός αν αυτό προβλέπεται από το καταστατικό . Η θητεία των μελών του Δ.Σ. δεν μπορεί να είναι

μεγαλύτερη των έξι ετών και οι σύμβουλοι κατά την λήξη της θητείας τους είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι. Το καταστατικό μπορεί να καθορίζει την τμηματική ανανέωση των μελών του Δ.Σ. πχ για ένα εννεαμελές ΔΣ μπορεί να καθορισθεί ότι κάθε χρόνο θα εκλέγονται τρία μέλη του ΔΣ με τριετή θητεία στη θέση τριών εξερχόμενων. Τα εξερχόμενα μέλη έχουν τη δυνατότητα επανεκλογής.

Το Δ.Σ. συνέρχεται τουλάχιστον μια φορά το μήνα και έχει αρμοδιότητα να αποφασίζει για κάθε πράξη σχετική με τη διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της εταιρικής περιουσίας και την επιδίωξη του εταιρικού σκοπού.

Επειδή το Δ.Σ. είναι όργανο που ενεργεί συλλογικά για λόγους μεγαλύτερης ευελιξίας κατά τη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων είναι δυνατό εφόσον υπάρχει σχετική καταστατική διάταξη να εκχωρεί όλες σχεδόν τις αρμοδιότητές του σ' ένα σύμβουλο, τον Διευθύνοντα σύμβουλο, ο οποίος για την επανάκτησή τους είναι υπόλογος απέναντι στο Δ.Σ. Επίσης μπορεί να εισχωρούνται περιορισμένες ειδικές αρμοδιότητες σ' ένα σύμβουλο, τον Εντεταλμένο Σύμβουλο.

Το καταστατικό μπορεί να δίνει στο Δ.Σ. το δικαίωμα να εκλέγει συμβούλους σε αντικατάσταση παραιτηθέντων ή αποθανόντων ή έκπτωτων συμβούλων. Η εκλογή αυτή είναι μέχρι τη σύγκλιση της πρώτης Γ.Σ. η οποία είτε επικυρώνει την εκλογή τους είτε εκλέγει άλλους.

Τα συστήματα κατά τα οποία πραγματοποιείται η εκλογή του Δ.Σ. από τη Γ.Σ. είναι κυρίως δύο:

α) Το σύστημα του αριθμού των μετόχων (statutory voting) σύμφω-

να με το οποίο κάθε μέτοχος έχει τόσες ψήφους όσες μετοχές κατέχει. Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μιας ψήφου που καλύπτει το σύνολο των μελών του Δ.Σ. το οποίο προκρίνει ο κάτοχος της. Έτσι ένας μέτοχος που κατέχει το 50% των ψήφων που παρίστανται στη Γ.Σ. πλέον μία ακόμη ψήφο εκλέγει ολόκληρο το Δ.Σ.

β) Το αθροιστικό σύστημα ψηφοφορίας (cumulative voting) κατά το οποίο ο μέτοχος που κατέχει τις περισσότερες μετοχές μπορεί να εκλέξει μόνο τη πλειοψηφία των μελών του Δ.Σ. οπότε σ' αυτό θα εκπροσωπηθεί η μειοψηφία.

Στην Ελλάδα, ο νόμος (αρ. 18 Ν 2190) δίνει την δυνατότητα να ορίζεται με το καταστατικό ότι μέτοχος ή μέτοχοι μπορούν να διορισθούν μέλη του Δ.Σ. σε αριθμό που να μην υπερβαίνει το 1/3 του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών. Ο διορισμός πρέπει να γνωστοποιείται στην Α.Ε. τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Γ.Σ. και οι μέτοχοι που άσκησαν αυτό το δικαίωμα δεν μετέχουν στην εκλογή των υπολοίπων μελών του Δ.Σ.

Οι Τακτικοί Ελεγκτές

Η Γενική Συνέλευση δεν μπορεί να αποφασίσει έγκυρα για την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας αν προηγουμένως αυτές δεν ελεγχθούν από τους κατά νόμο τακτικούς ελεγκτές οι οποίοι εκλέγονται από την Γενική Συνέλευση.

Εταιρείες οι οποίες υπερβαίνουν τα αριθμητικά τα δύο από τα παρακάτω τρία κριτήρια :

α) σύνολο ενεργητικού 400.000.000 δρχ.

β) καθαρός κύκλος εργασιών (ετήσιος) 800.000 .000 δρχ.

γ) μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης 50 άτομα.

Είναι υποχρεωμένες να εκλέγουν τους ελεγκτές τους ένα τακτικό κ' ένα αναπληρωματικό από τα μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Από Ορκωτούς ελεγκτές ελέγχονται οι εταιρείες που οι μετοχές τους είναι διαπραγματεύσιμες στο Χρηματιστήριο :

Οι ΑΕ για τις οποίες δεν προβλέπεται έλεγχος από Ορκωτό Ελεγκτή είναι υποχρεωμένες να εκλέξουν κατά τη τακτική γενική συνέλευση, δύο τουλάχιστον τακτικούς και ισάριθμους αναπληρωματικούς ελεγκτές που πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 30ο έτος της ηλικίας τους και κατά προτίμηση να είναι από πενταετίας διπλωματούχοι ανώτατης οικονομικής σχολής.

Οι ελεγκτές οφείλουν να παρακολουθούν κατά τη διάρκεια της χρήσης τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρείας, έχοντας το δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση κάθε σχετικού εγγράφου βιβλίου ή πρακτικών. Στο τέλος της χρήσεως είναι υποχρεωμένοι αφού ελέγξουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, να υποβάλουν προς τακτική ετήσια Γ.Σ. , έκθεση με τα πορίσματα του ελέγχου τους.

Ο έλεγχος των τακτικών ελεγκτών είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τη διασφάλιση των μετόχων της μειοψηφίας από ενδεχόμενες υπερβάσεις ή παρατυπίες του Δ.Σ. που εκφράζει συνήθως τους μετόχους της πλειοψηφίας.

Διευθύνων ή Εντεταλμένος σύμβουλος

Συνήθως το διοικητικό συμβούλιο ορίζει ένα ή περισσότερα από τα μέλη του και τα εξουσιοδοτεί να ενεργούν για λογαριασμό του, ώστε να γίνεται πιο ευέλικτη η άσκηση της διοικήσεως. Τα μέλη αυτά λέγονται διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύνβουλοι. Αρμοδιότητες έχουν όσες τους μεταβιβάζει το διοικητικό συμβούλιο.

Γενικός Διευθυντής

Διορίζεται από το διοικητικό συμβούλιο. Άλλοτε υπάρχει από το διοικητικό συμβούλιο και άλλοτε είναι το ίδιο πρόσωπο. Στο γενικό διευθυντή ανατίθενται, κυρίως, διοικητικά καθήκοντα, ενώ ο διευθύνων σύμβουλος μπορεί να έχει το σύνολο των αρμοδιοτήτων του διοικητικού συμβουλίου.

Διευθυντές Τμηματάρχες

Ανάλογα με το οργανόγραμμα που διαθέτει κάθε εταιρεία, το διοικητικό συμβούλιο ή ο γενικός διευθυντής διορίζει τους προϊσταμένους των διαφόρων διευθύνσεων, τμημάτων και άλλων υπηρεσιών αυτής. Αν υπάρχει σχετικός κανονισμός, οι διατάξεις του προβλέπουν λεπτομερώς τον τρόπο πληρώσεως των θέσεων αυτών, καθήκοντα κάθε προϊσταμένου και τον τρόπο λειτουργίας των διαφόρων υπηρεσιών.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι ένα από τα σπουδαία μέσα της οργανώσεως από πλευράς διοικήσεως επιχειρήσεων. Είναι συλλογικό διοικητικό όργανο, αφού στις περιπτώσεις που προβλέπεται από το νόμο, όπως στις Α.Ε. , η επιχείρηση αποτελείται από περισσότερα από δύο άτομα.

Ποιοι λόγοι επιβάλλουν την σύσταση του Δ.Σ.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις όπως η Α.Ε. είναι σύμφωνα με το νόμο νομικά πρόσωπα, δηλαδή νομικές ενότητες, που κατά πλάσμα του νόμου εξομοιώνονται στα δικαιώματα τις υποχρεώσεις, όπου φυσικά είναι επιτρεπτό, με τα φυσικά πρόσωπα, τους ανθρώπους.

Από την άλλη μεριά οι ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων είναι πολυάριθμοι, και σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνουν σε μερικές εκατοντάδες ή και χιλιάδες.

Επιβάλλει λοιπόν ο νόμος να υπάρχουν ορισμένα φυσικά πρόσωπα υπεύθυνα για τη διοίκηση αυτών των επιχειρήσεων. Αυτά τα υπεύθυνα πρόσωπα είναι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

Τα καθήκοντα των μελών του Δ.Σ.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι θεματοφύλακες της περιουσίας των επιχειρηματιών που τους διόρισαν. Σύμφωνα με το νόμο δεν είναι πράκτορες αλλά αντιπρόσωποι τους. Το κύριο λοιπόν καθήκον τους είναι η διοίκηση της εταιρείας για λογαριασμό των ιδιοκτητών της .

Άλλωστε οι ιδιοκτήτες αυτοί είναι τόσο πολυάριθμοι ώστε πρακτικά να μην είναι σε θέση να καθορίσουν από κοινού την απαιτούμενη πολιτική της επιχείρησης, εξουσίες του διοικητικού συμβουλίου , η απόφαση των οποίων δεν μπορεί να ανατεθεί σε τρίτα πρόσωπα. Έτσι αποκλείεται η ανάθεση λήψης αποφάσεων στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Ανακοίνωση και παροχή πληροφοριών περί των οποίων προβλέπει το άρθρο 39 παράγραφος 4-5.

2. Καταχώρησης των μετόχων στις διατάξεις του αριθμού 28 και σύνταξη του πίνακα αυτών που έχουν δικαίωμα ψήφου κατά τη γενική συνέλευση των μετόχων (άρθρο 28 παράγρ. 5).

3. Έκθεσης του διοικητικού συμβουλίου περί του ισολογισμού (άρθρο 27 παράγραφος 1 , άρθρο 43 παράγραφος 7).

4. Αυξήσεως κεφαλαίου (άρθρο 13, παράγραφος 1).

5. Βεβαιώσεως περί καταβολής του κεφαλαίου (άρθρο 11)

6. Εγκρίσεως, μεταβιβάσεως δεσμευμένων μετοχών (άρθρο 3, παράγραφος 4)

Εκδόσεως μετατρέψιμων ομολογιών και κατ' επέκταση της τροπής της κάθε μετοχής αναπροσαρμογής του κεφαλαίου (άρθρο 3α). Πρέπει να τονίσουμε ότι η εκτέλεση μιας απόφασης που έχει ληφθεί από το Δ.Σ.

μπορεί να ανατεθεί σε εκπρόσωπο σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 3 που συνηθίζεται στην πράξη. Έτσι, ο διοικητής ή ο σύμβουλος παρέχουν τις σχετικές πληροφορίες στη γενική συνέλευση (άρθρο 39, παράγραφος 4-5) ή υπογράφουν τις νέες μετοχές αυξήσεως του κεφαλαίου της εταιρείας (άρθρο 13, παράγραφος 1)

Εκλογή ή διορισμός συμβούλων

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγονται από τη γενική συνέλευση των μετόχων κατά τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία (άρθρο 34, παράγραφος 1β') Το καταστατικό της Α.Ε. ορίζει τα αρχικά μέλη του Δ.Σ. Η θητεία των συμβούλων αυτών διαρκεί κατά την επικρατέστερη γνώμη μέχρι την πρώτη τακτική γενική συνέλευση. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου βάσει ρητής εξουσιοδότησης που υπάρχει στο καταστατικό της Α.Ε., μπορούν να εκλεγούν σύμβουλοι προσωρινοί μέχρι τη συνεδρίασή της.

Το διοικητικό συμβούλιο της Α.Ε.

Το διοικητικό συμβούλιο είναι το όργανο της εταιρείας στο οποίο ανήκει η δικαστική και εξώδικη εκπροσώπηση της εταιρείας, καθώς και η διοίκηση, η διαχείριση, και γενικότερα η δραστηριότητα επιδίωξης του εταιρικού σκοπού. (άρθρο 18 παράγραφος 1 , άρθρο 22 παράγραφος 1 Ν/2190) .

Συνεπώς το διοικητικό συμβούλιο είναι όργανο συλλογικό ως προς την άσκηση όλων των αρμοδιοτήτων του, η σπουδαιότητά του σαν

όργανο από το οποίο εξαρτάται η επιδίωξη του εταιρικού σκοπού, καθίσταται το πλέον σημαντικό όργανο από τη γενική συνέλευση , η οποία κατά το νόμο είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας . Το διοικητικό συμβούλιο ως όργανο εκπροσωπήσεως έχει αντιπροσωπευτική εξουσία, δηλαδή ενεργεί δικαιοπρακτικώς. Επίσης , ως όργανο διοικήσεως είναι αρμόδιο να παρέχει ενδεδειγμένες οδηγίες στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό της εταιρείας και μεριμνά του είναι η τήρηση των εταιρικών λογαριασμών και της προπαρασκευής της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Επειδή είναι γνωστό ότι η συλλογική δραστηριότητα δεν μπορεί να ανταποκριθεί στα παραπάνω καθήκοντα του διοικητικού συμβουλίου, ο νόμος προβλέπει δύο περιπτώσεις αναθέσεως αρμοδιοτήτων του σε τρίτους, δηλαδή μέλη αυτού και μη μέλη του. Έτσι παρέχεται η δυνατότητα όπως το καταστατικό προβλέπει ότι ένα ή και περισσότερα μέλη του συμβουλίου ή άλλα πρόσωπα δικαιούνται να εκπροσωπούν την εταιρεία σε ορισμένου μόνο είδους πράξεις. Περαιτέρω εφόσον υπάρχει η πρόβλεψη στο καταστατικό έχει το διοικητικό συμβούλιο ιδική αρμοδιότητα στο να αποφασίζει την ανάθεση αρμοδιοτήτων του σε κάποια μέλη ή στους διευθυντές της εταιρείας.

Παρά την ευρεία διατύπωση του άρθρου 22, παράγραφος 3 Ν/2190, υπάρχουν γενικές συνελεύσεις σε αντικατάσταση των παραιτηθέντων ή των απολεσθέντων, γενικά (άρθρο 34, παράγραφος 2γ')

Όταν για οποιαδήποτε λόγο λείπουν σύμβουλοι έτσι ώστε να μη γίνεται να σχηματισθεί απαρτία ή όταν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων της εταιρείας προς τα συμφέροντα των μελών του Δ.Σ. διορίζεται προσωρινό διοικητικό συμβούλιο από το μονομελές πρωτοδικείο.

Ο νόμος ορίζει ρητά ότι μπορεί να υπάρξει η δυνατότητα όπως προβλέπει το καταστατικό ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι είναι δυνατό να διορίσουν μέλη του διοικητικού συμβουλίου μέχρι του 1/3 του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών. Στην περίπτωση αυτή το καταστατικό ορίζει και τις προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο και δεσμεύσεως των μετοχών. Το δικαίωμα αυτό πρέπει να ασκείται πριν από την εκλογή του Δ.Σ. από τη γενική συνέλευση, αυτή δε που το ασκούν δε συμμετέχουν στην εκλογή του υπολοίπου συμβουλίου.

Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου ποτέ δεν υπερβαίνει την εξαετία. Οι σύμβουλοι είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι (άρθρο 19).

Ως θητεία μπορεί να νοηθεί το χρονικό διάστημα κατά το οποίο από την εκλογή ή το διορισμό τους οι σύμβουλοι μπορούν να ασκήσουν τα καθήκοντα τους. Επομένως εκτός από την ανάκληση τους, την παύση του, ή το θάνατο τους απολύονται αυτοδίκαια με τη λήξη της θητείας τους εκτός και αν επανεκλεγούν (παράγραφος 2, εδ.γ' άρθρο 34).

Η αμοιβή των μελών του διοικητικού συμβουλίου αποτελεί πάγια πρακτική και βαρύνει την εταιρεία μόνο αν εγκριθεί με ειδική απόφαση της τακτικής γενικής συνέλευσης. Η αμοιβή αυτή μπορεί να μειωθεί από το δικαστήριο αν κατά αγαθή κρίση είναι υπέρογκη και αντιτάχθηκαν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/10 του εταιρικού κεφαλαίου. Ρητά τονίζεται από το νόμο ότι τα παραπάνω δεν εφαρμόζονται προκειμένου για αμοιβές οφειλόμενες στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για υπηρεσίες παρεχόμενες στην Α.Ε. με βάση την ειδική σχέση σύμβασης εργασίας ή εντολής (άρθρο 24 παράγραφος 3).

Στο διοικητικό συμβούλιο Α.Ε. είναι δυνατό να συμμετέχουν και νομικά πρόσωπα με τους εκάστοτε αντιπροσώπους τους γιατί δεν υπάρχει καμιά απαγορευτική διάταξη για το συγκεκριμένο και η συμμετοχή νομικών προσώπων ως μετόχων είναι επιτρεπτή.

Δεδομένου ότι οι πράξεις του διοικητικού συμβουλίου είναι πράξεις του ίδιου νομικού προσώπου της Α.Ε. δεν υφίσταται προσωπική ή εξολοκλήρου ενοχή των μελών του διοικητικού συμβουλίου ως προς τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Οι διοικητές και οι εκπρόσωποι των Α.Ε. έχουν ευθύνη για οποιαδήποτε δημόσια οφειλή της εταιρείας. Για την προσωπική διεύθυνση των συμβούλων για φόρους κλπ προς το δημόσιο υπάρχουν ειδικές διατάξεις.

Η ιδιότητα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου Α.Ε. δεν πρέπει να συγχέεται με άλλη ιδιότητα αυτού του προσώπου προς την Α.Ε. όπως π.χ. οικονομικού ή τεχνικού γενικού διευθυντή ή συμβούλου της Α.Ε. Στην τελευταία αυτή περίπτωση πρόκειται για εξαρτημένη σχέση που διέπεται από τις οικίες διατάξεις του κοινού δικαίου.

Επομένως αυτή δεν περιλαμβάνεται στον περιορισμό της παραπάνω διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 24 Ν/2190, περί μείωσης από το δικαστήριο υπέρογκης αμοιβής. Στην πράξη, η αμοιβή των μελών του διοικητικού συμβουλίου καθορίζεται συνήθως σε ορισμένο ποσό στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου και σε ποσοστό επί των κερδών της εταιρείας που εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση.

Η ιδιότητα του συμβούλου, δηλαδή του μέλους του διοικητικού συμβουλίου δεν προϋποθέτει τη μετοχική ιδιότητα. Άρα είναι δυνατό και μη μέτοχος να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου Α.Ε.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μετακαλούνται από τη γενική συνέλευση ανά πάσα στιγμή και μάλιστα χωρίς αιτιολογία (Ε.Ν. 31)

Λειτουργία του Δ.Σ.

Το διοικητικό συμβούλιο οργανώνεται σε σώμα πράγμα που σημαίνει ότι στην πρώτη του συνεδρίαση επισημοποιείται η εκλογή και ο αριθμός των συμβούλων, ακολουθεί η εκλογή του προέδρου, ενδεχομένως αντιπροέδρου ή και διευθύνοντος συμβούλου.

Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται ' αυτό το ήμισυ πλέον ενός συμβούλων, ποτέ όμως ο αριθμός των παρόντων συμβούλων δεν μπορεί να είναι μικρότερος των τριών. Οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου λαμβάνονται έγκυρες όταν υπάρχει απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Η αντιπροσώπευση δεν μπορεί να ανατεθεί σε πρόσωπα μη μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Κάθε σύμβουλος μπορεί να αντιπροσωπεύει έναν έτερο σύμβουλο (άρθρο 21).

Επομένως καθιερώνεται από το νόμο η αρχή της απόλυτης πλειοψηφίας των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων συμβούλων. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει μεγαλύτερη απαρτία και πλειοψηφία για έγκυρη λήψη των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου.

Ο νόμος ορίζει με τις διατάξεις του αναγκαστικού δικαίου τα κατώτατα όρια της απαρτίας και πλειονοψηφίας που δέχονται αυστηρότερες τροποποιήσεις από το καταστατικό. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου έχει θέση πρώτου μεταξύ ίσων (primus inter

rares) διευθύνει την όλη διεξαγωγή των συνεδριάσεων αλλά δεν έχει ούτε μπορεί να έχει τη βαρύνουσα ψήφο επειδή αυτό θα ήταν αντίθετο στη συλλογική κατά πλειοψηφία διοίκηση του διοικητικού συμβουλίου.

Ως τόπο συνεδριάσεως του διοικητικού συμβουλίου ορίζει ο νόμος την έδρα της εταιρείας. Επιτρέπεται όμως σε εξαιρετική περίπτωση, όπως ορίζεται από το καταστατικό να υπάρχει και άλλος τόπος στο εσωτερικό ή μετά από άδεια του υπουργού εμπορίου και στο εξωτερικό.

Το διοικητικό συμβούλιο πρέπει να συνέρχεται κάθε μήνα στην έδρα της εταιρείας. Ο νόμος επιβάλλει την τήρηση πρακτικών της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου στην περίπτωση του άρθρου 11 που το διοικητικό συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να πιστοποιήσει την καταβολή ή μη του εταιρικού κεφαλαίου. Συνηθίζεται πάντως στην πράξη της λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου Α.Ε. η τήρηση πρακτικών. Δεν προβλέπεται κάποιος τρόπος ή τύπος ως προς την τήρηση των πρακτικών. Είναι δυνατό να περιληφθεί σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό της Α.Ε. Πάντως τα καταστατικά του διοικητικού συμβουλίου μπορούν σε περίπτωση αμφισβήτησης της ύπαρξης απόφασης να αποτελέσουν μέσο απόδειξης.

Δεν υποχρεούνται να τηρούν τα πρακτικά σε ενιαίο βιβλίο αριθμημένο και θεωρημένο όπως τα εμπορικά βιβλία που ορίζονται από τον Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων (πρβλ όμως Α.Π. 194/63 ΝοΒ 1963. 1009, ΠΠΑ 9950/72, ΝοΒ 1973, 524.)

Το θέμα της ευθύνης των μελών του διοικητικού συμβουλίου ρυθμίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 22α και 22β του νόμου 2190. Κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ευθύνεται απέναντι στην εταιρεία κατά τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων για οποιοδήποτε πταίσμα του. Ευθύνεται ο ίδιος αν ο ισολογισμός περιέχει παραλείψεις

ή ψευδείς δηλώσεις που αποκρύπτουν την πραγματική κατάσταση της εταιρείας. Κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου απαλλάσσεται από την παραπάνω ευθύνη αν μπορεί να αποδείξει ότι είναι συνεπής ως επιχειρηματίας. Εξυπακούεται ότι το σφάλμα κρίνεται ανάλογα με τη σπουδαιότητά του και από το αν έκανε ζημιά στην επιχείρηση. Σύμφωνα με το νόμο ο διευθύνων σύμβουλος δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη βάσει της παραπάνω αποδείξεις γιατί η δουλειά του είναι να λειτουργεί σωστά η επιχείρηση.

Το άρθρο 22β ρυθμίζει την άσκηση των αξιώσεων της εταιρείας κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Εάν η ενέργεια ή η παράληψη από την οποία προκλήθηκε η ζημιά οφείλεται σε δόλο υποχρεώνεται το διοικητικό συμβούλιο να ασκήσει δικαστικά τις απαιτήσεις της εταιρείας. Εάν η ζημιά οφείλεται σε αμέλεια υποχρεώνεται και πάλι το διοικητικό συμβούλιο να ασκήσει δικαστικά τις απαιτήσεις της εταιρείας σε δύο περιπτώσεις :

α) Αν το αποφασίσει η γενική συνέλευση με απόλυτη πλειοψηφία

β) Αν το ζητήσουν αυτό από το διοικητικό συμβούλιο οι μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/3 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου και εφ' όσον γίνει βέβαιο ότι έγιναν μέτοχοι, τρεις τουλάχιστον μήνες, πριν την αίτηση.

Η αγωγή πρέπει να εγερθεί μέσα έξι μήνες από την ημέρα της γενικής συνέλευσης ή της υποβολής της αιτήσεως.

Για την ανατροπή του ενδεχομένου μεροληπτικής διεξαγωγής της δίκης από το διοικητικό συμβούλιο ως εκπροσώπου της εταιρείας έχει προβλεφθεί η δυνατότητα του διορισμού ειδικού εκπροσώπου από τη γενική συνέλευση ή από το μονομελές πρωτοδικείο.

Απαγορεύεται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου καθώς και στους διευθυντές της Α.Ε. να ενεργούν χωρίς την άδεια της γενικής συνέλευσης για δικό τους λογαριασμό ή λογαριασμό τρίτων, πράξεις που είναι αντίθετες στον εταιρικό σκοπό. Σε περίπτωση παράβασης της παραπάνω απαγόρευσης, η εταιρεία δικαιούται αποζημίωση ή αντί γι' αυτή, αυτές οι πράξεις που έγιναν για λογαριασμό του να θεωρηθούν ότι έγιναν για λογαριασμό τρίτων ενώ για πράξεις που έγιναν για λογαριασμό τρίτων και έχει δοθεί αυτή η αμοιβή απαιτείται από την εταιρεία. Οι παραπάνω απαιτήσεις παραγράφονται μετά από ένα χρόνο απ' όταν ανακοινωθούν σε συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου από μέλους αυτού ή κοινοποιήθηκαν από μέτοχο προς την εταιρεία πάντως μετά από 5 χρόνια απ' όταν έγινε η απαγορευμένη πράξη.

Επίσης απαγορεύονται απόλυτα και είναι άκυρα :

α) Δάνεια της εταιρείας προς μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ιδρυτές, γενικούς διευθυντές, ακόμα και συγγενείς, μέχρι και του τρίτου βαθμού εξ αίματος ή αγχιστείας ή συζύγους

β) Παροχή πιστώσεων προς αυτούς με οποιοδήποτε τρόπο

γ) Παροχή εγγυήσεων των παραπάνω σε τρίτους

Η παραπάνω απαγόρευση περιλαμβάνει και δάνεια ή πιστώσεις χορηγούμενες από εξαρτημένες εταιρείες καθώς και από ομόρρυθμες εταιρείες στις οποίες ομόρρυθμο μέλος είναι η ανώνυμη εταιρεία.

Οποιοσδήποτε άλλες συμβάσεις της εταιρείας με τα παραπάνω πρόσωπα είναι άκυρες χωρίς προηγούμενη ειδική έγκριση από τη γενική συνέλευση, η οποία έγκριση δεν παρέχεται αν στην απόφαση αυτή

αντιταχθούν μέτοχοι οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου.

Η προκειμένη σύμβαση δεν ισχύει για την σύμβαση αυτή, η οποία δεν ξεπερνά τα όρια της τρεχούμενης συναλλαγής της εταιρείας με τους πελάτες της.

Ως προς την έκταση της εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου μία πρόσφατη απόφαση έκρινε ότι αν μια πράξη εμπίπτει στον εταιρικό σκοπό ή όχι, δεν κρίνεται με τυπικά κριτήρια, αλλά εξετάζεται με το κατά πόσο σχετίζεται με την όλη οικονομική δραστηριότητα της εταιρείας.

Από τις διατάξεις των άρθρων 23α και 24α Ν. 2190/1920, συμπεραίνουμε:

α) Οτι μεταξύ της ανώνυμης εταιρείας και μέλους του διοικητικού συμβουλίου

β) Εφ' όσον η σχετική άδεια λείπει, απαγορεύεται από τον νόμο η εκ των υστέρων έγκρισή της από τη γενική συνέλευση από φόβο μήπως η γενική συνέλευση η οποία βρέθηκε προ τετελεσμένου γεγονότος ενέδωσε εκεί όπου θα είχε αρνηθεί την άδεια της.

Κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου είναι υποχρεωμένο να τηρεί αυστηρά τα απόρρητα της επιχείρησης τα οποία του έγιναν γνωστά λόγω της ιδιότητας του ως συμβούλου (άρθρο 22α παράγραφος 3 Ν2190). Απόρρητα στοιχεία της εταιρικής επιχείρησης πρέπει να θεωρηθούν τα δημοσιεύματα και οι ανακοινώσεις προς τη γενική συνέλευση τα οποία δεν έχουν δημοσιευτεί. Οι αξιώσεις της εταιρείας από την παραπάνω ευθύνη υπόκεινται σε ειδική παραγραφή, εάν

πρόκειται σε ζημιά εκ δόλου σε δεκαετή παραγραφή από την τέλεση της πράξης.

Σύμφωνα με ρητή διάταξη του άρθρου 22α παράγραφος 4 , η παραίτηση της εταιρείας από τις αξιώσεις της για αποζημίωση μπορεί να συμβεί μετά την πάροδο δύο χρόνων από τη γένεση της αξίωσης , ενώ ο συμβιβασμός μπορεί να λάβει χώρα με τη συγκατάθεση της γενικής συνέλευσεως και εφόσον δεν αντιτίθεται η μειοψηφία που εκπροσωπεί το 1/4 του εκπροσωπούμενου εταιρικού κεφαλαίου στη συνέλευση.

Το άρθρο 35 παράγραφος 1 Ν./2190 ορίζει : Μετά τη ψήφιση του ισολογισμού , η γενική συνέλευση με ειδική ψηφοφορία , η οποία γίνεται ονομαστικά αποφασίζει την απαλλαγή του διοικητικού συμβουλίου από κάθε ευθύνη αποζημίωσης. Η απαλλαγή αυτή καθίσταται ανίσχυρη στις περιπτώσεις του άρθρου 22α. Η έννοια της παραπάνω διάταξης χωρίς να είναι απαλλαγμένη από κάθε αμφιβολία πρέπει ορθότερα να ερμηνευθεί ως δηλωτική της εμπιστοσύνης της γενικής συνέλευσης των μετόχων προς τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Α.Ε. αναφορικά με τη διαχείριση που έχει παρασχεθεί προς αυτούς βάσει της οποίας ψηφίσθηκε ο ισολογισμός της σχετικής χρήσεως. Επομένως γίνεται φανερό ότι η απαλλαγή του άρθρου 35, παράγραφος 1, δεν ισοδυναμεί με παραίτηση από τις τυχόν αξιώσεις της εταιρείας προς αποζημίωση . Στην παραπάνω ψηφοφορία συμμετέχουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου καθώς και υπάλληλοι της εταιρείας μόνο διαμέσου των μετόχων, των οποίων είναι κύριοι , δηλαδή , ως αντιπρόσωποι άλλων μετόχων. Επομένως ο διευθύνων σύμβουλος ευθύνεται για αντικειμενική ελαφρά αμέλεια μη μπορώντας να αποδείξει ότι έπραξε σωστά για να απαλλαχτεί. Στην πράξη πολύ δύσκολα μπορεί να ελέγχθει η αμέλεια των μελών του διοικητικού συμβουλίου .

Εσφαλμένη απόφαση ή παράλειψη λήψης απόφασης εκθέτει τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εφόσον ο διευθύνων σύμβουλος ανακοίνωσε στο συμβούλιο τα συγκεκριμένα περιστατικά ώστε να κριθούν . Εξ' άλλου δεν ορίζεται υποχρέωση από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου να ελέγχουν τον διευθύνον σύμβουλο, ο οποίος σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό της εταιρείας ασκεί τις ειδικές αρμοδιότητες που του έχουν ανατεθεί, εκτός αν έδωσε δείγματα δυσπιστίας στη διαχείριση και εκπροσώπηση της Ανώνυμης εταιρείας.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΘΗΤΕΙΑΣ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.

Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να είναι ποτέ μεγαλύτερη από έξη (6) έτη (άρθρο 19^ο παράγραφος 1 Κ.Ν. 2190/20). Υπάρχει αμφισβήτηση σχετικά με το αν τα έτη νοούνται διαχειριστικά ή ημερολογιακά - η παραπάνω διάταξη δεν διευκρινίζει το θέμα. Κατά την ορθότερη άποψη, το πρώτο διοικητικό συμβούλιο, που ορίζεται στο καταστατικό, μπορεί να έχει θητεία διάρκειας μέχρι δύο ημερολογιακών ετών και έξη μηνών. Αυτό, γιατί ο νόμος επιτρέπει, όπως η πρώτη διαχειριστική χρήση της ανώνυμης εταιρείας έχει διάρκεια μέχρι 24 μηνών, οπότε η πρώτη τακτική γενική συνέλευση των μετόχων μπορεί να συγκληθεί έξη μήνες μετά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Έτσι, μπορεί να έχουμε, συνολικά, διάρκεια θητείας του πρώτου διοικητικού συμβουλίου τριάντα μηνών. Αλλά και η θητεία του διοικητικού συμβουλίου για τα επόμενα χρόνια πρέπει να υπολογίζεται από την ημέρα εκλογής του (ημερομηνία συγκλήσεως της

γενικής συνελεύσεως των μετόχων) μέχρι μία από τις επόμενες γενικές συνελεύσεις και όχι κατά ημερολογιακά έτη. Συνολικά, πάντως, η θητεία του διοικητικού συμβουλίου δεν πρέπει να υπερβαίνει τα έξη (6) ημερολογιακά έτη, οπότε δεν υπάρχει κίνδυνος να βρεθεί τούτο εκπρόθεσμο, δηλαδή, να θεωρηθεί ότι έληξε η θητεία του και άρα η δικαιοδοσία του, όποια ερμηνεία κι αν δοθεί στη σχετική διάταξη.

Όταν λήξει η θητεία του διοικητικού συμβουλίου και δεν έχει εκλεγεί νέο, παρατείνεται αυτή σιωπηρώς μέχρι της εκλογής νέου διοικητικού συμβουλίου. Τούτο γιατί τεκμαίρεται ότι η βούληση του οργάνου, που εκλέγει το διοικητικό συμβούλιο, είναι να παραμείνει αυτό στη διοίκηση της εταιρείας μέχρι της εκλογής νέου, αφού αλλιώς θα έμενε η εταιρεία ακέφαλη προς βλάβη των συμφερόντων της (απόφαση Εφετείου Αθηνών 6638/78. Επίσης, βλ. απόφαση 1798/80 Πολυμ. Πρωτ. Αθηνών, ΛΟΓΙΣΤΗΣ 1982, σελ. 1065).

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ Δ.Σ.

Το άρθρο 7α του Κ.Ν. 2190/20, που προστέθηκε στο νόμο με το άρθρο 7 του Π.Δ. 409/86, απαριθμεί τις πράξεις που υπόκεινται σε δημοσιότητα και μεταξύ αυτών περιλαμβάνει :

- το διορισμό και την για οποιαδήποτε λόγο παύση των προσώπων που ασκούν διαχείριση της εταιρείας ή έχουν την εξουσία να

εκπροσωπούν αυτήν. Συνεπώς, η εκλογή των μελών του διοικητικού συμβουλίου από τη γενική συνέλευση, αλλά και των προσωρινών συμβούλων, που γίνεται από το Δ.Σ. σε αντικατάσταση παραιτηθέντων, αποθανόντων κλπ. μελών αυτού, υπόκειται στη διαδικασία της δημοσιότητας.

Επίσης, κάθε μεταβολή στη σύνθεση του Δ.Σ., όπως είναι η παύση, η αντικατάσταση, η παραίτηση κλπ., μελών του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να υποβάλλεται στη διαδικασία της δημοσιότητας. Ειδικά για το πρώτο διοικητικό συμβούλιο της Α.Ε., αυτό δηλαδή που ορίζεται στο καταστατικό, γίνονται δύο δημοσιεύσεις, μία με την ανακοίνωση της απόφασης του αρμόδιου νομαρχη περί χορηγήσεως αδείας συστάσεως της εταιρείας και μία με την ανακοίνωση της συγκροτήσεως του πρώτου Δ.Σ. σε σώμα.

Η δημοσιότητα περιλαμβάνει :

α) Την καταχώρηση της απόφασεως (γενικής συνελεύσεως ή διοικητικού συμβουλίου) στο μητρώο Α.Ε. της οικείας νομαρχίας.

β) Τη δημοσίευση σχετικής ανακοινώσεως στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, που γίνεται με την επιμέλεια της αρμόδιας υπηρεσίας της νομαρχίας, αλλά με δαπάνη της ενδιαφερόμενης εταιρείας.

Από τα αναπτυχθέντα παραπάνω προκύπτουν τα ακόλουθα. Μετά από κάθε απόφαση της γενικής συνελεύσεως (τακτικής ή έκτακτης) ή του διοικητικού συμβουλίου περί εκλογής νέων μελών του Δ.Σ. της εταιρείας, υποβάλλονται στην εποπτεύουσα αρχή (νομαρχία) τα σχετικά πρακτικά και παράβολο του δημοσίου ταμείου (σήμερα, 1989, δρχ.12.000) με σχετικό αποδεικτικό εισφοράς Τ.Α.Π.Ε.Τ.

Στο διαβιβαστικό έγγραφο πρέπει να αναφέρονται πλήρη στοιχεία (ονοματεπώνυμο, επάγγελμα, διεύθυνση κατοικίας, αριθμός και εκδούσα αρχή ταυτότητας) όλων των μελών του νέου διοικητικού συμβουλίου. Η αρμόδια υπηρεσία της νομαρχίας θα συντάξει και θα αποστείλει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως για δημοσίευση τη σχετική ανακοίνωση.

Τα σχετικά με τα αναπτυσσόμενα στην παράγραφο 29 του παρόντος, άρθρα του Κ.Ν. 2190/20 έχουν ως εξής :

«Άρθρον 18»

ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ Α.Ε. - ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.

1. Η ανώνυμος εταιρεία εκπροσωπείται επί δικαστηρίου και εξωδίκως υπό του Διοικητικού Συμβουλίου, ενεργούντος συλλογικός.

2. Το καταστατικόν δύναται να ορίσει, ότι και εν ή πλείονα μέλη του Συμβουλίου ή άλλα πρόσωπα δικαιούνται να εκπροσωπήσει την εταιρείαν εν γένει ή εις ορισμένους μόνονείδους πράξεις.

3. Το καταστατικόν δύναται να ορίσει ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι δύνανται να διορίσωσι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ουχί όμως πέραν του ενός τρίτου του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών, ορίζον άμα και τας προϋπόθεσεις ασκήσεως του δικαιώματος ίδια εξ επόψεως ποσοστού συμμετοχής εις το εταιρικόν κεφάλαιον και δεσμεύσεως των μετοχών.

Η άσκησης του δικαιώματος τούτου πρέπει να πραγματοποιείται προ της εκλογής του Διοικητικού Συμβουλίου υπό της Γενικής Συνελεύσεως, περιοριζομένης εν τη περιπτώση ταύτη

εις την εκλογήν των υπολοίπων συμβούλων. Οι ασκήσαντες το ανωτέρω δικαίωμα γνωστοποιούν τον διορισμόν των συμβούλων των εις την εταιρείαν τρεις πλήρεις ημέρας προ της συνεδριάσεως της γενικής συνελεύσεως και δεν συμμετέχουν εις την εκλογήν του υπόλοιπου Συμβουλίου.

4. Οι ούτως οριζόμενοι σύμβουλοι δύνανται ν' ανακληθώσιν οποτεδήποτε από του έχοντος το δικαίωμα του διορισμού των και να αντικαθίστανται δι' άλλων. Λόγω σπουδαιουλόγου εγκειμένου εις το πρόσωπον του διορισθέντος, δύναται ο Πρόεδρος Πρωτοδικών της περιφέρειας εις την οποία εδρεύει η εταιρεία, τη αιτήσει μετόχων εκπροσωπούντων το 1/10 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου κατά την επ' αναφορά διαδικασίαν να ανακαλέση τούτον.

5. Εν περιπτώσει μεταβολής του αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διατηρείται υποχρεωτικώς η υφισταμένη εν τω καταστατικώ αναλογία ιδιαιτέρας εν αυτώ επροσωπήσεως.

6. Εάν δεν ευρεθή εις το κατάστημα της εταιρείας πρόσωπόν τι εκ των αναγραφομένων εν τω άρθρω 145 της Πολιτικής Δικονομίας, παν έγγραφον προς αυτήν επιδίδεται νομίμως, εάν τοιχοκολληθή εις το μνημόνευθέν κατάστημα κατά τας διατάξεις του άρθρου 143 της Πολιτικής Δικονομίας.

«Άρθρο 19»
ΘΗΤΕΙΑ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.

- 1. Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ουδέποτε δύναται να υπερβαίνει τα εξ έτη.*
- 2. Οι σύμβουλοι είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι.*

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Α.Ε.-ΠΑΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΥΤΩΝ

Διορισμός μελών διοικητικού συμβουλίου

Η γενική συνέλευση των μετόχων είναι το αρμόδιο όργανο που εκλέγει τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου (άρθρο 34 παράγραφος 1 Κ.Ν. 2190/20). Η εκλογή γίνεται, συνήθως, κατά τη σύγκληση της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων και η θητεία των εκλεγομένων μελών του διοικητικού συμβουλίου δε μπορεί να υπερβαίνει τα έξι (6) έτη (άρθρο 19 παράγραφος 1 Κ.Ν. 2190/20). Εν τούτοις, το πρώτο διοικητικό συμβούλιο ορίζεται στο συστατικό συμβόλαιο της ανώνυμης εταιρείας (δηλαδή, σε ένα από τα τελευταία άρθρα του καταστατικού αυτής) και η θητεία του διαρκεί συνήθως μέχρι την ημερομηνία συγκλήσεως της πρώτης τακτικής γενικής συνελεύσεως των μετόχων (οπότε εκλέγεται νέο διοικητικό συμβούλιο απ' αυτήν). Τα μέλη του απερχόμενου διοικητικού συμβουλίου είναι πάντοτε επανεκλέξιμα *άρθρο 19 παράγραφος 2 Κ.Ν. 2190/20).

Παρά τη γενική αρχή ότι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγονται από τη γενική συνέλευση, υπάρχουν και μερικές εξαιρέσεις που ρυθμίζουν αλλιώς την εκλογή.

α) Πρώτη περίπτωση ο διορισμός των μελών του πρώτου διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας, όπως αναφέρεται παραπάνω.

β) Δεύτερη περίπτωση η προβλεπόμενη από τις παραγράφους 3-5 του άρθρου 18 του Κ.Ν. 2190/20, που δίνουν το δικαίωμα στη μειοψηφία των μετόχων να ορίσει ορισμένο αριθμό συμβούλων στο καταστατικό της εταιρείας (βλ. ανάπτυξη του θέματος στην προηγούμενη παράγραφο).

γ) Τρίτη περίπτωση η εκλογή νέου μέλους ή νέων μελών του διοικητικού συμβουλίου από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο σε αντικατάσταση παραιτηθέντων, θανόντων ή κηρυχθέντων συμβούλων. Αυτό, όμως, μπορεί να γίνει μόνο αν οι απομένοντες "εν ενεργεία" σύμβουλοι είναι τουλάχιστον τρεις. Αλλιώς, αν οι απομένοντες σύμβουλοι είναι λιγότεροι από τρεις, δηλαδή, τόν ή τους αντικαταστάτες ορίζει το δικαστήριο.

Γι' αυτό είναι φρόνιμο να ορίζεται στο καταστατικό ότι το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από πέντε (5) ή περισσότερα μέλη, ώστε σε περίπτωση θανάτου, παραίτησεως κλπ. να μην υπάρχει ανάγκη προσφυγής στο δικαστήριο για το διορισμό αντικαταστάτη, διαδικασία οπωσδήποτε χρονοβόρα και ενοχλητική.

Ο διορισμός από το διοικητικό συμβούλιο προσωρινών συμβούλων, σε αντικατάσταση παραιτηθέντων, αποθανόντων ή οπωσδήποτε αλλιώς γενομένων εκπτώτων, ισχύει μόνο μέχρι της πρώτης μετά το διορισμό γενικής συνελεύσεως (τακτικής ή έκτακτης). Είναι άκυρη τυχόν ρήτρα

του καταστατικού που ορίζει ότι ως χρόνος θητείας του διορισθέντος από το Δ.Σ. προσωρινού συμβούλου λογίζεται ο υπολειπόμενος χρόνος της θητείας εκείνου τον οποίον αντικατέστησε.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Α.Ε. εκλέγονται, ανακαλούνται ή αντικαθίστανται από τη γενική συνέλευση των μετόχων, η οποία παίρνει τις σχετικές αποφάσεις με τα ποσοστά που απαιτούνται για τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία. Τυχόν ρήτρα στο καταστατικό, που να απαιτεί εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία για τα θέματα αυτά είναι άκυρη. Η άποψη αυτή που αναπτύσσεται στο σκεπτικό της υπ' αριθ. 1987/86 απόφαση του Αρείου Πάγου, πρέπει να γίνει δεκτή με κάποια επιφύλαξη. Τούτο επειδή, κατά τη διάταξη της παραγράφου 5 άρθρου 29 του Κ.Ν. 2190/20, το καταστατικό μπορεί να ορίσει και άλλες-εκτός από αυτές που ρητώς αναφέρει ο νόμος αποφάσεις για τη λήψη των οποίων απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

Ελάχιστος και Μέγιστος αριθμός μελών Δ. Συμβουλίου.

Δεν υπάρχει περιορισμός, από το νόμο, του αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Συνήθως, ορίζονται 5 ή 7 μέλη. Σπανίως περισσότερα.

Πολλές φορές στο καταστατικό αναγράφεται ότι η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου θα περιλαμβάνει 5-9 μέλη ή 7-9 κ.ο.κ. Στις περιπτώσεις αυτές συμπληρώνεται υποχρεωτικά ο ελάχιστος αριθμός μελών και προαιρετικά τα υπόλοιπα μέλη. Όταν το καταστατικό ορίζει ελάχιστο και μέγιστο αριθμό μελών του διοικητικού συμβουλίου, τότε τον συγκεκριμένο αριθμό θα ορίσει η γενική συνέλευση. Αυτό μπορεί να

το κάμει η γενική συνέλευση είτε κατά τρόπο έμμεσο εκλέγοντας ορισμένο αριθμό μελών είτε και με ιδιαίτερη απόφαση της που να καθορίζει τον αριθμό (απόφαση Εφετείου Δωδεκανήσου 25/83).

Ο τρόπος με τον οποίο ορίζεται ο συγκεκριμένος αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου καθορίζεται, βέβαια, με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που μπορεί να ισχύει πάγια ή σε κάθε περίπτωση να αποφασίζεται απ' αυτήν (τη γενική συνέλευση).

Δικαστικός διορισμός Διοικητικού Συμβουλίου

Στην πορεία της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να προκύψουν περιπτώσεις κατά τις οποίες θα χρειασθεί να προσφύγουν οι ενδιαφερόμενοι στο δικαστήριο για να διορίσει αυτό προσωρινή διοίκηση, δηλαδή προσωρινό Δ. Συμβούλιο. Τέτοιες περιπτώσεις είναι :

α) Η παντελής έλλειψη διοικητικού συμβουλίου (διότι π.χ. παραιτήθηκαν ομαδικά όλα τα μέλη αυτού).

β) Η μείωση του αριθμού των μελών του Δ.Σ. κατά των τριών, οπότε ο νόμος αποκλείει τη δυνατότητα εκλογής προσωρινού ή προσωρινών αντικαταστατών παραιτηθέντων, θανόντων κ.λ.π. συμβούλων από το ίδιο συμβούλιο (άρθρο 34 παραγρ. 2γ Κ.Ν. 2190/20).

γ) Η ύπαρξη συγκρούσεως συμφερόντων ανάμεσα στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ως ατόμων και του νομικού προσώπου της εταιρείας. Τέτοια σύγκρουση υπάρχει όταν μέλη του Δ.Σ. ενεργούν, χωρίς την προβλεπόμενη από το νόμο άδεια της γενικής συνελεύσεως

πράξεις ανταγωνιστικές προς το σκοπό και τις επιδιώξεις της εταιρείας (άρθρο 23, Κ.Ν. 2190/20). Η προσφυγή γίνεται στο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας και στηρίζεται στις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 69 Α.Κ. και 786 Κ. Πολ. Δικονομίας. Σε επείγουσες περιπτώσεις ή προς αποτροπήν επικειμένου κινδύνου, ο διορισμός προσωρινής διοικήσεως μπορεί να ζητηθεί από το ίδιο δικαστήριο, ως ασφαλιστικό μέτρο, με τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Κ. Πολ. Δικονομίας.

Η διοριζόμενη κατά τα άνω προσωρινή διοίκηση ανώνυμης εταιρείας μπορεί να αντικατασταθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, όταν υπάρχει σπουδαίος λόγος. Ο διορισμός προσώπων, που αποδείχθηκαν ακατάλληλα για τη διοίκηση της Α.Ε. αποτελεί σπουδαίο λόγο, ο οποίος δικαιολογεί την αντικατάστασή τους με νεότερη δικαστική απόφαση.

Το λειτούργημα των μελών του προσωρινού Δ.Σ. διορίσθηκε για ορισμένο χρονικό διάστημα λήγει με την πάροδο του χρόνου, έστω κι αν δεν έπαυε να υπάρχει ο λόγος που προκάλεσε το διορισμό, γιατί λόγου χάρη δεν εκλέχθηκε ακόμα αιρετή διοίκηση.

ΠΑΥΣΗ, ΑΝΑΚΛΗΣΗ, ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.-

Παύση των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Όταν η εταιρεία λυθεί επειδή παρήλθε ο χρόνος διάρκειας αυτής ή με απόφαση της γενικής συνελεύσεως, ακολουθεί το στάδιο της

εκκαθαρίσεως αυτής. Την εκκαθάριση διενεργούν οι εκκαθαριστές, που διορίζονται από τη γενική συνέλευση των μετόχων. Με το διορισμό των εκκαθαριστών παύει η εξουσία του διοικητικού συμβουλίου και όλες οι αρμοδιότητες αυτού περιέχονται στους εκκαθαριστές.

Επί πτωχέσεως της εταιρείας δεν ακολουθεί στάδιο εκκαθαρίσεως και συνεπώς ούτε παύση των μελών του διοικητικού συμβουλίου, τα οποία εξακολουθούν να εκπροσωπούν την εταιρεία.

Ανάκληση διοικητικού συμβουλίου.

Η γενική συνέλευση των μετόχων, το όργανο, δηλαδή που διορίζει το διοικητικό συμβούλιο, έχει δικαίωμα να ανακαλέσει αυτό οποτεδήποτε και κάθε αντίθετη ρήτρα είναι άκυρη (απόφαση Σ.Ε. 783/51). Η γενική συνέλευση μπορεί να προκύπτει έμμεσα με το διορισμό από τη γενική συνέλευση νέου διοικητικού συμβουλίου πριν τη λήξη της θητείας του πρώτου. Η ανάκληση μπορεί να γίνει από τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση (απόφαση εφετείου Αθηνών 1173/83. Βλ. Δελτίο Συνδέσμου Α.Ε. & ΕΠΕ Ιουλίου 1984 σελ. 2).

Παραίτηση μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας μπορούν να παραιτηθούν ελεύθερα από το αξίωμά τους. Η παραίτηση είναι άτυπη και επέρχεται μόλις γνωστοποιηθεί στην ανώνυμη εταιρεία

(γνωμάτευση 559/60 Νομικού Συμβουλίου του κράτους βλ. και γνωμ. 1081/84 στο Δελτίο Συνδέσμου Α.Ε. & ΕΠΕ Αύγουστος 1985, σελ. 12 Επίσης, Α.Π. 308/61).

Η παραίτηση γίνεται με απλή γραπτή γνωστοποίηση προς τον πρόεδρο ή το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας, αλλά μπορεί να γίνει και σιωπηρά (π.χ. συνεχής αποχή ενός συμβούλου από τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου). Το τελευταίο αυτό, μάλιστα, το προβλέπουν συνήθως τα καταστατικά των ανώνυμων εταιρειών, και περιλαμβάνουν σχετική ρήτρα.

Τα μέλη παύουν να έχουν την ιδιότητα αυτή, τότε μειώνεται ο προβλεπόμενος από το καταστατικό αριθμός των συμβούλων και συνεπώς παύει να είναι νόμιμη η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου.

Για να μπορεί να ασκήσει νόμιμα τις αρμοδιότητές του το διοικητικό συμβούλιο πρέπει να συμπληρωθεί το συντομότερο με νέα μέλη σε αντικατάσταση αυτών που απεχώρησαν.

Δημοσίευση της παραιτήσεως των μελών του δ. συμβουλίου (για να είναι αυτή έγκυρη) δεν απαιτείται από το νόμο. Αρκεί η δήλωση της βουλήσεως του παραιτούμενου συμβούλου να εκδηλωθεί και εξωτερικευτεί οπωσδήποτε (απόφαση Εφετείου Αθηνών 5583/75 και 1485/76. βλ. και Δελτίο Α.Ε. & ΕΠΕ Αύγουστος 1985, σελ. 12).

Αντικατάσταση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

Την κένωση της θέσεως (λόγω παραιτήσεως, θανάτου κ.λ.π.) μέλους του διοικητικού συμβουλίου ακολουθεί η εκλογή αντικαταστάτη

από το ίδιο διοικητικό συμβούλιο. Η εκλογή πρέπει να επικυρωθεί από την πρώτη γενική συνέλευση των μετόχων, που θα συνέλθει μελλοντικώς. Αν δεν επικυρωθεί η εκλογή αντικαταστάτη συμβούλου από τη γενική συνέλευση, τότε αυτή εκλέγει άλλο πρόσωπο για την κενωθείσα θέση, αλλά οι πράξεις που διενέργησε στο μεταξύ ο πρώτος αντικαταστάτης είναι έγκυρες και δεν δημιουργείται κανένα πρόβλημα. Τούτο γιατί διαφορετική άποψη θα οδηγούσε σε άτοπο και δυσλειτουργία της εταιρείας.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Χρόνος και τόπος συγκλήσεως του Δ.Σ.

Ο νόμος (αρ. 20 παρ 1 του Κ.Ν. 2190/20) ορίζει ότι το Δ.Σ. οφείλει να συνέρχεται τουλάχιστον μια φορά κάθε ημερολογιακό μήνα, χωρίς όμως να απειλεί κυρώσεις σε περίπτωση μη τηρήσεως της επιταγής του αυτής. Γι' αυτό στην πράξη έχει επικρατήσει να καταχωρείται στο βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του Δ.Σ. ένα, τυπικό έστω, πρακτικό κάθε μήνα, το οποίο αποδεικνύει ότι έγινε μια συνεδρίαση αυτού.

Η σύγκληση και η συνεδρίαση του Δ.Σ. γίνεται στην έδρα της εταιρείας. Κτ' εξαίρεση επιτρέπεται να ορίζεται στο καταστατικό και άλλος - εκτός της έδρας της εταιρείας - τόπος, όπου θα μπορεί να συνεδριάζει το Δ.Σ. Αν ο κατά τον τρόπο αυτό οριζόμενος στο καταστατικό τόπος είναι στο εξωτερικό, τότε απαιτείται και ειδική άδεια του Υπουργού Εμπορίου.

Το διοικητικό συμβούλιο συγκαλείται με πρόσκληση του προέδρου του.

Στην πρακτική συνηθίζεται να ορίζεται σε μία από τις πρώτες συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου ότι αυτό θα συνέρχεται τακτικά μία ορισμένη ημερομηνία κάθε μήνα, π.χ. την πρώτη Δευτέρα αυτού και ώρα 10η πρωινή. Ο τρόπος αυτός έχει το πλεονέκτημα ότι οι σύμβουλοι γνωρίζουν από πριν τις τακτές ημερομηνίες συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου και κανονίζουν από πριν τις εργασίες τους.

Έχει όμως και το μειονέκτημα της δεσμεύσεως της εταιρείας. Ακολουθεί το κείμενο του σχετικού με το χρόνο και τον τόπο συγκλήσεως του Δ.Σ. άρθρο 20 του Κ.Ν. 2190/20 :

« Άρθρον 20»

ΤΟΠΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

1. Το διοικητικόν συμβούλιον δέον να συνέρχεται τουλάχιστον άπαξ κατά μήνα εν τη έδρα της εταιρείας.

2. Εξαιρετικώς επιτρέπεται, όπως ορίζεται εν τω καταστατικώ και άλλος τόπος εν ω να δύναται να συνεδριάξη εγκύρως το Συμβούλιον, κείμενος είτε εν τη ημεδαπή, είτε μετά ειδικήν άδειαν του Υπουργού του Εμπορίου και εν τη αλλοδαπή. Εν τη πράξει ταύτη του Υπουργού δύνανται να καθορίζωνται και όροι, υφ' ους χορηγείται η άδεια της συνεδριάσεως εν τη αλλοδαπή, ων μη τηρουμένων αι κατά τοιαύτας συνεδριάσεις ληφθείσαι αποφάσεις δύνανται να κηρυχθώσιν άκυροι απέναντι της εταιρείας.

Απαρτία συνεδριάσεως Δ.Σ. - Αντιπροσώπευση συμβούλου.

Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται στη συνεδρίαση τα μισά μέλη του αυτού και ένας ακόμα (δηλαδή, επί έξη μελών τα τέσσερα) ουδέποτε, όμως, ο αριθμός των παρόντων συμβούλων μπορεί να είναι μικρότερος των τριών. Για να βρεθεί ο αριθμός απαρτίας παραλείπεται τυχόν κλάσμα που προκύπτει (δηλαδή, επί πενταμελούς συμβουλίου υπάρχει απαρτία όταν παρίστανται τρία μέλη, επί επταμελούς όταν παρίστανται τέσσερα κ.ο.κ).

Επιτρέπεται όπως κάθε σύμβουλος αντιπροσωπεύει στη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου μόνον έναν άλλο σύμβουλο. Η πληρεξουσιότητα για αντιπροσώπευση μπορεί να δοθεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο, απλό έγγραφο ή και τηλεγράφημα.

Αν οι σύμβουλοι που παρίστανται στη συνεδρίαση είναι μόνο δύο (επί τριμελούς συμβουλίου) και ο ένας από αυτούς αντιπροσωπεύει έναν ακόμη σύμβουλο, δεν υπάρχει απαρτία γιατί ο νόμος απαιτεί προς τούτο, όπως ο ελάχιστος αριθμός παρόντων συμβούλων είναι τρεις (άρθρο 21 παράγραφος 1. Κ.Ν. 2190/20).

Το κείμενο του σχετικού με την απαρτία των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου άρθρου 21 του Κ.Ν. 2190/20 έχει έτσι :

« Άρθρο 21»

ΑΠΑΡΤΙΑ Δ.Σ.

1. Το Διοικητικόν Συμβούλιον ευρίσκεται εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται εν αυτώ το ήμισυ πλέον ενός των συμβούλων, ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων συμβούλων δύναται να είναι ελάσσων των τριών. Προς εξεύρεσιν του αριθμού απαρτίας παραλείπεται τυχόν προκόπιον κλάσμα.

2. Εφ' όσον δεν ορίζει άλλως ο νόμος ή το καταστατικόν, αι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται εγκύρως δι' απολύτου πλειοψηφίας των παρόντων και αντιπροσωπευομένων μελών.

3. Έκαστος σύμβουλος δύναται ν' αντιπροσωπεύη εγκύρως μόνον ένα έτερον σύμβουλον.

4. Η αντιπροσώπευσις εν τω συμβουλίω δεν δύναται ν' ανατεθή εις πρόσωπα μη ανήκοντα εις το Συμβούλιον

Αρμοδιότητες Δ.Σ.

Το άρθρο 22 του Κ.Ν. 2190/20 ορίζει ότι το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει κάθε πράξη που αφορά στη διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας αυτής και την επιδίωξη του σκοπού της. Από τη γενικότητα της διατάξεως αυτής συμπεραίνεται ότι το διοικητικό συμβούλιο έχει αρμοδιότητα επί παντός θέματος της εταιρείας, εκτός εκείνων που ρητώς εξαιρεί ο νόμος και για τα οποία απαιτεί απόφαση της γενικής συνέλευσης. Ωστόσο, η γενική συνέλευση μπορεί με απόφασή της να περιορίσει τις αρμοδιότητες του διοικητικού

συμβουλίου. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει (και αυτό γίνεται στην πράξη) τα θέματα, στα οποία έχει αρμοδιότητα το διοικητικό συμβούλιο. Ακόμα, το καταστατικό μπορεί να ορίζει θέματα, για τα οποία η εξουσία του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ασκείται εν όλω ή εν μέρει από ένα ή περισσότερα μέλη αυτού ή από διευθυντές της εταιρείας. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, στα οποία ανατίθενται τέτοιες αρμοδιότητες, αποκαλούνται διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι.

Στο άρθρο του καταστατικού που περιγράφονται λεπτομερώς οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου, συνήθως , περιλαμβάνεται και η ρήτρα ότι η απαρίθμηση των αρμοδιοτήτων του διοικητικού συμβουλίου είναι ενδεικτική και όχι περιοριστική. Έτσι αφήνονται περιθώρια νόμιμης δράσεως του διοικητικού συμβουλίου και αποφεύγονται εμπλοκές και αμφισβητήσεις. Υπ' όψη, ότι πάντοτε ισχύει αυτό που σημειώνεται παραπάνω : υπάρχει ένας ελάχιστος αριθμός θεμάτων που τα ορίζει ο νόμος, για τα οποία αποφασίζει αποκλειστικά η γενική συνέλευση.

Στις αρμοδιότητες του Δ.Σ. αναφέρεται το άρθρο 22 του Κ.Ν. 2190/20, το οποίο έχει ως εξής :

« Άρθρο 22»

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ Δ.Σ.

1. Το Διοικητικόν Συμβούλιον είναι αρμόδιον ν'αποφασίζη πάσαν πράξιν αφορώσαν εις την διοικησιν της εταιρείας, εις την διαχείρισιν της περιουσίας και εις την εν γένει επιδίωξιν του σκοπού της εταιρείας.

Πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου, ακόμη και αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού, δεσμεύουν την εταιρεία απέναντι στους τρίτους, εκτός αν αποδειχθεί ότι ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να τη γνωρίζει. Δεν συνιστά απόδειξη μόνη η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας ως προς το καταστατικό της εταιρείας ή τις τροποήσεις του.

2. Περιορισμοί της εξουσίας του Διοικητικού Συμβουλίου από το καταστατικό ή από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης δεν αντιπάζονται στους καλόπιστους τρίτους, ακόμη και αν έχουν υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας.

3. Το καταστατικόν δύναται να ορίζει θέματα, εφ'ών η εξουσία του Συμβουλίου δύναται να ασκήτι εν όλω ή εν μέρει υφ'ένός ή πεισσοτέρων μελών αυτού ή των Διευθυντών της εταιρείας και να αναθέτη εις το Διοικητικόν Συμβούλιον να αποφασίζει περί τούτου, περιοριζομένης αναλόγως της ισχύος της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του παρόντος νόμου.

Τρόπος λήψεως αποφάσεων Δ.Σ.

Κατά το άρθρο 21 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20, εφόσον δεν ορίζεται αλλιώς στο νόμο ή το καταστατικό, οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται εγκύρως με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευμένων μελών.

Ο νόμος ορίζει ορισμένες περιπτώσεις, για τις οποίες απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία, όπως :

Για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με απόφαση του Δ.Σ. ορίζεται πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των μελών αυτού (αρ, 13 παρ. 1 Κ.Ν. 2190/20).

Επίσης και το καταστατικό μπορεί να ορίζει περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τη λήψη αποφάσεων του Δ.Σ. Αλλά και η ρήτρα στο καταστατικό κατά την οποία ορισμένες αποφάσεις του Δ.Σ. θα λαμβάνονται με παμψηφία είναι νόμιμη.

Η ψήφος του προέδρου του Δ.Σ.

Όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν μία ψήφο. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμάτευσε ότι δε μπορεί να τεθεί ρήτρα στο καταστατικό της εταιρείας σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση ισοψηφίας κατисχύει η ψήφος του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου (απόφαση Ολομέλειας Ν.Σ.Κ. 373/73).

ΕΥΘΥΝΗ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΝΑΝΤΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ.

Ευθύνη μελών διοικητικού συμβουλίου έναντι τρίτων

Δεν υπάρχει ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου Α.Ε., από την ιδιοότητά τους, έναντι τρίτων προσώπων εκτός μόνο αν υφίσταται πταίσμα τους από αδικοπραξία άρ. 914 ΑΚ. Δηλαδή, οι δανειστές της εταιρείας δεν μπορούν να στραφούν κατά του προσώπου και της περιουσίας μέλους του Δ.Σ. για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Υπ' όψη, ότι τα μέλη του Δ.Σ. δεν αποκτούν την ιδιότητα του εμπόρου από μόνο τον λόγο αυτό.

Οι διευθύνοντες σύμβουλοι και γενικά οι εκπρόσωποι της Α.Ε. ευθύνονται ποινικώς για καθυστέρηση ή μη καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών του προσωπικού (αρ. 1 Α.Ν. 690/45, Α.Π. 98/61).

Επί πτωχεύσεως Α.Ε. με την πτωχευτική απόφαση και σύμφωνα με τη δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 530 Εμπ. Νόμου, μπορεί να διαταχθεί η προσωπική κράτηση του διευθύνοντος συμβούλου της εταιρείας που επτώχευσε και έπαυσε να λειτουργεί, αν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι θα φέρει αυτός προσκόματα στη διαδικασία της πτωχεύσεως (Πολυμ. Πρωτ. Θεσ/νίκης 803/85).

Ευθύνη μελών διοικητικού συμβουλίου έναντι Δημοσίου

Το Ν.Δ. 356/74 (Κώδικας Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων) ρυθμίζει, γενικώς, τα της εισπράξεως των οφειλών προς το Δημόσιο. Στο άρθρο 69 του νομοθετήματος αυτού αναφέρονται ορισμένες ειδικές περιπτώσεις προσωπικής κρατήσεως, όπως κατά διευθυντών και διευθυνόντων συμβούλων ανωνύμων εταιρειών για χρέη στο Δημόσιο. Ήδη, όμως με το άρθρο 4 περίπτωση θ' του Ν. 1867/89 ορίσθηκε ότι δεν διατάσσεται προσωπική κράτηση κατά των κάθε είδους εκπροσώπων ανωνύμων εταιρειών και Ε.Π.Ε για χρέη των εταιρειών προς το Δημόσιο.

Παράλληλα το άρθρο 17 του Ν.Δ. 3843/58, που μετά την κωδικοποίηση του νόμου από το Π.Δ. 129/89 φέρει νέα αρίθμηση ως άρθρο 102, ορίζει ότι κατά το χρόνο διαλύσεως ή συγχωνεύσεως ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών ή συνεταιρισμών διευθυντές, διαχειριστές ή διευθύνοντες σύμβουλοι και εκκαθαριστές ευθύνονται προσωπικώς και αλληλεγγύως για την πληρωμή των οφειλομένων στο

δημόσιο φόρων (εισοδήματος, παρακρατουμένων κ.λπ.), αδιάφορα με το χρόνο βεβαίωσης αυτών.

«Άρθρον 102»

ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΟΙΚΟΥΝΤΩΝ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

1. Τα πρόσωπα που είναι διευθυντές, διαχειριστές ή διευθύνοντες σύμβουλοι και εκκαθαριστές των ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών ή συνεταιρισμών κατά το χρόνο της διάλυσης ή συγχώνευσής τους, ευθύνονται προσωπικώς και αλληλεγγύως για την πληρωμή του φόρου που οφείλεται από αυτά τα νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τον παρόντα, καθώς και του φόρου που παρακρατείται, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους.

Στις ανώνυμες εταιρείες που συγχωνεύονται, ευθύνεται αλληλεγγύως μαζί με τα πιο πάνω πρόσωπα, για την πληρωμή των κατά το προηγούμενο εδάφιο οφειλομένων φόρων της διαλυόμενης εταιρείας και εκείνη που την απορρόφησε ή η νέα εταιρεία που συστήθηκε ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσης τους. Τα πρόσωπα που αναφέρονται πιο πάνω έχουν δικαίωμα αναγωγής κατά των προσώπων που διατέλεσαν σύμβουλοι, καθώς και μέλη ή μέτοχοι του νομικού προσώπου κατά το χρόνο της διάλυσης τους ως προς τους φόρους που αφορούν σε χρήσεις προγενέστερες από την έναρξη της εκκαθάρισης, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους.

2. Τα πρόσωπα που είναι διευθυντές, διαχειριστές και γενικά εντεταλμένοι στη διοίκηση του νομικού προσώπου, κατά το χρόνο της διάλυσης των λοιπών νομικών προσώπων του άρθρου 89, ευθύνονται προσωπικώς και αλληλεγγύως για την πληρωμή του φόρου που

οφείλεται από αυτά τα νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τον παρόντα, καθώς και των φόρων που παρακρατούνται, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους

Ευθύνη μελών διοικητικού συμβουλίου έναντι Ι.Κ.Α.

Οι εργοδότες που καθυστερούν την απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών, πέραν των νομίμων προθεσμιών, προς το Ι.Κ.Α. και τους λοιπούς ασφαλιστικούς οργανισμούς απειλούνται με σοβαρές ποινικές κυρώσεις.

"Άρθρον 1"

1. Όστις υπέχων νόμιμον υποχρέωσιν καταβολής των βαρυνουσών αυτόν ίδιον ασφαλιστικών εισφορών (εργοδοτικών), ασχέτως ποσού, προς τους εις το Υπουργείον Εργασίας υπαγομένους πάσης φύσεως Οργανισμούς Κοινωνικής Πολιτικής ή Κοινωνικής Ασφάλισεως ή ειδικούς Λογαριασμούς, δεν καταβάλλει ταύτας εντός μηνός αφ'ής αύται κατέστησαν απαιτηταί, προς τους άνω Οργανισμούς, τιμωρείται δια φυλακίσεως τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματικής ποινής τουλάχιστον 10 χιλιάδων δραχμών.

2. Όστις παρακρατών ασφαλιστικής εισφοράς των παρ'αυτώ εργαζομένων επί σκοπώ αποδόσεως εις τους κατά την παράγραφο 1 Οργανισμούς δεν καταβάλλει ή δεν αποδίδει ταύτας προς τους ανωτέρω Οργανισμούς εντός μηνός αφ'ής κατέστησαν απαιτείται τιμωρείται επί υπεξαίρεση δια φυλακίσεως τουλάχιστον 6 μηνών και χρηματικής ποινής τουλάχιστον 10 χιλιάδων δραχμών.

3. Μετατροπή ή αναστολή της επιβαλλόμενης ποινής δεν επιτρέπεται, η δε άσκησης εφέσεως δεν έχει ανασταλτικόν αποτέλεσμα.

4. Αι εν λόγω υποθέσεις εισάγονται δι' απ'ευθείας κλήσεως εις το ακροατήριον, απαγορευομένης της προσφυγής.

Υπόψη, ότι μετά το νόμο 362/76 επιτρέπεται η μετατροπή, καθώς και η αναστολή της επιβαλλόμενης ποινής, ενώ παράλληλα η άσκηση εφέσεως έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Η μήνυση για μη απόδοση ή καθυστέρηση αποδόσεως των ασφαλιστικών εισφορών υποβάλλεται "κατά παντός υπέχοντος νόμιμον υποχρέωσιν καταβολής των βαρυνουσών αυτών ασφαλιστικών εισφορών". Για τους ως άνω υπεύθυνους οφειλέτες των πόλεων Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης (όπου λειτουργούν ταμεία είσπραξης εσόδων του Ι.Κ.Α.) ισχύει και η προσωπική κράτηση, η οποία εκτελείται από αστυνομικά όργανα κατόπιν εκδόσεως σχετικού εντάλματος από τον διευθυντή του οικείου δημοσίου ταμείου.

Για τις ανώνυμες εταιρείες υπεύθυνοι ποινικώς έναντι του Ι.Κ.Α. για την καθυστέρηση αποδόσεως των ασφαλιστικών εισφορών είναι τόσο ο διευθύνων ή εντεταλμένος σύμβουλος, όσο και ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου (γνωμοδότηση 806/72 Ολομέλειας Νομικού Συμβουλίου του Κράτους).

Ανάκληση υποβληθείσης μηνύσεως από το Ι.Κ.Α. δεν είναι δυνατή, έστω κι αν στο μεταξύ εξοφλήθηκε η οφειλή ή ρυθμίστηκε η τμηματική καταβολή της. Όμως, υπάρχει πρόβλεψη του νόμου, αν η εξόφληση ή τακτοποίηση της οφειλής γίνει μέχρι την πρώτη δικάσιμη, ώστε η μήνυση αποσύρεται και τίθεται στο αρχείο από τον αρμόδιο εισαγγελέα (άρθρο 31 Ν.Δ. 1160/72).

Εξαιρούνται της προσωποκρατήσεως :

α) Οι κληρικοί κάθε βαθμού και οι δημόσιοι υπάλληλοι. Επίσης οι εν ενεργεία βουλευτές.

β) Οι στρατευμένοι κατά τη διάρκεια της στρατεύσεως, δέκα μέρες πριν τη στράτευση και τρεις μήνες μετά από αυτήν.

γ) Οσοι έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας, εκτός αν είναι διευθύνοντες, εντεταλμένοι και συμπράττοντες σύμβουλοι, γενικοί διευθυντές ανώνυμων εταιρειών ή διαχειριστές Ε.Π.Ε.

Ευθύνη μελών Δ.Σ. έναντι της εταιρείας

Ο νόμος 2190/20, μέχρι τη δημοσίευση του Ν.Δ. 4237/62, το οποίο πρόσθεσε στον πρώτο τα άρθρα 22α και 22β και έκανε κι άλλες τροποποιήσεις, δεν πρόβλεπε σοβαρή ευθύνη των μελών του ιοικητικού συμβουλίου έναντι της εταιρείας.

Τώρα όμως, με τα άρθρα 22α και 22β, έχει καθιερωθεί ότι όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται έναντι της εταιρείας για κάποιο πταίσμα τους κατά τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται ιδίως αν ο ισολογισμός περιέχει παραλείψεις ή ψευδείς δηλώσεις, που αποκρύπτουν την πραγματική κατάσταση της εταιρείας. Η ευθύνη αυτή δεν υπάρχει αν αποδειχθεί ότι κατέβαλαν την επιμέλεια του συνετού οικογενειάρχη.

Ειδικά, οι διευθύνοντες σύμβουλοι της ανώνυμης εταιρείας είναι υπόχρεοι να καταβάλλουν κάθε επιμέλεια (και όχι μόνο την επιμέλεια του συνετού οικογενειάρχη). Δηλαδή, καθιερώνεται αυξημένη ευθύνη των διευθυνόντων συμβούλων.

Εχεμύθεια μελών Δ.Σ.

Όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου υποχρεούνται να τηρούν απόλυτη εχεμύθεια σχετικά με τα απόρρητα στοιχεία της επιχειρήσεως, που περιέχονται σε γνώση τους (άρθρο 22α παράγραφος 3 Κ.Ν. 2190/20). Η ευθύνη αυτή διαρκεί όχι μόνο κατά τη διάρκεια της θητείας των συμβούλων, αλλά συνεχίζεται και μετά την απώλεια της ιδιότητας αυτής.

Κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου δικαιούται να ζητήσει αντίγραφα των πρακτικών των συνεδριάσεων στις οποίες έλαβε μέρος, καθώς και άλλων στοιχείων της πορείας των εργασιών της εταιρείας.

Αυτό συνάγεται από την όλη οικονομία των σχετικών διατάξεων περί διοικητικού συμβουλίου του Κ.Ν. 2190/20, σε συνδυασμό με το άρθρο 288 Α.Κ. (καλή πίστη μεταξύ των συναλλασσομένων). Αλλά το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει, τελικά, αν και ποιες πληροφορίες θα παράσχει στον αιτούντα σύμβουλο.

Έγερση αγωγής κατά μελών Δ.Σ.

Για την έγερση αγωγής κατά μελών του διοικητικού συμβουλίου, με την έννοια των άρθρων 22α και 22β του Κ.Ν. 2190/20, απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων, η οποία πρέπει να ληφθεί με απόλυτη πλειοψηφία ή να ζητήσουν τούτο από το διοικητικό συμβούλιο μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/3 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Εάν επήλθε ζημιά στην περιουσία της εταιρείας, την έγερση της αγωγής δικαιούται να κάμει το νομικό πρόσωπο αυτής και όχι οι μέτοχοι ατομικά (απόφαση Εφετείου Θεσ/νίκης 769/75, Α.Π.

1285/80). Ατομική αγωγή κατά μελών του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να κάμει ο μέτοχος αν ζημειώθηκε αυτός άμεσα.

Παραίτηση της εταιρείας από αγωγή

Κατά τα άνω είναι δυνατή μόνον εφόσον συγκατατίθεται η γενική συνέλευση και δεν αντιτίθεται μειωψηφία εκπροσωπούσα το 1/4 του μετοχικού κεφαλαίου, που εκπροσωπείται στη γενική συνέλευση. Το ίδιο ισχύει και για συμβιβασμό.

Η παραγραφή των άνω αξιώσεων της εταιρείας είναι τριετής από τη χρονολογία τελέσεως της πράξεως. Αν η ζημία προήλθε από δόλο η παραγραφή είναι δεκαετής.

Τα άρθρα 22α και 22β του Κ.Ν. 2190/20, που ακολουθούν, αναφέρονται στην ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας :

« Άρθρον 22α»

ΕΥΘΥΝΗ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.

1. Παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνεται έναντι της εταιρείας κατά την διοίκησιν των εταιρικών υποθέσεων δια παν αυτού πταίσμα. Ευθύνεται ιδία εάν ο ισολογισμός περιέχη παραλείψεις ή ψευδείς δηλώσεις αποκρύπτουσας την πραγματικήν κατάστασιν της εταιρείας.

2. Ευθύνη αύτη δεν υφίσταται εάν αποδείξη ότι κατέλαβε την επιμέλειαν του συνετού οικογενειάρχου. Τούτο δεν ισχύει δια τον Διευθόνοντα Σύμβουλον της εταιρείας, υπόχρεον εις πάσαν επιμέλειαν.

Ωσαύτως η ευθύνη αυτή δεν υφίσταται επί πράξεων ή παραλείψεων στηριζομένων επί συννόμου αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως.

3. Παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου υποχρεούται εις αυστηράν τήρησιν των απορρήτων της επιχειρήσεως τα οποία κατέστησαν αυτώ γνωστά λόγω της ιδιότητος αυτού ως συμβούλου.

4. Η εταιρεία δύναται να παραιτηθή των προς αποζημίωσιν αξιώσεων της, ή να συμβιβασθή μετά πάροδον διετίας από της γενέσεως της αξιώσεως και μόνον εφ' όσον συγκαθίσταται η γενική συνέλευσις και δεν αντιτίθεται μειωψηφία εκπροσωπούσα το 1/4 του εν τη συνελεύσει εκπροσωπούμενου εταιρικού κεφαλαίου.

5. Αι ως άνω αξιώσεις υπόκεινται εις τριετή παραγραφήν από της τελέσεως της πράξεως, εφ' όσον δε πρόκειται περί ζημίας εκ δόλου εις δεκαετή..

«Άρθρον 22β»

ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.

1. Αι αξιώσεις της εταιρείας κατά μελών του Διοικητικού Συμβουλίου εκ της Διοικήσεως των εταιρικών υποθέσεων ασκούνται υποχρεωτικώς, εάν, εννοείται η ζημία δεν οφείλεται εις δόλον, αποφασίση τούτο η γενική συνέλευσις δι' απολύτου πλειοψηφίας ή ζητήσουν τούτο παρά του Διοικητικού Συμβουλίου μέτοχοι εκπροσωπούντες το 1/3 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Η αίτησις της μειωψηφίας λαμβάνεται υπ' όψιν μόνον εάν βεβαιωθή ότι οι απούντες εγένοντο μέτοχοι τρεις τουλάχιστον μήνας προ της αιτήσεως.

2. Η αγωγή δέον να εγερθή εντός εξ μηνών από της ημέρας της γενικής συνελεύσεως ή της υποβολής της αιτήσεως.

3. Προς διεξαγωγήν της δίκης η γενική συνέλευσις δύναται να διορίση ειδικούς εκπροσώπους. Εάν η ενάσκησις της αξιώσεως ζητήται από την μειοψηφίαν ή εν περιπτώσει καθ'ην υπό της προηγουμένης παραγράφου καθοριζόμενη προθεσμία ήθελε παρέλθει άπρακτος δύναται ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών της περιφέρειας εις την οποίαν εδρεύει η εταιρεία, αιτήσει της μειοψηφίας, υποβαλλομένη εντός μηνός από της λήξεως της εν τη προηγουμένη παραγράφω προθεσμίας, κατά την διαδικασίαν του άρθρου 634 της πολιτικής Δικονομίας, να διορίση ειδικούς εκπροσώπους της εταιρείας προς διεξαγωγήν του δικαστικού αγώνος.

ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Σχέση μελών Δ.Σ. με την εταιρεία

Εάν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου παρέχουν τις υπηρεσίες του χωρίς αμοιβή, τότε η σχέση που τα συνδέει με την εταιρεία είναι αυτή της εντολής (άρθρα 713 επ. Α.Κ.).

Εάν, όμως, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου παρέχουν τις υπηρεσίες τους έναντι τακτικής αμοιβής, η σχέση που τα συνδέει με την εταιρεία είναι σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών.

Και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις, η καταγγελία της σχέσεως μέλους διοικητικού συμβουλίου με την εταιρεία μπορεί να γίνει από τη

δεύτερη οποτεδήποτε, χωρίς την ύπαρξη σπουδαίου λόγου και χωρίς υποχρέωση καταβολής αποζημιώσεως.

Επίσης στις παραπάνω περιπτώσεις δεν υπάρχει υποχρέωση της εταιρείας από το νόμο να ασφαλίσει τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου σε κάποιο ασφαλιστικό φορέα.

Συνέπεια όλων των ανωτέρω είναι ότι τα έλη του διοικητικού συμβουλίου - και όταν έχουν κάποια αμοιβή - δεν δικαιούνται επιδομάτων (δώρων) εορτών και άδειας, ούτε φυσικά, άδειας, γιατί αυτά δικαιούνται όσοι συνδέονται με τον εργοδότη τους με σχέση εξαρτημένης εργασίας (απόφαση Αρείου Πάγου 15/71, Εφετείου Αθηνών 8336/75). Αλλιώς έχει το πράγμα για τους συμβούλους εκείνους που εκτός από την απλή ιδιότητα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου παρέχουν στην εταιρεία και τις υπηρεσίες τους σ' αυτήν ως γενικοί διευθυντές ή διευθύνται και προϊστάμενοι ή και ως απλοί υπάλληλοι.

Αμοιβές μελών Δ.Σ.

Για τον τρόπο αμοιβής των μελών του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας ομιλεί το άρθρο 24 του Κ.Ν. 2190/20, το οποίο έχει ως εξής :

«Άρθρον 24»

ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.

1. Πάσα επί κερδών χορηγουμένη εις μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αμοιβή, δέον να λαμβάνηται εκ του απομένοντος υπόλοιπου των καθαρών κερδών μετά την αφαίρεσιν των κρατήσεων διά τακτικόν αποθεματικόν και

του απαιτούμενου ποσού προς διανομήν του πρώτου μερίσματος υπέρ των μετόχων, ίσου τουλάχιστον προς 6% επί του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

2. Πάσα ετέρα, μη καθοριζόμενη κατά ποσόν υπό του καταστατικού, χορηγουμένη δε εξ οιοδήποτε λόγου εις σύμβουλον αμοιβή ή αποζημίωσις θεωρείται βαρύνουσα την εταιρείαν, μόνον, εάν εγκριθή δι' ειδικής αποφάσεως της τακτικής γενικής συνελεύσεως. Αυτή δύναται να μειωθή υπό του Δικαστηρίου εάν κατ' αγαθήν κρίσιν είναι υπέρογκος και αντετάχθησαν κατά της ληφθείσης αποφάσεως μέτοχοι εκπροσωπούντες το 1/10 του εταιρικού κεφαλαίου.

3. Η διάταξις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζεται προκειμένου περί αμοιβών οφειλομένων εις μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δι' υπηρεσίας αυτών παρεχομένας στην εταιρεία επί τη βάσει ειδικής σχέσεως μισθώσεως εργασίας ή εντολής.

Ερμηνεύοντες το άρθρο 24 διακρίνομε τις ακόλουθες περιπτώσεις αμοιβής των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

α) Αμοιβή από τα κέρδη της εταιρείας, περί της οποίας προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου 24. Τέτοιου είδους αμοιβή προς τα μέλη του δ. συμβουλίου της εταιρείας μπορεί να παρέχεται μόνο μετά την κράτηση κατά το καταστατικό για τακτικό αποθεματικό (τουλάχιστο 5% του ύψους των καθαρών κερδών) και τη διανομή του πρώτου μερίσματος (ποσοστού 6% επί του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου). Φυσικά, οι τέτοιου είδους αμοιβές πρέπει να εγκριθούν από τη γενική συνέλευση των μετόχων. Οι αμοιβές από κέρδη φορολογούνται, κατά ρητή διάταξη του νόμου (άρθρο 25 παραγ. 1Ν.Δ. 3323/55), ως εισόδημα από κινητές αξίες. Συνεπώς, τέτοιες αμοιβές των

μελών του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορούν να υπάρξουν αν δεν έχει κέρδη η εταιρεία ή αν αυτά δεν επαρκούν για τη διανομή του πρώτου μερίσματος.

β) Αμοιβή εκτός κερδών, για την οποία ομλεί η παράγραφος 2 του άρθρου 24. Η αμοιβή αυτή δεν προέρχεται από τα κέρδη της εταιρείας και συνεπώς μπορεί να χορηγείται και όταν η εταιρεία δεν έχει (σε μία ή περισσότερες χρήσεις) κέρδη, βαρύνουσα αυτήν, όπως όλες οι άλλες δαπάνες λειτουργίας της. Πρέπει, όμως, για να αναγνωρισθεί, να εγκριθεί με ειδική απόφαση από την τακτική γενική συνέλευση των μετόχων. Και αυτό γίνεται, στη γενική συνέλευση που εγκρίνει τον ισολογισμό, γι' αυτό και οι αμοιβές των μελών του δ. συμβουλίου θεωρούνται ως εισόδημα του έτους εντός του οποίου εγκρίνονται και όχι του έτους που εισπράττονται. Και εδώ πρόκειται περί της συνηθισμένης αμοιβής (ή αποζημιώσεως) που χορηγείται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για την ιδιότητά τους αυτή και που συνήθως είναι συμβολική. Για την περίπτωση που ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου αναλάβει πρόσθετα καθήκοντα και έχει ιδιαίτερη (και υψηλή) βλ. παρακάτω.

Οι αμοιβές, που χορηγεί η Α.Ε. στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, για τις υπηρεσίες που παρέχονται εντός του κύκλου των καθηκόντων τους - περιπτώσεις (α) και (β) - δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα για τον προσδιορισμό του αποτελέσματος της οικείας χρήσεως (Σ.Ε. 1726/84, Υπ. Οικ. 1047053/10154/Α0012/1989 - ΛΟΓΙΣΤΗΣ 1990, σελ. 83).

γ) Αμοιβή μέλους δ. συμβουλίου βάσει ειδικής σχέσεως εργασίας. Κατά τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 24 του Κ.Ν. 2190/20, δε χρειάζεται έγκριση της γενικής συνελεύσεως για τις αμοιβές που παρέχει η εταιρεία στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για υπηρεσίες που παρέχουν σ' αυτήν με ειδική σχέση εργασίας ή εντολής.

Επειδή, όμως, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 23α του ίδιου νόμου για την έγκυρη σύναψη συμβάσεως μεταξύ μελών του διοικητικού συμβουλίου και της Α.Ε. απαιτείται ειδική έγκριση της γενικής συνελεύσεως, η διοίκηση και η νομολογία έκλιναν προς την άποψη αυτή. Έτσι, προκειμένου να ανατεθούν καθήκοντα γενικού διευθυντή ή διευθυντή σε κάποιο μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή και απλώς να συναφθεί σύμβαση εργασίας, πρέπει προηγουμένως να ληφθεί έγκριση της γενικής συνελεύσεως των μετόχων, η οποία δεν παρέχεται, αν εναντιώνεται σ' αυτήν το ένα τρίτο του εκπροσωπούμενου στη γενική συνέλευση μετοχικού κεφαλαίου. Τέτοια έγκριση δεν χρειάζεται αν η εργασιακή σύμβαση προϋπήρχε (αν, δηλαδή, κάποιος υπάλληλος της εταιρείας εκλεγεί μέλος του διοικητικού συμβουλίου).

Έτσι το Υπουργείο Οικονομικών από το 1978 ξεκαθάρισε το θέμα και δέχθηκε ότι μισθοί που καταβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας βάσει ειδικής συμβάσεως μισθώσεως εργασίας ή εντολής εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα αυτής, εφόσον :

α) Υπάρχει προηγούμενη απόφαση της γενικής συνελεύσεως των μετόχων, που έχει εγκρίνει την συναφθείσα σύμβαση μεταξύ της εταιρείας και του μέλους του Δ.Σ.

β) Συντρέχουν και οι λοιπές προβλεπόμενες από το νόμο προϋποθέσεις αναγνώρισεως της σχετικής δαπάνης (παραγωγικότητα δαπάνης, ύπαρξη νομίμων δικαιολογητικών, κλπ.)

Φορολογία αμοιβών μελών Δ.Σ.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Α.Ε. καταβάλλεται, συνήθως, κάποια αμοιβή για τις υπηρεσίες που προσφέρουν στην εταιρεία με την ιδιότητά τους αυτή (συμμετοχή στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου, υπογραφή αποφάσεων ή άλλων πράξεων όπως οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις κλπ.) .

Στην περίπτωση αυτή η αμοιβή των μελών του διοικητικού συμβουλίου προέρχεται από τα κέρδη της εταιρείας και φορολογούνται με τους συντελεστές της ισχύουσας κλίμακας, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψη τα αφορολόγητα ποσά, και επιπλέον με συμπληρωματικό φόρο 3% και τέλος χαρτοσήμου 1,20%. Εάν η εταιρεία δεν έχει πραγματοποιήσει κέρδη σε κάποια χρήση και παρά ταύτα χορηγήσει κάποιο ποσό στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου με την παραπάνω έννοια - τούτο δεν προσαυξάνει τη ζημία και φορολογείται πάλι με τον ίδιο τρόπο (δηλαδή με την κλίμακα, πλέον 3% για συμπληρωματικό φόρο).

Με τις παραπάνω αμοιβές των μελών του διοικητικού συμβουλίου δεν πρέπει να συγχέονται τα ποσά που τυχόν καταβάλλονται στα ίδια πρόσωπα για την αντιμετώπιση εξόδων τους, τα οποία πραγματοποιούν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (π.χ. εισιτήρια κ.α.). Τα έξοδα αυτά, εφόσον καλύπτονται από δικαιολογητικά ή θεωρούνται εύλογα, δεν φορολογούνται.

Πολλές φορές, όμως, σε κάποια μέλη του διοικητικού συμβουλίου καταβάλλονται αμοιβές για υπηρεσίες που παρέχουν στην εταιρεία βάσει ειδικής συμβάσεως μισθώσεως εργασίας, δηλαδή, για υπηρεσίες πέραν εκείνων που πρέπει να παρέχουν λόγω της ιδιότητας του μέλους του διοικητικού συμβουλίου (όπως π.χ. διευθυντή της εταιρείας, λογιστή, τεχνικού συμβούλου κλπ.). Έχει γίνει δεκτό, ότι αμοιβές (μισθοί), που καταβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου κατά τα άνω, αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της εταιρείας ως δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού, εφόσον:

α) Συντρέχουν και οι προβλεπόμενες από το νόμο λοιπές προϋποθέσεις (παραγωγικότητα δαπάνης, ύπαρξη νομίμου δικαιολογητικού κλπ).

β) Υπάρχει προέγκριση της σχετικής συμβάσεως μισθώσεως εργασίας από τη γενική συνέλευση των μετόχων της εταιρείας.

Ως προς τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που συνδέονται με την εταιρεία με τέτοιες συμβάσεις εργασίας, σημειώνονται τα εξής :

α) Οι αμοιβές (μισθοί) τους θεωρούνται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες μόνο εάν αυτή δεν είναι μέτοχοι της εταιρείας ή το ποσοστό των μετοχών που κατέχουν δεν υπερβαίνει το 3% του συνολικού ποσού του μετοχικού κεφαλαίου. Και στην περίπτωση αυτή, θα είναι, προφανώς, ασφαλισμένοι στο Ι.Κ.Α. ή σε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κυρίας ασφαλίσεως για μισθωτούς. (πλήν, δηλαδή, Τ.Α.Ε. ή Τ.Ε.Β.Ε.).

β) Για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που είναι ασφαλισμένα, κατά το χρόνο παροχής της εργασίας τους, στο Τ.Α.Ε. ή το Τ.Ε.Β.Ε., ανεξάρτητα από το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της εταιρείας, καθώς και για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που συμμετέχουν κατά το χρόνο της παροχής της εργασίας τους στο κεφάλαιο της εταιρείας κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 3%, ανεξάρτητα αν είναι ασφαλισμένα ή όχι σε κάποιο ασφαλιστικό οργανισμό ή ακόμα και αν είναι ασφαλισμένα στο Ι.Κ.Α., οι αμοιβές (μισθοί) τους θεωρούνται ως εισόδημα εξ εμπορικών επιχειρήσεων.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Α.Ε.

Υποχρεωτικές τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις

Το διοικητικό συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας υποχρεούται κατά το νόμο (άρθρο 20 Κ.Ν. 2190/20) να συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά κάθε ημερολογιακό μήνα στην έδρα της εταιρείας και εκτάκτως όποτε το συγκαλέσει ο πρόεδρος αυτού. Ο τρόπος συγκλήσεως, συνεδριάσεως και λήψεως αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου εξετάζονται λεπτομερώς σε προηγούμενη αναφορά μας.

Οι υποχρεωτικές κατά νόμον συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου κάθε μήνα λέγονται τακτικές και όλες οι άλλες έκτακτες. Στις τακτικές (μία φορά το μήνα) συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου, όπως είναι φυσικό, εξετάζονται τα τρέχοντα θέματα και στις έκτακτες τα θέματα εκείνα που προκύπτουν εκτάκτως και έχουν επείγοντα χαρακτήρα. Σε όλες τις συνεδριάσεις (τακτικές και έκτακτες)

του διοικητικού συμβουλίου τηρούνται πλήρη πρακτικά σχετικά με τις διεξαγόμενες συζητήσεις και λαμβανόμενες αποφάσεις.

Τα πρακτικά των τακτικών συνεδριάσεων είναι σχεδόν πανομοιότυπα. Στην αρχή αναγράφεται ο τόπος, ο χρόνος και τα άλλα στοιχεία της συγκλήσεως της συνεδριάσεως του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και τα θέματα της ημερησίας διατάξεως, όπως όλα αυτά αναφέρονται στην πρόσκληση που έστειλε ο πρόεδρος στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Ακολουθεί η καταχώρηση των ονομάτων των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των λοιπών στελεχών της εταιρείας (νόμμος σύμβουλος, γενικός διευθυντής, προϊστάμενοι υπηρεσιών κ.α.) που παρίστανται στη συνεδρίαση. Στη συνέχεια καταχωρούνται με συντομία και σαφήνεια οι συζητήσεις που γίνονται και οι αποφάσεις που λαμβάνονται για κάθε ένα χωριστά από τα θέματα της ημερησίας διατάξεως. Στο τέλος καλείται και υπογράφεται το πρακτικό από τα παρόντα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, οπότε αυτομάτως έχει γίνει η κύρωση των αποφάσεων που ελήφθησαν. Στις μεγάλες εταιρείες με τα πολυπρόσωπα συμβούλια και τον μακρύ κατάλογο των θεμάτων που συζητούνται σε κάθε τακτική συνεδρίαση, είναι πολύ πιθανό να μην επαρκεί ο χρόνος για την καθαρογραφή των πρακτικών, οπότε αυτό γίνεται αργότερα και συνεπώς η υπογραφή και επικύρωση των πρακτικών έπεται χρονολογικώς. Συνήθως αυτό γίνεται στην επόμενη συνεδρίαση πριν αρχίσουν να εξετάζονται τα θέματα της ημερησίας διατάξεως.

Η τεχνική συντάξεως των πρακτικών συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου είναι, σε γενικές γραμμές, η αυτή. Στην παρούσα αναφορά δίδονται υποδείγματα για ορισμένα πρακτικά ειδικών συνεδριάσεων, όπως είναι οι πρώτες συνεδριάσεις του διοικητικού

συμβουλίου μετά την ίδρυση της ανώνυμης εταιρείας και η συνεδρίαση για την έγκριση του ισολογισμού.

Υπόδειγμα πρακτικού τυπικής συνεδριάσεως Δ.Σ.

Όπως σημειώνεται και στην προηγούμενη παράγραφο, διοικητικό συμβούλιο πρέπει να συνέρχεται μια φορά το μήνα, στην έδρα της εταιρείας. Είναι ενδεχόμενο, όμως, σε πολλές από τις τακτικές μηνιαίες αυτές συνεδριάσεις να μην υπάρχουν αξιόλογα θέματα για συζήτηση και λήψη αποφάσεων. Αυτό το φαινόμενο είναι πολύ συνηθισμένο στις μικρές και οικογενειακές ανώνυμες εταιρείες. Στις περιπτώσεις αυτές συντάσσεται ένα σύντομο, τυπικό, πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, απλώς για να πληρωθεί το γράμμα του νόμου.

Υποστηρίζεται και η άποψη ότι δεν είναι απαραίτητη η σύγκληση του διοικητικού συμβουλίου κάθε μήνα - καθώς, μάλιστα, καμία αρχή δεν ενδιαφέρεται για την πιστή τήρηση της επιταγής της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του Κ.Ν.2190/20. Η άποψη αυτή δεν φαίνεται να βρίσκει ισχυρό έρεισμα στη διατύπωση της σχετικής παραγράφου του νόμου.

Αντίθετα, η ερμηνεία που θεωρεί υποχρεωτική τη μια φορά το μήνα σύγκληση και συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου λειτουργεί σαφώς υπέρ των συμφερόντων της εταιρείας, των μετόχων, αλλά και των τρίτων.

Ακολουθεί ένα υπόδειγμα πρακτικού τέτοιας τυπικής συνεδριάσεως :

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Στην Αθήνα την του μήνα του έτους
....., ημέρα και ώρα συνήλθαν στα
γραφεία της έδρας της Ανώνυμης Εταιρείας
..... οδός
αριθμός τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, κατόπιν
προσκήσεως του προέδρου του Δ.Σ. σε τακτική μηνιαία συνεδρίαση:

Παρέστησαν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου :

- 1)
- 2)
- 3)

.....
.....

Αφού διαπιστώθηκε ότι υπάρχει η νόμιμη απαρτία, ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου κηρύσσει την έναρξη της συνεδριάσεως και ενημερώνει τα λοιπά μέλη του Δ. Σ. σχετικά με την πορεία των εργασιών της εταιρείας. Επακολουθεί σύντομη διαλογική συζήτηση, κατά την οποία ο πρόεδρος του Δ. Σ. (ή ο Διευθύνων Σύμβουλος, ή ο παριστάμενος Γενικός Διευθυντής) παρέχει τις πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζήτησαν ορισμένα μέλη του Δ.Σ.

Κατόπιν, λύεται η συνεδρίαση και υπογράφεται το παρόν πρακτικό από τα παρίστανται μέλη του Δ.Σ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ Δ.Σ.

Υπόδειγμα προσκλήσεως μελών Διοικητικού Συμβουλίου σε συνεδρίαση.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Καλούνται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρείας σε τακτική μηνιαία συνεδρίαση, που θα συνέλθει στην έδρα της εταιρείας, οδός αριθμός την του μήνα του έτους και ώρα με θέματα ημερησίας διατάξεως τα εξής :

- 1)
- 2)
- 3)

.....
.....

Αθήνα
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ Α.Ε.

Η Γενική Συνέλευση και οι διακρίσεις αυτής

Όπως τονίσθηκε και σε προηγούμενη παράγραφο, η γενική συνέλευση των μετόχων είναι το κυρίαρχο όργανο στην ανώνυμη εταιρεία. Αυτή αποφασίζει για όλα τα βασικά και κρίσιμα θέματα. Τον τρόπο συγκλήσεως και λειτουργίας της ορίζουν τα άρθρα 25-35γ του Κ.Ν. 2190.

Το άρθρο 25 του νόμου αυτού καθιερώνει την υποχρεωτική σύγκληση της γενικής συνέλευσης των μετόχων κάθε εταιρική χρήση και εντός έξη (6) το πολύ μηνών από τη λήξη αυτής. Αυτή είναι η λεγόμενη τακτική γενική συνέλευση, που εγκρίνει τα πεπραγμένα και τον ισολογισμό της χρήσεως που έκλεισε, απαλλάσσει το διοικητικό συμβούλιο και τους ελεγκτές από κάθε ευθύνη για την κλεισθείσα χρήση, εκλέγει νέο διοικητικό συμβούλιο (αν έχει λήξει η θητεία του) και ελεγκτές για την επόμενη χρήση και μπορεί να πάρει κι άλλες αποφάσεις. Όμως, από την όλη οικονομία των σχετικών διατάξεων του Κ.Ν. 2190/20, προκύπτει ότι υπάρχει ευχέρεια συγκλήσεως και εκτάκτων γενικών συνελεύσεων.

Έτσι οι γενικές συνελεύσεις των μετόχων διακρίνονται σε :

α) *Τακτικές γενικές συνελεύσεις*. Όπως σημειώνεται παραπάνω, η τακτική γενική συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικώς, στην έδρα της εταιρείας, κάθε εταιρική χρήση και εντός 6 μηνών από της λήξεως της χρήσεως. Συγκαλείται από το διοικητικό συμβούλιο και η σχετική

πρόσκληση δημοσιεύεται τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν την ημέρα της γενικής συνελεύσεως.

β) Επαναληπτικές γενικές συνελεύσεις. Όταν για οποιοδήποτε λόγο, πρέπει να επαναληφθεί μία πραγματοποιηθείσα γενική συνέλευση (συνήθως τακτική), τότε η διαδικασία προσκλήσεως είναι η ίδια, αλλά η προθεσμία δημοσιεύσεως της σχετικής προσκλήσεως συντέμνεται σε δέκα (10) ημέρες (άρθρο 26 παράγραφος 1, εδάφιο 2 Κ.Ν. 2190/20).

γ) Έκτακτες γενικές συνελεύσεις. Έκτακτη γενική συνέλευση είναι κάθε συνέλευση που συνέρχεται εκτάκτως (σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή) έπειτα από αίτηση κάποιων προσώπων, που από το νόμο έχουν αυτό το δικαίωμα. Τέτοιες συνελεύσεις είναι η προβλεπόμενη από το άρθρο 47 του Κ.Ν. 2190/20 (το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει γενική συνέλευση των μετόχων, αν η αξία του ενεργητικού μετά την αφαίρεση του παθητικού καταστή κατώτερη από το μισό του καταβλημένου κεφαλαίου), καθώς και η προβλεπόμενη από το άρθρο 38 του ίδιου νόμου (οι ελεγκτές δικαιούνται να ζητήσουν σύγκληση έκτακτης γενικής συνελεύσεως) και άλλες. Εξ άλλου, το διοικητικό συμβούλιο έχει το δικαίωμα να συγκαλέσει έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων οποτεδήποτε κρίνει τούτο αναγκαίο. Μία ακόμα περίπτωση έκτακτης γενικής συνελεύσεως είναι η προβλεπόμενη από το άρθρο 39 παράγραφος 1 και 2 του Κ.Ν. 2190/20, όπου το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να τη συγκαλέσει αν το ζητήσουν μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/20 του καταβλημένου κεφαλαίου.

δ) *Καταστατικές γενικές συνελεύσεις* καλούνται εκείνες στις οποίες παίρνονται αποφάσεις, τροποποιούν κάποιο ή κάποια άρθρα του καταστατικού. Συνεπώς, καταστατική μπορεί να είναι μία τακτική καθώς και μία έκτακτη γενική συνέλευση.

ε) *Καθολικές γενικές συνελεύσεις*. Όταν στη γενική συνέλευση εκπροσωπείται το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου, αυτή καλείται καθολική και η σύγκλησή της είναι έγκυρη, έστω κι αν δεν τηρήθηκαν οι προθεσμίες δημοσιεύσεως ή ακόμα αν δεν δημοσιεύθηκε καθόλου πρόσκληση, αρκεί να έχει ληφθεί απόφαση σε προηγούμενη συνέδριαση του διοικητικού συμβουλίου περί συγκλήσεως της γενικής συνελεύσεως και να έχει ορισθεί η ημερομηνία κι ο τόπος συγκλήσεως (βλ. κατωτέρω κείμενο της υπ' αριθμ. 2543/67 αποφάσεως Αρείου Πάγου). Πάντως, σε μια καθολική γενική συνέλευση, που συγκλήθηκε χωρίς να έχει δημοσιευθεί πρόσκληση προς τους μετόχους, αυτή εγκύρως αποφασίζει για κάθε θέμα εντός ή εκτός ημερησίας διατάξεως.

Δε μπορεί, όμως, να εγκρίνει τον ισολογισμό, αν αυτός δεν έχει δημοσιευθεί κατά το νόμο. Απόφαση περί εγκρίσεως ισολογισμού, που δεν έχει δημοσιευθεί και υποβληθεί στην εποπτεύουσα αρχή είναι άκυρη (Νομ. Συμβ. Υπ. Εμπορίου, γνωμ. 63/29.11.67 Ε.Ε.Δ. 123).

Το κείμενο της προαναφερθείσας υπ' αριθμ. 2543/67 αποφάσεως της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, που δέχεται ως έγκυρη τη γενική συνέλευση των μετόχων, τη συγκληθείσα χωρίς τήρηση των περί δημοσιότητας της προσκλήσεως διατάξεων και την οποία έκαμε δεκτή η διοίκηση, έχει ως εξής :

« Αριθ. 2543/1967 (Ολομέλεια)»

Επειδή, δια της αιτήσεως ταύτης, διώκεται η ακύρωση της υπ' αριθ. 53899/3362/16.9.1966 αποφάσεως του Υπουργού Εμπορίου, εκδοθείσης μετά σύμφωνον γνώμην, από 9.9.1966, της επιτροπής Ανώνυμων Εταιρειών, δι' ης απερρίφθη η υπό της γενικής συνελεύσεως των μετόχων της αιτούσης εταιρείας αποφασισθείσα την 8.7.1966 τροποποιήσις των άρθρων 3, 4 και 29 του καταστατικούαυτής, ήτοι προς επέκτασιν του σκοπού της εταιρείας, αύξησιν του μετοχικού κεφαλαίου και προσαρμογήν του καταστατικού προς την αύξησιν ταύτην.

Επειδή το άρθρο 26 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20 (Β.Δ. 174/1963 - ΦΕΚ 37) ορίζει ότι : «2. Η πρόσκλησις της γενικής συνελεύσεως περιλαμβάνουσα τουλάχιστον το οίκημα, την χρονολογίαν και την ώραν της συνεδρίας, ως και τα θέματα της ημερησίας διατάξεως εν σαφηνεία, τοιχοκολλάται εν εμφανεί θέσει του καταστήματος της εταιρείας και δημοσιεύεται εις το Δελτίον Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως κατά το άρθρ. 3 του από 16 Ιανουαρίου 1930 Ν. Διατάγματος «περί Δελτίου Ανωνύμων Εταιρειών», εις μίαν εκ των εν Αθήναις εκδιδομένων και ευρύτερον κατά την κρίσιν του Διοικητικού Συμβουλίου κυκλοφορουσών εις όλην την Χώραν ημερησίων πολιτικών εφημερίδων και εις μίαν ημερησίαν ή εβδομαδιαίαν οικονομολογικήν εφημερίδα εκ των δι' αποφάσεως του Υπουργού Εμπορίου οριζομένων οικονομολογικών τοιούτων...». Εξ ετέρου , κατά το άρθρ. 16 του καταστατικού της αιτούσης ανωνύμου εταιρείας, εγκριθέντος διά της υπ' αριθ. 13321/493/7.3.1962 (ΦΕΚ 112 30.3.1962, Δελτίον Α.Ε. και Ε.Π.Ε.) αποφάσεως του Υπουργού Εμπορίου αι περί συγκλήσεως των γενικών συνελεύσεων προσκλήσεις δημοσιεύονται είκοσι τουλάχιστον ημέρας προ της ορισθείσης δια την συνέλευσιν δια μιας εκ των Αθήναις εκδιδομένων και

ευρύτερον κατά την κρίσιν του Διοικητικού Συμβουλίου κυκλοφορουσών ημερησίων εφημερίδων ή δια μιάς Οικονομολογικής εφημερίδος τουλάχιστον εβδομαδιαίας του Α.Ν. 896/1946, επίσης δε και δια του Δελτίου Ανωνόμων Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης δέκα τουλάχιστον πλήρεις ημέρας προ της ορισθείσης δια την συνέλευσιν.

Επειδή οιαδήποτε παράβασις των περί δημοσιότητας της συγκλήσεως της γενικής συνελεύσεως ανωνύμου εταιρείας διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού επάγεται κατ' αρχήν το μη νόμιμον της εν τοιαύτη παραβάσει συνερχομένης συνελεύσεως και το μη έγκυρον των αποφάσεων αν λαμβάνει αύτη, καθ' όσον προκειμένουπερί θεμάτων αναγομένων εις την δημόσιαν τάξιν, ως η δημοσιότης της λειτουργίας της ανωνύμου εταιρείας, οι σχετικοί ορισμοί είναι αναμφισβητήτως αυστηρού δικαίου. Ειδικώτερον, εάν απαιτήται κατά το καταστατικόν δημοσίευσις εις ωρισμένας εφημερίδας, η σύγκλησις τυγχάνειέγκυρος μόνον εφ' όσον πράγματι η γενική συνέλευσις αναγγελθή δια πασών εφημερίδων τούτων, τηρουμένων οπωσδήποτε και των ορισμών του νόμου. Δεδομένου όμως ότι οι περί δημοσιότητας της σύγκλήσεως της γενικής συνελεύσεως ορισμοί κύριον σκοπόν έχουσαι να εξασφαλίσωσιν εις τους μετόχους την δυνατότητα συμμετοχής εις την συνέλευσιν και την προπαρασκευήν αυτών δια την συζήτησιν, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος της λήψεως αποφάσεων εξ υπαρπαγής, έπεται ότι εγκύρως συνέρχεται και λαμβάνει αποφάσεις γενική συνέλευσις ανωνύμου εταιρείας ως προς ην δεν ετηρήθη ο τύπος της δημοσιεύσεως της προσκλήσεως των μετόχων ταύτης κατά τα ανωτέρω, εφ' όσον αποδεικνύεται ότι ο κύριος σκοπός, ον προέθετο η θέσπισις του ως είρηται τύπου επετεύχθη. Είναι ούτως έγκυρος η γενική συνέλευσις, συνελθούσα άνευ προηγούμενης δημοσιεύσεως της προσκλήσεως των μετόχων κατά τους όρους του νόμου και του καταστατικού, εάν κατ'

αυτήν παραστώσι και συμμετάσχωσι πάντες οι μέτοχοι διότι το γεγονός της παραστάσεως πάντων των μετόχωναποδουκνύει ότι ούτοι έχουσι γνώσιν της συγκλήσεως, εφ' όσον δε δεν αντέλεξαν κατά της κατ' αρχήν λήψεως αποφάσεως εολόγως εικάζεται ότι έχουσι λάβει γνώσιν και των θεμάτων της γενικής συνελεύσεως και παρασκευασθή δια την επ' αυτών συζήτησιν και συνεπώς η παραβίασις των περί δημοσιότητα της συγκλήσεως διατάξεων καλύπτεται και εάν έτι η ληφθείσα απόφασις δεν συνεκέντρωσε την παμψηφίαν αλλά μόνον την απαιτουμένην πλειοψηφίαν εκ του συνόλου των μετοχών.

Επειδή η προσβαλλομένη απόφασις περιέχει ως αιτιολογίαν της απορρίψεως της κατά την 8.7.1966 ληφθείσης αποφάσεως της τετάρτης γενικής συνελεύσεως της αιτούσης εταιρείας, ότι η συνέλευσις αυτή δενσυνήλθε νομίμως, άτε της σχετικής προσκλήσεως μη δημοσιευθείσης δια μιας ημερησίας πολιτικής εφημερίδος των Αθηνών, μιας οικονομολογικής και του Δελτίου Ανωνόμων Εταιρειών, ως έδει συμφώνως τω νόμω και τω καταστατικώ αυτής. Αλλ' ως προκύπτει εκ των στοιχείων του φακέλλου κατά την συνελθούσαν την 8.7.1966 τετάρτην γενικήν συνέλευσιν της αιτούσης παρέστησαν άπαντες οι δικαιούμενοι μέτοχοι της εταιρείας και εκπροσωπήθη το σύνολον των μετοχών, ουδείς δε εκ των παραστώντων μετόχων φέρεται διατυπώσας αντίρρησιν τινά, εν τω σχετικώ παταστατικώ. Κατ' ακολουθίαν η παράλειψις της δημοσιεύσεως της σχετικής προσκλήσεως δια την σύγκλησιν της συνελεύσεως κατά τας ανατέρω διατάξεις του νόμου και του καταστατικού της αιτούσης εταιρείας δεν συνεπάγεται ακυρότητα των κατά την εν λόγω συνέλευσιν ληφθεισών αποφάσεων. Κατ' ακολουθίαν η επί της αντιθέτουεκδοχής ερειδομένη προσβαλλομένη απόφασις του Υπουργού Εμπορίου παρανόμως ητιολογημένη ελέγχεται και ακωρωτέα τω λόγω τούτω βασίμως προβαλλομένω αποβαίνει.

Επειδή, κατά ταύτα, δέον όπως γίνη δεκτή η υπό κρίσιν αίτησις και ακυρωθή η προσβαλλομένη πράξις του Υπουργού Εμπορίου».

Αυτόκλητη καλείται η γενική συνέλευση των μετόχων που συνέρχεται χωρίς καμιά ειδοποίηση ή πρόσκληση προς τους μετόχους.

Η εποπτεύουσα αρχή (νομορχία, Υπουργείο Εμπορίου) θεωρεί άκυρη τη γενική συνέλευση, που συνέρχεται αυτόκλητη, χωρίς να έχει προηγηθεί απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας περί συγκλήσεώς της, έστω κι αν ήθελε βρεθεί παρόν σ' αυτήν ολόκληρο το μετοχικό κεφάλαιο.

Δημόσιας τάξεως είναι οι διατάξεις των άρθρων 25 επ. του Κ.Ν. 2190/20 περί συγκλήσεως και συγκροτήσεως των γενικών συνελεύσεων και συνεπώς η παράβαση τους επιφέρει ακυρότητα των αποφάσεών τους. Σχετική η υπ' αριθ. 5/1985 γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εμπορίου, που έχει ως εξής :

« Όπως γίνεται δεκτό, οι διατάξεις του ν. 2190/20, που αναφέρεται στην σύγκληση και την συγκρότηση των Συνελεύσεων Α.Ε. (άρθρα 25 και επομ. σε συνδυασμό και με τα άρθρα 43, παρ. 8 και 12) χαρακτηρίζονται σαν διατάξεις δημόσιας τάξης, διότι αποβλέπουν βασικά στην εξασφάλιση της δυνατότητας στους μετόχους να μετέχουν στη Γ.Σ. να εκφράζουν την γνώμην των και ασκούν τα δικαιώματά τους, που τους παρέχει ο νόμος και το καταστατικό (βλρ. σχετ. Γνωμ. Π.Σ. Κράτους 847/77, Ν. Ρόκας Εμπ. Εταιρ. Παρ. 28, τ. Ι, σελ. 24, γνωμ. 33/84).

Έτσι η μη τήρηση των πύο πάνω προυποθέσεων, συνεπάγεται ακυρότητα των λαμβανομένων κατά παράβαση αποφάσεων σύμφωνα με το άρθρο 35α του Κωδ. ν. 2190/20.

Όπως, όμως, γίνεται δεκτό και με την υπ' αριθ. 23/83 γνωμοδότησή μας, στην οποία και σας παραπέμπομε, η Διοίκηση μόνον να επισημάνει την ακυρότητα των αποφάσεων της Γ.Σ., που έχουν ληφθεί κατά παράβαση των πιο πάνω διατάξεων, μπορεί να κάνει στη Διοίκηση των Α.Ε., εκτός εάν, για την ολοκλήρωση των αποφάσεων αυτών ή των περαιτέρω ενεργειών της Διοικήσεως της εταιρείας, που στηρίζονται σε τέτοιες αποφάσεις απαιτείται, σύμφωνα με τον νόμο, σύμπραξη ή έγκριση της Διοικήσεως»

Σχετικές, επίσης, οι παρακάτω δικαστικές αποφάσεις, που δημοσιεύθηκαν στο «Δελτίο Συνδέσμου Α.Ε. και Ε.Π.Ε.».

α) Η Μον. Πρωτ. Αθ. 10995/1978, καταχωρισθείσα εις το τεύχος της 1-2-1980 του «Δελτίου» υπό τον τίτλον « Άκυροι είναι αποφάσεις γενικών συνελεύσεων ληφθείσαι κατά παράβασιν των περί συγκροτήσεως των διατάξεων ως και κατά τας μετά ταύτας συγκληθείσας γεν. συνέλευσεις ληφθείσας αποφάσεις»,

β) η Πολυμ. Πρωτ. Αθ. 13806/1981, καταχωρισθείσα εις το τεύχος της 1-4-1985 του «Δελτίου» υπό τον τίτλον : « Περιπτώσεις ακυρότητος αποφάσεων γενικής συνελεύσεως Α.Ε.» και

γ) η Εφετ. Δωδ. 25/1983 καταχωρισθείσα εις το τεύχος της 1-6-1983 του «Δελτίου» υπό τον τίτλον «Η ακυρότης αποφάσεων συνελεύσεων Α.Ε. και οι δικαιουμένοι προβολή της».

Διακοπή και αναβολή της γενικής συνελεύσεως.

Κατ' αρχήν, η γενική συνέλευση δε διακόπτει τις εργασίες της ούτε περαιώνει τη συνεδρίασή της, αν δεν εξαντληθούν τα θέματα της ημερησίας διατάξεως. Τυχόν αποχώρηση του προέδρου της γενικής

συνελεύσεως στο μέσον της συνεδριάσεως δεν επιφέρει αυτόματα διακοπή αυτής. Οι μέτοχοι που μετέχουν στη γενική συνέλευση μπορούν να εκλέξουν νέο πρόεδρο, εφόσον, φυσικά, έχουν τη νόμιμη απαρτία και να προχωρήσουν στη συζήτηση των υπολειπομένων θεμάτων της ημερησίας διατάξεως μέχρις εξαντλήσεως αυτών.

Η γενική συνέλευση των μετόχων, όμως, μπορεί να αποφασίσει τη διακοπή της συνεδριάσεως αυτής και τη συνέχισή της σε επόμενη συνεδρίαση, που να μην απέχει από την ημερομηνία της διακοπείσας περισσότερο από ένα μήνα. Αυτό γίνεται γιατί υποχρεωτικά, εφόσον το ζητήσει μειοψηφία μετόχων που αντιπροσωπεύει το 1/20 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Το διοικητικό συμβούλιο Α.Ε. δεν μπορεί να ματαιώσει συνεδρίαση της γενικής συνελεύσεως προκειμένου να παρατείνει τη θητεία του. Αυτό γνωμοδότησε ο νομικός σύμβουλος του Υπουργείου Εμπορίου με την υπ' αριθ. 413/83 γνωμοδότησή του (βλ. Δελτίο Συνδέσμου Α.Ε. & Ε.Π.Ε. Αύγουστο 1984, σελ. 4).

Παρουσία συμβολαιογράφου στη γενική συνέλευση απαιτείται όταν ο μέτοχος της ανώνυμης εταιρείας είναι ένας (μοναδικός μέτοχος) είτε από την ίδρυση αυτών (περιπτώσεις ορισμένων εταιρειών του δημόσιου τομέα) είτε γιατί αργότερα περιήλθαν όλες οι μετοχές στο αυτό πρόσωπο (πράγμα το οποίο δεν απαγορεύεται). Ο νόμος (άρθρο 8 παρ. 1 Κ.Ν. 2190/20) απλώς απαιτεί κατά την ίδρυση της ανώνυμης εταιρείας το κεφάλαιο αυτής να αναληφθεί από δύο τουλάχιστον πρόσωπα. Στη συνέχεια, όμως είναι επιτρεπτό να περιέλθουν όλες οι μετοχές της εταιρείας σε ένα μέτοχο.

Επίσης κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του Κ.Ν. 2190/20, σε κάθε περίπτωση που στη συνέλευση παρίσταται ένας μόνο μέτοχος, πρέπει να την παρακολουθεί αντιπρόσωπος του Υπουργού Εμπορίου ή συμβολαιογράφος της έδρας της εταιρείας, ο οποίος και προσυπογράφει τα πρακτικά της συνελεύσεως.

Παρουσία εκπροσώπου του Υπουργείου Εμπορίου στη γενική συνέλευση προβλέπει το άρθρο 51 του Κ.Ν. 2190/20. Κατά την παρ. 1 αυτού, ο Υπουργός Εμπορίου, οσάκις κρίνει τούτο χρήσιμο ορίζει ένα υπάλληλο του Υπουργείου του, ως αντιπροσωπό του, για να παρακολουθήσει τις εργασίες της γενικής συνελεύσεως . Ο αντιπρόσωπος αυτός του Υπουργείου Εμπορίου δικαιούται ακόμη και να διακόψει τη συνεδρίαση της γενικής συνελεύσεως, αν διαπιστώσει παραβάσεις του νόμου ή του καταστατικού σχετικά με την τάξη προπαρασκευής ή διεξαγωγής αυτής.

Ο Υπουργός Εμπορίου, μπορεί φυσικά να διατάξει όπως παραστεί εκπρόσωπός του σε κάποια γενική συνέλευση ανώνυμης εταιρείας και όταν τούτο ζητηθεί από κάποιο ή κάποιους μετόχους. Αυτό συνάγεται από τη διατύπωση της παρ. 1 του άρθρου 51 «... οσάκις ο Υπουργός κρίνη τούτο σκόπιμο».

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΚΛΗΣΕΩΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Απόφαση Δ.Σ. για σύγκληση Γενικής Συνέλευσης

Τη σύγκληση της γενικής συνελεύσεως αποφασίζει το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας σε μία-όχι κατ' ανάγκη ειδική- συνεδρίασή του.

Η συνεδρίαση αυτή του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να

προηγείται αρκετά της γενικής συνελεύσεως, αφού απαιτείται, κατ' αρχήν, η δημοσίευση της σχετικής προσκλήσεως να γίνει είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημερομηνία συγκλήσεώς της. Βεβαίως, αν τελικά στη γενική συνέλευση εκπροσωπηθεί ολόκληρο το μετοχικό κεφάλαιο, η μη σωστή τήρηση των διατυπώσεων της δημοσιεύσεως της προσκλήσεως δεν επηρεάζει το κύρος αυτής. Αντίθετα αν δεν έχει προηγουμένως ληφθεί απόφαση του διοικητικού συμβουλίου περί συγκλήσεως της γενικής συνελεύσεως (δηλαδή αν η γενική συνέλευση έχει συγκληθεί αυτόκλητη), αυτή πάσχει και δεν μπορεί να λάβει έγκυρα αποφάσεις.

Στη απόφαση του διοικητικού συμβουλίου περί συγκλήσεως της γενικής συνελεύσεως πρέπει να ορίζεται η ακριβής ημερομηνία κα ώρα, καθώς και ο τόπος (πόλη, διεύθυνση) που θα συνέλθει αυτή καθώς και, επίσης, τα θέματα που θα περιλαμβάνει η ημερήσια διάταξη.

Επιπρόσθετα πρέπει να ορίζεται το πρόσωπο που θα επιμεληθεί τη σύνταξη και τη δημοσίευση της σχετικής προσκλήσεως, ακόμα και οι εφημερίδες στις οποίες θα δημοσιευθεί αυτή.

Η παράγραφος 1 του άρθρου 39 του Κ.Ν. 2190/20 ορίζει ότι κατόπιν αιτήσεως μετόχων, που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου το Δ.Σ. υποχρεούται να συγκαλέσει έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων . Αν το Δ.Σ. δεν ικανοποιήσει το αίτημα αυτό της μειοψηφίας το δικαστήριο παρέχει άδεια συγκλήσεως της έκτακτης γενικής συνέλευσης συνελεύσεως στους αιτούντες μετόχους.

Δημοσίευση προσκλήσεως

Η δημοσίευση της προσκλήσεως των μετόχων σε γενική συνέλευση περιλαμβάνει πρώτον την τοιχοκόλληση αυτής σε εμφανή

θέση του καταστήματος της εταιρείας (προφανώς γραφείων της έδρας αυτής), δεύτερον την καταχώρηση στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών της οικείας νομαρχίας και τρίτον την καταχώρηση στις ακόλουθες εφημερίδες :

α) Σε μία πολιτική εφημερίδα, από εκείνες που εκδίδονται στην Αθήνα και κυκλοφορούν σε ολόκληρη την Ελλάδα ευρύτερα, κατά την κρίση του διοικητικού συμβουλίου.

β) Σε μία ημερήσια οικονομολογική εφημερίδα, από αυτές που εκδίδονται ανελλιπώς κάθε μέρα και έχουν κυκλοφορία τουλάχιστον 5.000 φύλλα ημερησίως. Στην αρχή κάθε χρόνου, ο Υπουργός Εμπορίου καθορίζει με απόφασή του ποιές οικονομολογικές εφημερίδες έχουν το δικαίωμα να δημοσιεύουν ισολογισμούς και προσκλήσεις.

γ) Στο τεύχος ανώνυμων εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

δ) Εάν η ανώνυμη εταιρεία εδρεύει εκτός της πρωχίας του Δήμου Αθηναίων, η πρόσκληση πρέπει να δημοσιεύεται και σε μία από τις εκδιδόμενες στην έδρα της εταιρείας εφημερίδες (ημερήσια ή εβδομαδιαία) και αν δεν εκδίδεται καμία εφημερίδα στην έδρα της εταιρείας, σε μία από τις εκδιδόμενες στην προτεύουσα του νομού, στα όρια του οποίου η εταιρεία έχει την έδρα της.

Η υποχρέωση δημοσιεύσεως της προσκλήσεως στις παραπάνω εφημερίδες προκύπτει ευθέως από τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του Κ.Ν. 2190/20. Στις ίδιες εφημερίδες πρέπει να δημοσιευθεί και ο ισολογισμός της εταιρείας (συνήθως, αλλά όχι κατ' ανάγκην, ταυτόχρονα).

Η καταχώρηση της προσκλήσεως στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών της νομαρχίας πραγματοποιείται αυτόματα, γιατί η δημοσίευσή της

στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως γίνεται μέσω της αρμόδιας υπηρεσίας της νομαρχίας. Η εταιρεία που επιθυμεί να δημοσιεύσει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως την πρόσκληση, υποβάλλει στη νομαρχία, με σύντομο διαβιβαστικό, τρία αντίγραφα αυτής και ένα παράβολο δημόσιου ταμείου και σχετικό τριπλότυπο Τ.Α.Π.Ε.Τ. Η εταιρεία που δεν θα δημοσιεύσει στον τύπο και ειδικά στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως την πρόσκληση, μπορεί να πραγματοποιήσει τη γενική συνέλευση και αυτή να λάβει εγκύτως αποφάσεις πάνω στα θέματα της ημερησίας διατάξεως, εφόσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύεται νομίμως σ' αυτήν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου (βλ. περισσότερα στη συνέχεια του παρόντος συγγράμματος).

Η προθεσμία για τη δημοσίευση της προσκλήσεως στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως είναι δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της γενικής συνελεύσεως και επί επαναληπτικών συνελεύσεων πέντε ημέρες. Αυτό ορίζει το άρθρο 3 του Π.Δ. της 16 Ιανουαρίου 1930 «περί δελτίου ανωνύμων εταιρειών» που έχει ως εξής :

« Άρθρον 3»

1. Πάσα ελληνική εταιρεία υποχρεούται, όπως δημοσιεύη εν τω Δελτίω ανωνύμων εταιρειών της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως πάσαν πρόσκλησιν Γενικής συνελεύσεως, δέκα τουλάχιστον πλήρεις ημέρας προ της οριζομένης δια την συνεδρίασιν αυτής. Επί επαναληπτικών συνελεύσεων η πρόσκλησις θέλει δημοσιεύεσθαι προ πέντε τουλάχιστον ημερών.

2. Εν περιπτώσει μη εμπρόθεσμον δημοσιεύσεως τινος Γενικής συνελεύσεως δια του Δελτίου ανωνύμων εταιρειών, θεωρείται εκπληρωθείσα η ως άνω υποχρέωσις, εφ' όσον ήθελεν αποδειχθή η αποστολή αυτής εις το

Εθνικόν Τυπογραφείον, προς δημοσίευσιν, δι' αποδεικτικού δικαστικού κλητήρος».

Στις άλλες εφημερίδες πρέπει να δημοσιεύεται είκοσι πλήρεις ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Αυτό διευκρινίζεται στην εγκύκλιο υπ' αριθ. 6932/15.3.30 του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, της οποίας το σχετικό απόσπασμα έχει ως εξής :

« Δια του άρθρου 3 καθορίζεται υποχρέωσις των ελληνικών ανώνυμων εταιρειών και ασφαλιστικών εταιρειών, όπως δημοσιεύωσιν εν τω δελτίων εταιρειών πάσαν πρόσκλησιν Γενικής συνελεύσεως δέκα τουλάχιστον πλήρεις ημέρας προ της οριζομένης δια την συνεδρίασιν αυτής.

Επί επαναληπτικών συνελεύσεων η πρόσκλησις θέλει δημοσιεύεσθαι προ πέντε τουλάχιστον ημερών. Δια της καταχωρίσεως της προσκλήσεως της Γενικής Συνελεύσεως εν τω Δελτίω ανωνύμων εταιρειών δεν απαλλάσσονται αι ανώνυμοι και ασφαλισταί εταιρείαι της, συμφώνως προς το άρθρο 26 του νόμου 2190, επιβαλλομένης προ είκοσι τουλάχιστον (επί επαναληπτικής προ δέκα) ημερών δημοσιεύσεως των προσκλήσεων δια των ημερησίων εφημερίδων ή των τουλάχιστον εβδομαδιαίων τοιούτων, αίτινες θα εξακολουθήσωσιν ενεργούμεναι εφεξής, ως και πρότερον κατά τα ειδικώτερον υπό του καταστατικού εκάστης εταιρείας οριζόμενα.»

Η δημοσίευσή του ισολογισμού πρέπει να γίνεται για όλες τις εφημερίδες είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από αυτήν της γενικής συνελεύσεως.

Επαναλαμβάνεται και εδώ, ότι η διοίκηση (εποπτεύουσα αρχή) δέχεται, πως στην καθολική γενική συνέλευση (όπου παρίστανται ή εκπροσωπείται το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου) μπορεί να μη

τηρηθούν οι διατυπώσεις δημοσιεύσεως της προσκλήσεως. Ο ισολογισμός, πάντως, πρέπει να δημοσιευθεί κατά τα άνω.

Υπόδειγμα προσκλήσεως

Στη συνέχεια δίδεται ένα υπόδειγμα προσκλήσεως των μετόχων σε τακτική γενική συνέλευση :

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Κατόπιν αποφάσεως του διοικητικού συμβουλίου, που πάρθηκε στην υπ' αριθμ. συνεδρίασή του και σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό, καλούνται οι μέτοχοι της εταιρείας (αναγράφεται η επωνυμία αυτής) σε τακτική (ή έκτακτη) γενική συνέλευση, στα ενταύθα γραφεία της έδρα αυτής, οδός αριθμ την..... του μήνα 199, ημέρα και ώρα με θέματα ημερησίας διατάξεως :

(Εδώ απαριθμούνται τα συνήθη για την ετήσια τακτική γενική συνέλευση θέματα).

1) Ανάγνωση των εκθέσεων πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών της εταιρείας για τον ισολογισμό της κλεισθείσας χρήσεως 31.12.19...

2) Έγκριση του ισολογισμού της 31.12 .199.. και λήψη αποφάσεως για τη διάθεση των καθαρών κερδών της χρήσεως.

3) Απαλλαγή των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών από κάθε ευθύνη για την κλεισθείσα χρήση.

4) Εκλογή ελεγκτών τρέχουσας χρήσεως και καθορισμός της αμοιβής αυτών. (Αν έχει λήξει η θητεία του διοικητικού συμβουλίου, προστίθεται και θέμα εκλογής νέου διοικητικού συμβουλίου. Επίσης, μπορεί να περιληφθεί και οποιοδήποτε άλλο θέμα, για το οποίο απαιτείται απόφαση της γενικής συνελεύσεως και μάλιστα ανεξάρτητα εάν αυτό προϋποθέτει ή όχι τροποποίηση του καταστατικού).

Οι μέτοχοι και οι αντιπρόσωποι μετόχων, για να έχουν δικαίωμα παραστάσεως στη γενική συνέλευση, πρέπει, κατά το νόμο και το καταστατικό να καταθέσουν τους τίτλους των μετοχών τους στο ταμείο της εταιρείας ή στο ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε μια τράπεζα στην Ελλάδα και να υποβάλλουν στην εταιρεία τα αποδεικτικά καταθέσεως των τίτλων τους και τυχόν πληρεξουσία τους πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν την ημέρα συνεδριάσεως της γενικής συνέλευσεως.

Αθήνα

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Η γενική συνέλευση των μετόχων συνεδριάζει και λαμβάνει αποφάσεις εγκύρως επί των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως (άρθρο 29 παρ. 1 Κ.Ν.2190/20), αλλά γίνεται δεκτό από τη διοίκηση και τη νομολογία ότι μπορεί να αποφασίσει και για θέματα συναφή προς εκείνα της ημερησίας διατάξεως ή απρόβλεπτα, που δεν περιλαμβάνονται σ' αυτήν, εφόσον στη γενική συνέλευση παρίσταται ή αντιπροσωπεύεται ολόκληρο το μετοχικό κεφάλαιο.

Όταν μεταξύ των θεμάτων για τα οποία καλείται να αποφασίσει η γενική συνέλευση περιλαμβάνεται και τροποποίηση του καταστατικού υπ' όψη ότι μαζί με τα τροποποιούμενα άρθρα περιλαμβάνεται και ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού κωδικοποιημένο. Και έτσι υποβάλλεται στη αρμόδια υπηρεσία της νομαρχίας, η οποία μετά την έγκριση συνάπτει και αποστέλλει για δημοσίευση στη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σχετική ανακοίνωση. Για τη δημοσίευση αυτή απαιτείται παράβολο δημόσιου ταμείου (σήμερα 15.000 δρχ.) και τριπλότυπο Τ.Α.Π.Ε.Τ.

Σαφήνεια θεμάτων προσκλήσεως

Η πρόσκληση της γενικής συνελεύσεως πρέπει να περιλαμβάνει τα θέματα της ημερησίας διατάξεως «εν σαφήνεια». Δεν απαιτείται ρητή μνεία ενός θέματος στην ημερησία διάταξη, αρκεί από την αναγραφή των θεμάτων σ' αυτή να προκύπτει αυτό. Έτσι, σε περίπτωση αναβιώσεως αν, εταιρείας, αρκεί η αναγραφή του θέματος της αναβιώσεως και από αυτό προκύπτει και το θέμα της τροποποιήσεως του σχετικού άρθρου που προβλέπει τη διάρκεια ζωής της εταιρείας (Σ.Ε. 1489/70)

Υποβολή στην εποπτεύουσα αρχή στοιχείων σχετικών με την Γενική Συνέλευση

α) Είκοσι ημέρες πριν από κάθε γενική συνέλευση, η ανώνυμη εταιρεία υποχρεούται να υποβάλει στην οικεία νομαρχία διάφορα στοιχεία με την επικείμενη σύγκληση της γενικής συνέλευσης (άρθρο

26α παραγράφος 1 Κ.Ν. 2190/20). Τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται με ένα απλό αντίγραφο και είναι τα εξής :

ΝΟΜΑΡΧΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Θέμα : Υποβολή στοιχείων σχετικών με τη συγκληθησομένη γενική συνέλευση της εταιρείας μας.

Υποβάλλομε συνημμένα τα ακόλουθα στοιχεία σχετικά με τη γενική συνέλευση των μετόχων της εταιρείας μας που θα συνέλθει την στα γραφεία της έδρας αυτής, οδός

1) Κυρωμένο αντίγραφο της ημερησίας διατάξεως με επεξηγηματική έκθεση των αναφερομένων σ' αυτή θεμάτων.

2) Κυρωμένο αντίγραφο ρακτικών της συνεδριάσεως του διοικητικού συμβουλίου , κατά την οποία αποφασίσθηκε η σύγκληση της γενικής συνελεύσεως.

3) Αντίγραφο εκθέσεως των ελεγκτών της εταιρείας , δεόντως υπογραμμένο απ' αυτούς.

4) Αντίτυπο ή αντίγραφο Φ.Ε.Κ., όπου δημοσιεύθηκε η πρόσκληση και ο ισολογισμός. (Επειδή η δημοσίευση στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθυστερεί πολύ είναι πιθανό να μην έχουν κυκλοφορήσει τα σχετικά φύλλα, αναφέρεται ότι αυτά θα υποβληθούν μόλις κυκλοφορίσουν).

5) Φύλλο ή φύλλα της ημερησίας πολιτικής εφημερίδας στην οποία δημοσιεύθηκε η πρόσκληση και ο ισολογισμός.

6) Φύλλο ή φύλλα της ημερησίας οικονομολογικής εφημερίδας στην οποία δημοσιεύθηκε η πρόσκληση και ο ισολογισμός.

Μετά τιμής

β) Εντός είκοσι ημερών από την πραγματοποίηση της γενικής συνελεύσεως, η εταιρεία υποχρεούται να υποβάλει στην ίδια ναμαρχία αντίγραφο των πρακτικών αυτής. Η υποβολή γίνεται με απλό έγγραφο, στο οποίο περιλαμβάνεται κι ο,τι άλλο στοιχείο έχει τυχόν παραληφθεί να υποβληθεί πριν τη γενική συνέλευση ή έχει στο μεταξύ ζητηθεί από τη ναμαρχία.

Η καθυστέρηση ή και η μη υποβολή όλων ή μερικών από τα παραπάνω στοιχεία στη νομαρχία δε σημαίνει ότι έχει κάποιο ελάττωμα η γενική συνέλευση (Α.Π. 577/62).

Η πρόσκληση των μετόχων σε γενική συνέλευση (τακτική ή έκτακτη) είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου, το οποίο άλλοτε υποχρεούται από το νόμο να το κάμει (περιπτώσεις άρθρων 25, 28 παρ. 2, 39 παρ. 1, 47, 48 παρ. 2, 53 παρ. 3 Κ.Ν. 2190/20) και άλλοτε συγκαλεί αυτήν εκτάκτως κατά την κρίση του.

Τα σχετικά με τη σύγκληση της γενικής συνελεύσεως και τη δημοσίευση της προσκλήσεως άρθρα 25, 26 και 26α του Κ.Ν. 2190/20 έχουν ως εξής :

«Άρθρο 25»

ΣΥΓΚΛΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Η γενική συνέλευσις συνέρχεται υποχρεωτικώς εν τη έδρα της εταιρείας τουλάχιστον άπαξ καθ' εταιρικήν χρήσιν και εντός εξ το πολύ μηνών από της λήξεως της χρήσεως ταύτης.

«Άρθρον 26»

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΣ - ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

1. Η γενική συνέλευσις, εξαιρέσει των επαναληπτικών Συνεδριάσεων και των εξομοιουμένων ταυταις, δέον να καλήται είκοσι τουλάχιστον ημέρας, προ της οριζομένης δια την συνεδρίασιν αυτής, υπολογιζομένων και των εξαιρετέων ημερών. Η ημέρα δημοσιεύσεως της προσκλήσεως της γενικής συνελεύσεως και η ημέρα της συνεδριάσεως αυτής δεν υπολογίζονται.

2. Η πρόσκληση της γενικής συνελεύσεως, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον το ούκημα, τη χρονολογία και την ώρα της συνεδριάσεως, καθώς και τα θέματα της ημερησίας διατάξεως με σαφήνεια, τοιχοκολλήται σε εμφανή θέση του καταστήματος της εταιρείας και δημοσιεύεται ως εξής :

α. Στο τεύχος των ανωνύμων εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 3 του από 16 Ιανουαρίου 1930 Π.Δ.τος «περί Δελτίου Ανωνύμων Εταιρειών»

β. Σε μία ημερήσια πολιτική εφημερίδα που εκδίδεται στην Αθήνα και, κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει ευρύτερη κυκλοφορία σ' ολόκληρη την χώρα, που επιλέγεται από τις εφημερίδες του άρθρου 3 Ν.Δ. 3757/1957, όπως ισχύει και

γ. Σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα από εκείνες που :

- αα) εκδίδονται ανελλιπώς, κάθε μέρα, τουλάχιστον από τρία έτη, και
- ββ) έχουν κυκλοφορία τουλάχιστον 5,000 φύλλων την ημέρα.

Για τις οικονομολογικές εφημερίδες, οι οποίες θα μπορούν να δημοσιεύσουν προσκλήσεις, θα αποφασίζει κατά τρίμηνο ο Υπουργός Εμπορίου, μετά από κρίση για το οικονομολογικό περιεχόμενό τους και με

βάση εγγραφο του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης, που να βεβαιώνει αρμόδια τη συνδρομή των κατά τα πιο πάνω εδάφια α' και β' προουθήσεων.

Αν η εταιρεία δεν εδρεύει στην περιοχή του Δήμου Αθηναίων, η πρόσκληση πρέπει να δημοσιευθεί σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα, από εκείνες που τυχόν εκδίδονται στην περιοχή της έδρας της, και σε περίπτωση που δεν εκδίδεται εφημερίδα στην περιοχή αυτή, σε μια από τις εκδιδόμενες στην πρωτεύουσα του νομού στον οποίο η εταιρεία έχει την έδρα της»

«Άρθρον 26α»

1. Αι Ελληνικές Ανώνυμοι Εταιρείαι υποχρεούνται όπως υποβάλλωσιν εις το Υπουργείον του Εμπορίου είκοσι τουλάχιστον πλήρεις ημέρας προ πάσης Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων αυτών κεκυρωμένον αντίγραφον της ημερησίας αυτής διατάξεως μετ' επεξηγηματικής εκθέσεως των εν αυτή αναγραφομένων θεμάτων και ενός αντιτύπου των φύλλων των εφημερίδων εν αις εδημοσιεύθη αυτή.

Πρόσκλησις επαναληπτικών Γενικών Συνελεύσεων ανακοινούνται ως ανωτέρω προ δέκα τουλάχιστον πλήρων ημερών.

2. Αι αυταί ανώνυμοι εταιρείαι υποχρεούνται όπως μετά πάσαν Γενικήν Συνέλευσιν των μετόχων αυτών υποβάλλωσιν εις το Υπουργείον του Εμπορίου εντός είκοσι ημερών κεκυρωμένο αντίγραφον των πρακτικών αυτής.

3. Εις τας διατάξεις του παρόντος υπάγονται και αι κατά την διάρκειαν της εκκαθαρίσεως ανωνύμου εταιρείας συγκαλουμένοι Γενικαί Συνελεύσεις των μετόχων αυτής.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Συμμετοχή μετόχων στην Γενική Συνέλευση

Το άρθρο 28 του Κ.Ν. 2190/20 ορίζει ότι για να μετάσχει ο κάθε μέτοχος της ανώνυμης εταιρείας στη γενική συνέλευση πρέπει να καταθέσει τις μετοχές του ή στο ταμείο της εταιρείας ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε μια οποιαδήποτε τράπεζα απ' αυτές που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα συνεδριάσεως της συνελεύσεως.

Η ρήτρα αυτή περιλαμβάνεται και στην πρόσκληση που απευθύνει η εταιρεία στους μετόχους της για τη γενική συνέλευση σαν υπενθύμιση.

Καταθέτοντας ο μέτοχος τις μετοχές του κατά τα άνω παίρνει απόδειξη καταθέσεως αυτών, την οποία και παραδίδει στην εταιρεία, επίσης, πέντε μέρες πριν την γενική συνέλευση. Έτσι αποκτά το δικαίωμα να συμμετάσχει στη γενική συνέλευση.

Η ίδια προθεσμία ισχύει και για την προσκόμιση στην εταιρεία των εγγράφων αντιπροσωπεύσεως (πληρεξουσιών), όταν δεν θα παραστεί ο μέτοχος αυτοπροσώπως στη γενική συνέλευση, αλλά θα εκπροσωπηθεί από άλλο πρόσωπο.

Οι μέτοχοι που δεν συμμορφώθηκαν με την παραπάνω επιταγή του νόμου (που δεν κατέθεσαν τις μετοχές τους πριν 5 ημέρες κτλ.), μετέχουν στη γενική συνέλευση μόνο κατόπιν αδείας αυτής. Η απόφαση, που δίνει την άδεια αυτή, παίρνεται με απλή πλειοψηφία.

Για την κατάθεση των μετοχών και την προσκόμιση των αποδείξεων καταθέσεως κατά τα άνω ο νόμος δεν κάνει διάκριση μεταξύ

ανωνύμων και ονομαστικών τίτλων. Συνεπώς, η διαδικασία αυτή ισχύει για όλους τους τίτλους, ακόμα και τους προσωρινούς.

Αν η εταιρεία δεν έχει εκδόσει ούτε προσωρινούς τίτλους, οι μέτοχοι συμμετέχουν στη γενική συνέλευση επιδεικνύοντας τις αποδείξεις καταθέσεως του μεριδίου τους για το σχηματισμό του μετοχικού κεφαλαίου και ακόμα επικαλούμενοι τα βιβλία της εταιρείας. Αυτά για τους πρώτους μετόχους-ιδρυτές της εταιρείας. Αν κάποιος μέτοχος έχει πωλήσει μέρος ή το σύνολο των μετοχών του, ο διδοχος του (αγοραστής) θα προσκομίσει στην εταιρεία (συνήθως γίνεται κοινοποίηση με δικαστικό επιμελητή) το συμφωνητικό μεταβίβασης των μετοχών κι αν δεν υπάρχει τέτοιο δήλωση του πωλητή ή όποιο άλλο πρόσφορο έγγραφο.

Σε περίπτωση εκχωρήσεως των δικαιωμάτων τους, ο μέτοχος (εκχωρητής), αλλά και ο εκδοχέας πρέπει να γνωστοποιήσουν τούτο εγγράφως (συνήθως με δικαστικό επιμελητή) στην εταιρεία για να γνωρίζει η εταιρεία ποιός νομιμοποιείται να μετάσχει στη γενική συνέλευση.

Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να καταρτίσει πίνακα με τους μετόχους που διακρίνονται να ψηφίσουν στη γενική συνέλευση. Στον πίνακα περιλαμβάνονται τα ονοματεπώνυμα των εν λόγω μετόχων (και ένδειξη των τυχόν αντιπροσώπων αυτών), τον αριθμό των μετοχών και ψήφων εκάστου και τις διευθύνσεις των μετόχων και των τυχόν αντιπροσώπων αυτών (άρθρα 27 παρ. 2 και 28 παρ. 5 Κ.Ν. 2190/20).

Καταρτίζοντας τον άνω πίνακα το διοικητικό συμβούλιο, προβαίνει συγχρόνως στον έλεγχο των τίτλων κλπ εγγράφων νομιμοποιήσεως. Τον έλεγχο αυτόν το διοικητικό συμβούλιο ασκεί συλλογικά ή εξουσιοδοτώντας ένα ή περισσότερα μέλη του.

Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να ορίζει και άλλα πρόσωπα, στα οποία να είναι δυνατή η κατάθεση των μετοχών. Επίσης η πρόσκληση της γενικής συνελεύσεως μπορεί να ορίζει και τραπεζίτες στην αλλοδαπή για το σκοπό αυτό. (άρθρο 28 παρ. Κ.Ν. 2190/20).

Συγκυριότητα . Όταν η μετοχή ανήκει σε περισσότερους υπάρχει κοινωνία (κατά τα άρθρα 785 επ. Α.Κ.). Στην περίπτωση αυτή, οι συγκύριοι (κοινωνοί) ορίζουν διαχειριστή για να τους εκπροσωπήσει στη γενική συνέλευση κι αν δεν συμφωνούν, το διαχειριστή θα ορίσει το διακστήριο (άρθρο 790 Α.Κ.).

Στη γενική συνέλευση παρίστανται, εκτός των μετόχων, και άλλα πρόσωπα. Και πρώτον οι ελεγκτές της εταιρείας (άρθρο 37 παρ. 2 Κ.Ν. 2190/20). Επίσης, μπορούν να παρευρεθούν υπάλληλοι της εταιρείας (προϊστάμενος λογιστηρίου, αρμόδιοι διευθυντές κ.α.), εμπειρογνώμονες, νομκοί σύμβουλοι κλπ. Ολοι αυτοί- εκτός των ελεγκτών- μετά από άδεια της γενικής συνέλευσης, εκτός αν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό της εταιρείας, οπότε δεν χρειάζεται τέτοια άδεια. Παρόμοια άδεια (της γενικής συνέλευσης) απαιτείται και για τα πρόσωπα (συμβούλους) που ακολουθούν τους μετόχους, καθώς και για τους κατόχους ιδρυτικών τίτλων, τους δανειστές της εταιρείας και τους ομολογιούχους που επιθυμούν να παραστούν στη γενική συνέλευση. Βεβαίως, για να διακινούνται να δώσει την παραπάνω άδεια η γενική συνέλευση πρέπει προηγουμένως να έχει συγκροτηθεί αυτή νομίμως.

Αντιπροσώπευση μετόχων στη Γενική Συνέλευση

Το πρόσωπο που αντιπροσωπεύει τον μέτοχο, για να μετάσχει στην Γενική Συνέλευση, πρέπει να είναι εξουσιοδοτημένο με σχετικό έγγραφο(συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό). Όταν το έγγραφο αυτό είναι ιδιωτικό δεν απαιτείται να έχει θεωρηθεί από κάποια αρχή. Η εξουσιοδότηση που παρέχει ο μέτοχος σε κάποιο πρόσωπο μπορεί να είναι γενική για όλες τις συνελεύσεις ή για μια συγκεκριμένη γενική συνέλευση (και για εκείνη που θα ακολουθήσει τυχόν αναβολή της).

Οι τράπεζες μπορούν να ψηφίζουν στην γενική συνέλευση για μετοχές που δεν ανήκουν σε αυτές (δηλαδή, οι τράπεζες μπορούν να αντιπροσωπεύουν μετόχους στην γενική συνέλευση) αν έχουν έγγραφη εξουσιοδότηση να το κάνουν (άρθρο 30β Κ.Ν. 2190/20).

Χρήση ασφαλιστικών μέτρων στη γενική συνέλευση

Πολλές φορές αμφισβητείται το δικαίωμα συμμετοχής ενός μετόχου στη γενική συνέλευση, γιατί υπάρχει αμφιβολία για το αν αυτός κατέχει νομίμως τις μετοχές του. Υπόνοια ότι προέρχονται αυτές από κλοπή ή απώλεια, από άκυρη διαθήκη και από άλλους συναφείς λόγους, μπορεί να οδηγήσει σε αίτηση προς το δικαστήριο για λήψη ασφαλιστικών μέτρων σχετικά με την συμμετοχή ή τον αποκλεισμό από την γενική συνέλευση (Πρωτ. Αθηνών 7799/76, Α.Π.497/78).

Προσωρινό και οριστικό προεδρείο γενικής συνέλευσης

Στο άρθρο 16 του υποδείγματος καταστατικού ορίζεται ότι η γενική συνέλευση προεδρεύεται προσωρινά (και μέχρι να ελαχθεί ο πίνακας των παρισταμένων μετόχων και να γίνει ψηφοφορία για το οριστικό προεδρείο) από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου και αν αυτός κωλείται να παραστεί από τον αναπληρωτή του. Το προσωρινό προεδρείο επικυρώνει τον πίνακα των μετόχων που μετέχουν στη γενική συνέλευση.

Κατόπιν γίνεται ψηφοφορία μεταξύ των μετόχων και εκλέγεται το οριστικό προεδρείο που αποτελείται από τον πρόεδρο και ένα γραμματέα, που ασκεί και χρέη ψηφολέκτη. Ο οριστικός πρόεδρος της γενικής συνέλευσης μπορεί να είναι και μη μέτοχος. Αυτή τη ρύθμιση κάνουν, συνήθως, τα καταστατικά των ανωνύμων εταιρειών στηριζόμενα στην νομολογία και στην κρατούσα γνώμη της θεωρίας-καθόσον ο νόμος σιωπά στο θέμα της εκλογής του προεδρείου.

Ακολουθούν τα κείμενα των σχετικών με τη συγκρότηση της γενικής συνέλευσης άρθρα του Κ.Ν. 2190/20.

«Άρθρον 27»

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ

1. Δέκα ημέρες πριν από την τακτική Γενική Συνέλευση, κάθε μέτοχος μπορεί να πάρει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της, καθώς και τις σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών.

2. Τεσσαράκοντα οκτώ ώρες προ πάσης Γενικής Συνελεύσεως δέον να τοιχοκολλάται εν εμφανή θέση του καταστήματος της εταιρείας πίναξ των εχό-

ντων δικαίωμα ψήφου κατά τη γενική ταύτη συνέλευση μετόχων μετ' ενδείξεωστων τυχόν αντιπροσώπων αυτών, του αριθμού των μετοχών και ψήφων εκάστου και των διευθλυνσεων των μετόχων και των αντιπροσώπων αυτών».

«Άρθρο 28»

1. *Τνα μετάσχη μέτοχος της γενικής συνελεύσεως δέον να καταθέηι τας μετοχάς αυτού εις το Ταμείον της Εταιρείας, εις το Ταμείο Παρακαταθηκών και δανείων ή παροποιαδήποτε εν Ελλάδι ανωνύμω τραπεζιτική εταιρεία πέντε τουλάχιστον ημέρας προ της ορισθείσης δια την συν δρίασιν της συνελεύσεως.*

2. *Το καταστατικόν δύναται να ορίζει και άλλα πρόσωπα, η δε πρόσκλησις της γενικής συνελεύσεως και τραπεζιτας από την αλλοδαπή, παρά τοις οποίοις είναι δυνατή η κατάθεσις των μετοχών.*

3. *Η προθεσμία της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου ισχύει και περί της καταθέσεως παρά την εταιρεία των αποδείξεων καταθέσεως και των εγγράφων αντιπροσωπείας.*

4. *Μέτοχοι μη συμμορφωθέντες προς τις διατάξεις του άρθρου τούτου, μετέχουσι της γενικής συνελεύσεως μόνον μετ' άδειας αυτής.*

5. *Το Διοικητικόν Συμβούλιον υποχρεούται να καταχωρήση εις τον πίνακα των εχόντων δικαίωμα ψήφου κατά τη Γενικήν Συνέλευσιν των μετόχων, τον προβλεπόμενον υπό του άρθρου 27 παρ. 2, πάντας τους μετόχους τους συμμορφωθέντας προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.*

«Άρθρο 30»

1. *Πάση μετοχή παρέχει δικαίωμα ψήφου. Πάντα τα εκ της μετοχής δικαιώματα των μετόχων, επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 3 του παρόντος, είναι υποχρεωτικώς ανάλογα προς το υπό της μετοχής αντιπρο-*

σωπευόμενον ποσοστό του κεφαλαίου.

2. Η ονομαστική αξία κάθε μετοχής των Ανωνύμων Εταιρειών δεν δύναται να οριστεί κατωτέρα των εκατόν (100) δραχμών και ανωτέρα των τριάκοντα χιλιάδων (30.000) δραχμών.

«Άρθρο 30α»

1. Η σύμβασις του παρασχόντος δικαίωμα ενεχύρου επί μετοχής Ανωνύμου Εταιρείας και του ενεχυρούχου πιστωτού, καταρτιζόμενη συγχρόνως μετά της ενεχυριακής συμβάσεως ή μεταγενεστέρως δια της οποίας συμφωνείται, ότι το εκ της μετοχής δικαίωμα ψήφου ανήκει εις τον ενεχυρούχο δανειστήν, είμαι έγκυρος, αν δεν απαγορεύεται υπό του καταστατικού κατά την αρχικήν αυτού μορφήν ή ως μεταγενέστερως προ της συνάψεως της ως άνω συμβάσεως ετροποποιήθη.

2. Σύμβασις μεταξύ του επικαρπωτού και του κυρίου μετοχής Ανωνύμου Εταιρείας, δια της οποίας συμφωνείται ότι το εκ της μετοχής δικαίωμα ψήφου ανήκει εις τον κύριον, είναι έγκυρος, υπό την προϋπόθεσιν της προηγουμένης παραγράφου.

ΑΠΑΡΤΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Απλή απαρτία

Για να μπορεί να λάβει εγκύρως αποφάσεις η Γενική Συνέλευση των μετόχων απαιτούνται τρεις προϋποθέσεις :

α) Η γενική συνέλευση να έχει συγκληθεί νομίμως, δηλαδή, να υπάρχει απόφαση του διοικητιού συμβουλίου για τη σύγκλησή της, να τηρήθηκαν οι διαδικασίες δημοσιότητας κ.λ.π.

β) Να υπάρχει η νόμιμη απαρτία, δηλαδή να παρίσταται στη γενική συνέλευση ή να εκπροσωπείται νομίμως ορισμένο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου

γ) Οι αποφάσεις να παίρνονται με ένα ορισμένο ποσοστό ψήφων (δηλ. μετοχών) ανάλογα με το θέμα που αφορούν.

Το άρθρο 29 του Κ.Ν. 2190/20 ορίζει πότε υπάρχει απαρτία στην γενική συνέλευση και διακρίνει δυο περιπτώσεις : την απλή και την εξαιρετική απαρτία.

Απλή απαρτία απαιτεί, κατ' αρχήν ο νόμος (παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 29). Έτσι η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως και παίρνει αποφάσεις στα θέματα ημερησίας διατάξεως, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Αν δεν επιτευχθεί αυτή η απαρτία, η γενική συνέλευση δεν μπορεί να συγκροτηθεί νόμιμα και να προχωρήσει στο έργο τη, αλλά συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι ημέρες από την χρονολογία της μταιωθείσας συνεδριάσεως. Η πρόσκληση της επαναληπτικής αυτής γενικής συνελεύσεως γίνεται πριν δέκα τουλάχιστον ημέρες και βρίσκεται αυτή σε απαρτία, συνεδριάζουσα επί των θεμάτων της αρχικής ημερίσας διατάξεως, οποιοδήποτε και αν είναι πλέον το εκπροσωπούμενο σ' αυτήν τμήμα του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Εξαιρετική απαρτία

Η γενική συνέλευση των μετόχων βρίσκεται σε νόμιμη απαρτία με τα παραπάνω ποσοστά παρουσίας του μετοχικού κεφαλαίου (1/5 αυτού

στην αρχική και οποιοδήποτε ποσοστό στην επαναληπτική), όταν πρόκειται να συζητήσει οποιοδήποτε θέμα εκτός από τα ακόλουθα: Τη μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, τη μεταβολή του αντικειμένου αυτής, την επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (που δεν προβλέπεται από το καταστατικό), τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, την έκδοση δανείου με ομολογίες, τη μεταβολή διαθέσεως του τρόπου των κερδών, τη συγχώνευση, την παράταση της διάρκειας ή τη διάλυση της εταιρείας. Για τα συγκεκριμένα αυτά θέματα απαιτείται εξαιρετική απαρτία και αυξημένη πλειοψηφία.

Ο νόμος ορίζει ότι κατά την εξαιρετική απαρτία στην αρχική γενική συνέλευση απαιτείται να παρίστανται ή να αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που να εκπροσωπούν τα $\frac{2}{3}$ του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν συντελεσθεί η απαρτία των $\frac{2}{3}$ η γενική συνέλευση συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι ημέρες από την χρονολογία της ματαιωθείσας συνεδριάσεως, προσκαλούμενη πριν δέκα τουλάχιστον ημέρες και βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως στα θέματα της αρχικής ημερησίας διατάξεως, όταν εκπροσωπείται σ' αυτήν το $\frac{1}{2}$ τουλάχιστον του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν συντελεσθεί η απαρτία αυτή, η γενική συνέλευση συνέρχεται και πάλι (εκ τρίτου) προσκαλούμενη ακι συνερχόμενη κατά τα άνω και βρίσκεται σε απαρτία όταν εκπροσωπείται σε αυτήν το $\frac{1}{3}$ τουλάχιστον του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Εδώ, στην περίπτωση της εξαιρετικής απαρτίας, δεν υπάρχει δυνατότητα από τον νόμο να συγκροτηθεί η γενική συνέλευση νόμιμα, αν δεν παρίσταται τουλάχιστον το $\frac{1}{3}$ του μετοχικού κεφαλαίου. Συνεπώς προκειμένου να ληφθεί απόφαση για αλλαγή του σκοπού ή της εθνικότητας της εταιρείας, για συγχώνευση ή

διάλυση ή παράταση της ζωής αυτής και για τα άλλα θέματα που απαιτείται εξαιρετική απαρτία, πρέπει να συγκεντρωθούν στην γενική συνέλευση μέτοχοι αντιπροσωπεύοντες τουλάχιστον το 1/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Ενώ για τις συνήθειες (τρέχουσας φύσεως) αποφάσεις που αναφέρονται στην λειτουργία της εταιρείας, μπορούν να ληφθούν αποφάσεις, οσονδήποτε μικρό και αν είναι το ποσοστό των μετοχών που συγκεντρώθηκε στην γενική συνέλευση.

Το καταστατικό της εταιρείας μπορεί να ορίσει και άλλα θέματα, για τα οποία η λήψη αποφάσεως πρέπει να γίνεται όταν η γενική συνέλευση βρίσκεται σε εξαιρετική απαρτία που προβλέπουν οι παραγράφοι 3 και 4 του άρθρου 29 (βλ. παρ. 5 άρθρου 29 Κ.Ν. 2190/20).

Όλες οι διατάξεις του άρθρου 29 του Κ.Ν. 2190/20 είναι δημοσίας τάξεως (αναγκαστικό δίκαιο) και έτσι το καταστατικό της εταιρείας δεν μπορεί να ορίσει μικρότερα ποσοστά απαρτίας. Αντίθετα, μπορεί να ορίσει μεγαλύτερα ποσοστά απαρτίας. Έτσι, απαντούν συχνά στα καταστατικά διατάξεις που ορίζουν εξαιρετική απαρτία και για τρέχοντα θέματα. Μια άλλη συνιθισμένη περίπτωση είναι ο καθορισμός πολύ υψηλών ποσοστών απαρτίας για συγκεκριμένα θέματα, όπως είναι η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, όταν υπάρχει επιθυμία των ιδρυτών της εταιρείας να προστατευθεί η μειοψηφία από τον κίνδυνο ελαχιστοποίησης του ποσοστού συμμετοχής της στο μετοχικό κεφάλαιο με την μέθοδο των αλληπάλληλων αυξήσεων αυτού. Τούτο γίνεται σε συνδιασμό με τον καθορισμό υψηλών ποσοστών που απαιτούνται και για την λήψη των σχετικών αποφάσεων.

Όπως είναι διατυπωμένη η παράγραφος 5 του άρθρου 29 του Κ.Ν. 2190/20 συνάγεται ότι το καταστατικό μπορεί και να ορίσει ορισμένες άλλες αποφάσεις (πέραν εκείνων που αναφέρονται ρητά στην παρ. 3 του

άρθρου 29) για τις οποίες απαιτείται η εξαιρετική απαρτία, αλλά δεν επιτρέπεται αυτό να ορισθεί για όλες γςνικά τις αποφάσεις.

Το κείμενο του άρθρου 29 του Κ.Ν. 2190/20, που ρυθμίζει τα της απαρτίας στη γενική συνέλευση των μετόχων, έχει ως εξής :

«Άρθρο 29»

1. Η γενική συνέλευσις ευρίσκεται εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται κατ' αυτήν μετοχοι εκπροσωπούντες το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου .

2. Μη συντελεσθείσης τοιαύτης απαρτίας, η γενική συνέλευσις συνέρχεται εκ νέου εντός είκοσι ημερών από της χρονολογίας της ματαιωθείσης συδριάσεως προσκαλουμένη προ δέκα τουλάχιστον ημερών, ευρίσκεται δε κατά την απαναληπτική τοιαύτην συνεδρίαν εν απαρτία και συνεδριάζει εγγύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διατάξεως, οιανδήποτε και να είναι το κατ' αυτήν εκπροσωπούμενον τμήμα του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

3. Εξαιρετικώς προκειμένου περί αποφάσεων αφοροσών εις μεταβολήν της εθνικότητος της εταιρείας, εις μεταβολήν του αντικειμένου της επιχειρήσεως αυτής, εις επαύξησιν των υποχρεώσεων των μετόχων, εις αύξησιν του εταιρικού κεφαλαίου μη προβλεπομένην υπό του καταστατικού συμφώνως προς το άρθρο 13, εις μείωσιν του εταιρικού κεφαλαίου, εις έκδοσιν δανείου δι' ομολογιών, εις μεταβολή του τρόπου της διαθέσεως των κερδών, εις συγχώνευσιν, παράτασιν της διάρκειας ή διάλυσιν της εταιρείας, η συνέλευσις ευρίσκεται εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της ημηρεσίας διατάξεως, όταν παρίσταντι ή αντιπροσωπεύονται

κατ' αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας τα 2/3 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

4. Μη συντελεσθείς τοιαύτης απαρτίας, η γενική συνέλευσις προσκαλείται και συνέρχεται εκ νέου κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του παρόντος, ευρίσκεται δε εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διατάξεως, όταν εκπροσωπήται κατ' αυτήν το 1/2 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Μη συντελεσθείσης και της απαρτίας ταύτης η συνέλευσις προσκαλούμενη και συνερχόμενη κατά τ' ανωτέρω, ευρίσκεται εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διατάξεως όταν εκπροσωπήται κατ' αυτήν το 1/3 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

5. Το καταστατικόν δύναται να ορίσει και άλλας αποφάσεις δια την λήψιν των οποίων, απαιτείται η κατά τας παραγράφους 3 και 4 του παρόντος απαρτία και η κατά το άρθρον 31 παρ. 2 πλειοψηφία.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ. ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Αρμοδιότητες γενικής συνελεύσεως

Η γενική συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο (κυρίαρχο) της ανώνυμης εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε υπόθεση της εταιρείας. Οι αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως (που λαμβάνονται, εννοείται νομίμως) υποχρώνουν και τους απόντες και τους διαφωνούντες μετόχους. Από την διατύπωση του άρθρου αυτού προκύπτει ότι η γενική συνέλευση μπορεί να απιλαμβάνεται κάθε θέματος της εταιρείας και να επικαλύπτει έτσι και το διοικητικό

συμβούλιο αυτής. Προς αποφυγή αυτής της επικάλυψης, θα μπορούσε να υποστηριχθεί η άποψη ότι η γενική συνέλευση δεν πρέπει να επιλαμβάνεται θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου.

Το θέμα των αρμοδιοτήτων της γενικής συνέλευσης ξεκαθαρίζει το άρθρο 34 του Κ.Ν. 2190/20, του οποίου η πρώτη παρ. απαριθμεί ένα ορισμένο αριθμό θεμάτων, που είναι στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνελεύσεως και η δεύτερη παρ. κατονομάζει τρεις περιπτώσεις που δεν αποτελούν αρμοδιότητες αυτής.

Έτσι ορίζεται ότι η γενική συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια για να αποφασίζει πάνω στα ακόλουθα θέματα :

α) Για όλες τις τροποποιήσεις του καταστατικού. Ως τροποποιήσεις του καταστατικού θεωρούνται και οι αυξήσεις, καθώς και οι μειώσεις του μετοχικού κεφαλαίου.

β) Για την εκλογή των μελών του διοικητικού συμβουλίου (εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται παρακάτω), καθώς και για την εκλογή των ελεγκτών της εταιρείας.

γ) Για την έγκριση του Ισολογισμού

δ) Για την διάθεση των ετησίων καθαρών κερδών

ε) Για την έκδοση δανείου με ομολογίες, καθώς και δανείου με ομολογίες, που συνοδεύονται με το δικαίωμα μετατροπής τους σε μετοχές (βλ. άρθρο 3α Κ.Ν. 2190/20).

στ) Για τη συγχώνευση, την παράταση διάρκειας ή τη διάλυση της εταιρείας.

ζ) Για τον διορισμό των εκκαθαριστών

Από την διατύπωση της παρ. 3 του άρθρου 29 του Κ.Ν. 2190/20 συμπεραίνεται ότι η αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης

(και μάλιστα με αυξημένα ποσοστά απρτίας και πλειοψηφίας στη λήψη αποφάσεων) υπάγονται και η μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, η μεταβολή του αντικειμένου των εργασιών αυτής και η επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων.

Αντίθετα η παρ. 2 του άρθρου 34 κατονομάζει τρεις περιπτώσεις που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης :

α) Οι αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου που γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ίδιου νόμου. Το άρθρο αυτό προβλέπει τη δυνατότητα να περιληφθεί στο καταστατικό διάταξη, που να παρέχει στο διοικητικό συμβούλιο τη δυνατότητα να αυξάνει με απόφασή του το μετοχικό κεφάλαιο μέχρι του ποσού του αρχικού κεφαλαίου. Μάλιστα, η αύξηση αυτή του μετοχικού κεφαλαίου, καθώς και εκείνη που γίνεται από την γενική συνέλευση, μέχρι του τετραπλασίου του αρχικού κεφαλαίου, κατόπιν σχετικής πρόβλεψης στο καταστατικό, δεν αποτελούν τροποποίηση του καταστατικού.

β) Ο ορισμός των μελών του πρώτου διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας, που γίνεται από τους ιδρυτές της εταιρείας, που περιλαμβάνεται σε ένα άρθρο του καταστατικού και η θητεία του διαρκεί μέχρι την πρώτη τακτική γενική συνέλευση.

γ) Η εκλογή προσωρινών μελών του διοικητικού συμβουλίου, μέχρι τη συνεδρίαση της γενικής συνελεύσεως, που γίνεται σε αντικατάσταση παραιτηθέντων, αποθανόντων ή γενομένων συμβούλων. Το έργο αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου.

Λήψη αποφάσεων από την γενική συνέλευση

Κατ' αρχήν, οι αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των εκπροσωπούμενων σ' αυτήν ψήφων (απλή πλειοψηφία). Τούτο ορίζει η παράγραφος 1 του άρθρου 31 του Κ.Ν. 2190/20. Εξ άλλου από τη διατύπωση της παραγράφου 1 του άρθρου 30 του ίδιου νόμου «πάσα συμμετοχή παρέχει δικαίωμα ψήφου», εξάγεται το συμπέρασμα ότι ο αριθμός των μετοχών συμπίπτει με τον αριθμό των ψήφων.

Αυξημένη πλειοψηφία απαιτεί ο νόμος στις περιπτώσεις που το άρθρο 29 του ίδιου νόμου προβλέπει και αυξημένα ποσοστά απαρτίας. Έτσι η μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας ή του αντικειμένου των εργασιών αυτής, για την επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου, τη μείωση αυτού, την έκδοση του δανείου με ομολογίες, τη μεταβολή του τρόπου διαθέσεως των κερδών και τη συγχώνευση, την παράταση διάρκειας της εταιρείας ή τη διάλυση αυτής, η γενική συνέλευση παίρνει εγκύρως αποφάσεις με πλειοψηφία των 3/5 των εκπροσωπούμενων σ' αυτή ψήφων.

Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι για ορισμένες αποφάσεις απαιτούνται ακόμα μεγαλύτερα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας, από αυτά που αναφέρονται στις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3 και 5 και 31 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20.

Προβληματικές επιχειρήσεις. Στις ανώνυμες εταιρείες που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1386/83 (προβληματικές), η γενική συνέλευση των μετόχων εξακολουθεί να είναι το ανώτατο όργανο και να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση, πλην της ανακλήσεως της

προσωρινής διοικήσεως, που διορίστηκε με τον νόμο αυτό. Διατηρείται επίσης το δικαίωμα των μετόχων, που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου, να ζητήσουν από το δ. συμβούλιο τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνελεύσεως (απόφαση 13023/84 Μον. Πρωτ. Αθηνών στο δελτίο συνδέσμου Α.Ε. & Ε.Π.Ε. 1986, σ. 19).

Τα άρθρα 31-35 του Κ.Ν. 2190/20, που αναφέρονται στη λήψη αποφάσεων από την γενική συνέλευση έχουν ως εξής :

«Άρθρο 31»

ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΔΣ

1. Αι αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως λαμβάνονται κατ' απόλυτον πλειοψηφίαν των εν αυτή εκπροσωπούμενων ψήφων.

2. Κατ' εξαίρεση, οι αποφάσεις που προβλέπονται από τις παραγράφους 3 και 5 του άρθρου 29 λαμβάνονται με πλειοψηφία των 2/3 των ψήφων που εκπροσωπούνται στην συνέλευση.

3. Το καταστατικόν δύναται να ορίσει ότι δι' ορισμένας αποφάσεις των παραγράφων 3 και 5 του άρθρου 29 απαιτούνται μείζονα ποσοστά των κατά τας παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 29 και της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου απαιτούμενων.

«Άρθρο 32»

1. Αι κατά τας συνελεύσεις συζητήσεις και αποφάσεις καταχωρίζονται εν περιλήψει εις ειδικόν βιβλίον. Αιτήσκει μετόχου ο Πρόεδρος της συνελεύσεως υποχρεούται να καταχωρίση εις τα πρακτικά ακριβή περίληψιν της γνώμης αυτού. Εν τω αυτώ βιβλίω καταχωρίζεται και κατάλογος των παρασιάντων ή αντιπροσωπευθέντων κατά τη γενικήν συνέλευσιν μετόχων, συντεταγμένος συμφώνως τω άρθρω 27 παραγρ. 2.

2. Εάν εις την συνέλευσιν παρίσταται εις μόνον μέτοχος ταύτην παρακολουθεί αντιπρόσωπος του Υπουργού Εμπορίου, ή Συμβολαιογράφος της έδρας της εταιρείας, όστις προσυπογράφει τα πρακτικά της συνελεύσεως».

«Άρθρον 33»

Η γενική συνέλευσις των μετόχων είναι το ανώτατον όργανον της εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει περί πάσης εταιρικής υποθέσεως, των αποφάσεων αυτής υποχρεουσών και απόντας ή διαφωνούντας μετόχους».

«Άρθρον 34»

1. Η γενική συνέλευσις είναι μόνη αρμόδια ν' αποφασίζει περί :

α) τροποποιήσεων του καταστατικού, ως τοιούτων θεωρουμένων πάντως και των αυξήσεων ή μειώσεων του εταιρικού κεφαλαίου. Αι περί τροποποιήσεως του καταστατικού αποφάσεις είναι έγκυροι, εφ' όσον δεν απαγορεύονται δια ρητής διατάξεως του καταστατικού.

β) εκλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ελεγκτών.

γ) εγκτίσεως του ισολογισμού της εταιρείας.

δ) διαθέσεως των ετησίων κερδών.

ε) εκδόσεως δανείου δι' ομολογιών ως και δι' ομολογιών περί των το άρθρον 3α.

στ) συγχωνεύσεως, παραστάσεως ή διαλύσεως της εταιρείας και

ζ) περί διορισμού εκκαθαριστών.

2) Εις τας διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου δεν υπάγονται :

α) Αι κατά το άρθρον 13 του παρόντος αποφασιζόμεναι υπό του Διοικητικού Συμβουλίου ή της γενικής συνελεύσεως αυξήσεις κεφαλαίου.

β) Η κατά το καταστατικόν συμπλήρωσις του αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου μέχρι της πρώτης τακτικής γενικής συνελεύσεως και
γ) Η κατά το καταστατικόν εκλογή προσωρινών μέχρι της συνεδρίας γενικής συνελεύσεως συμβούλων εις αντικατάστασιν παραιτηθέντων, αποθανόντων ή οπωσδήποτε άλλως γενομένων έκπτωτων».

«Άρθρον 35»

1. Μετά την ψήφισιν του ισολογισμού η γενική συνέλευσις αποφαινεται δι' ειδικής ψηφοφορίας, ενεργουμένης δι' ονομαστικής κλήσεως, περί απαλλαγής του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών από πάσης ευθύνης αποζημιώσεως. Η απαλλαγή αυτή καθίσταται ανίσχυρος εις τας περιπτώσεις του άρθρου 22α.

2. Της ψηφοφορίας περί απαλλαγής του Διοικητικού Συμβουλίου διακαιούνται να μετάσχωσι τα μέλη αυτού μόνον δια των μετοχών, ως είναι κύρια. Το αυτό ισχύει και περί των υπαλλήλων της εταιρείας».

ΑΚΥΡΕΣ ΚΑΙ ΑΚΥΡΩΣΙΜΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Άκυρες αποφάσεις γενικής συνελεύσεως.

Το άρθρο 35α παραγρ. 1 του Κ.Ν. 2190/20 αναφέρει ενδεικτικά δύο περιπτώσεις ακύρων αποφάσεων. Έτσι οι αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως είναι άκυρες και όταν : α) Ελήφθησαν κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου σχετικά με τη συγκρότηση των γενικών συνελεύσεων ή κατά παράβαση των διατάξεων περί απαρτίας (άρθρο 29)

και πλειοψηφίας αυτών (άρθρο 31). β) Εάν με το περιεχόμενό τους (οι αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως) θίγουν διατάξεις του καταστατικού, που έχουν τεθεί αποκλειστικά ή κυρίως για την προστασία των δανειστών της εταιρείας.

Και άλλες αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως μπορεί να είναι άκυρες, ιδίως αν είναι αντίθετες με το πνεύμα του άρθρου 281 Α.Κ. (Α.Π. 832/76). Η λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση είναι δικαίωμάτης, αλλά η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν αυτή υπερβαίνει προφανώς τα όρια τα επιβαλλόμενα από την καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή από τον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος (άρθρο 281 Α.Κ.). Εκρίθη από τα πολιτικά δικαστήρια ότι η απόφαση της γενικής συνελεύσεως για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, που πάρθηκε από την πλειοψηφία, χωρίς να υπάρχει πραγματική ανάγκη για την εταιρεία ή χωρίς να έχει η μειοψηφία την οικονομική δυνατότητα να αγοράσει τις αναλογούσες σ' αυτήν νέες μετοχές, είναι άκυρη (Α.Π. 982/80, Πολ. Πρωτ. Λασηθίου 304/74).

Η ακυρότητα των αποφάσεων της γενικής συνελεύσεως, που ελήφθησαν κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων του νόμου (άρθρο 35α Κ.Ν. 2190/20), είναι αυτοδίκαιη. Οποιος, όμως, έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο και να ζητήσει αναγνώριση της ακυρότητας (με αναγνώριστική αγωγή). Επίσης, σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης μπορεί να ζητηθεί από το δικαστήριο η αναστολή εκτελέσεως ακύρου αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (πρβλ. απόφαση Αρείου Πάγου και αποφάσεις 1927/85 Πολ. Πρωτ. Αθηνών και 10995/78 Μον. Πρωτ. Αθηνών).

Λ ή ξ η α κ υ ρ ό τ η τ α ς . Η ακυρότητα των αποφάσεων της γενικής συνελεύσεως, για οποιοδήποτε λόγο, δν μπορεί να αντιταχθεί μετά πάροδο διετίας από τη χρονολογία υποβολής στην εποπτεύουσα αρχή (οικεία νομαρχία) του αντίγραφου των πρακτικών της γενικής συνελεύσεως, κατά την οποία πάρθηκε η απόφαση. Συνεπώς, αν, στο κρίσιμο αυτό διάστημα της διετίας, δεν προβληθούν οι τυχόν άκυρες της γενικής συνελεύσεως, θεωρούνται πλέον έγκυρες από κάθε άποψη (Α.Π. 892/76). Η κατά τα άνω διετής προθεσμία του τάσσει ο νόμος (άρθρο 35α παρ. 2 Κ.Ν. 2190/20) είναι αποσβεστική προθεσμία. Δε μπορεί να αποκλεισθεί η εφαρμογή των διατάξεων του Α.Κ. περί διακοπής της παραγραφής (Α.Π. 71/63 Ομολ., 170/80, 1593/81). Αντίθετη η απόφαση 1927/85 του Πολ. Πρωτ. Αθηνών, η οποία δε δέχεται ότι μπορούν να εφαρμοσθούν αναλόγως οι περί διακοπής της παραγραφής διατάξεις του άρθρου 263 Α.Κ.

ΑΚΥΡΩΣΙΜΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Το άρθρο 35β του Κ.Ν. 2190/20 αναφέρει περιοριστικώς δύο μόνο περιπτώσεις ακυρωσίων αποφάσεων της γενικής συνελεύσεως. Έτσι, το δικαστήριο, μετά από σχετική αγωγή, μπορεί να ακυρώσει απόφαση της γενικής συνελεύσεως όταν :

α) Με την απόφαση της γενικής συνελεύσεως απορρίπτεται αίτηση παροχής πληροφοριών, που, κατά τις διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού, οφείλει να δώσει η γενική συνέλευση.

β) Με τη απόφαση της γενικής συνελεύσεως, με την οποία εγκρίθηκε ο ισολογισμός, κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού ή σε κλίμακα μη εμπορικώς δικαιολογημένη

σχηματίζονται αποθεματικά, διενεργούνται αποσβέσεις, εμφανίζονται περιουσιακά στοιχεία με αξία διαφορετική της νόμμης ή γενικά ενεργείται απόκρυψη κερδών , με αποτέλεσμα να μη διανεμηθεί το προβλεπόμενο από το καταστατικό πρώτο μέρος. Την ακύρωση της αποφάσεως πρέπει να ζητήσουν μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/20 τουλάχιστον του καταβλημένου του μετοχικού κεφαλαίου. Αν το διακαστήριο ακυρώσει απόφαση της γενικής συνελεύσεως για τη δεύτερη περίπτωση (ισολογισμού) , στην ίδια απόφαση πρέπει να ναφέρει και τις μεταβολές που οφείλει η εταιρεία να επιφέρει στον ισολογισμό.

Ποιοι δικαιούνται να ζητήσουν ακύρωση αποφάσεων γενικής συνελεύσεως. Το δικαίωμα αυτό έχουν : α) μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου, εφόσον παρέστησαν στη γενική συνέλευση και αντιτάχθηκαν στη ληφθείσα απόφαση ή εάν παρανόμως αποκλείστηκαν από τη γενική συνέλευση δε συγκλήθηκε νόμμα. β) Το διοικητικό συμβούλιο. γ) Κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου, εφόσον με τη ληφθείσα απόφαση εκτίθεται σε ποινική δίωξη ή σε υποχρέωση για αποζημίωση. Η αγωγή ακυρώσεως πρέπει να εγερθεί εντός προθεσμίας έξη (6) μηνών από της υποβολής στην εποπτεύουσα αρχή (οικεία νομαρχία) του αντιγράφου των πρακτικών της γενικής συνελεύσεως , κατά την οποία ελείφθη η απόφαση. Σε όλες τις περιπτώσεις, που ζητείται ακύρωση αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως - εκτός της περιπτώσεως αρνήσεως παροχής πληροφοριών - οι αιτούντες την ακύρωση μέτοχοι πρέπει να έχουν καταθέσει τις μετοχές τους στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε μια τράπεζα στην Ελλάδα (βλ. άρθρο 35γ Κ.Ν. 2190/20).

Ακολουθούν τα άρθρα 35α, 35β και 35γ του Κ.Ν. 2190/20, που αναφέρονται στις άκυρες και κυρώσιμες αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως :

«Άρθρον 35α»

1. Αι αποφάσεις της γενικής συνελεύσεως είναι άκυροι και όταν : α) ελήφθησαν κατά παράβασιν των περί συγκροτήσεως των γενικών συνελεύσεων ή των περί απαρτίας και πλειοψηφίας διατάξεων ή β) δια του περιεχομένου των θίγουν διατάξεις του καταστατικού τεθειμένας αποκλειστικώς ή κυρίως προς προστασίαν των δανειστών της εταιρείας.

2. Ακυρότης των αποφάσεων της γενικής συνελεύσεως δι' οιονδήποτε λόγω δεν δύναται να αντιταχθή μετά πάροδο διετίας από της υποβολής εις το Υπουργείο Εμπορίου του αντιγράφου των πρακτικών της γενικής συνελεύσεως καθ' ην ελήφθη η απόφασις.

«Άρθρο 35β»

1. Απόφασις γενικής συνελεύσεως δι' ης απορρίπτεται αίτησις παροχής πληροφορίας, οφειλομένης κατά τας διατάξεις του παρόντος ή του καταστατικού, δύναται να ακυρωθή υπό του Δικαστηρίου.

2. Απόφασις γενικής συνελεύσεως δι' ης ενεκρίθη ο ισολογισμός δύναται να ακυρωθή υπό του δικαστηρίου, εάν παρά τας διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού ή εις κλίμακα μη εμπορικώς δικαιολογημένην σχματίζονται δι' αυτού αποθεματικά, διενεργούνται αποσβέσεις, εμφανίζονται περουσιακά στοιχεία εις αξίαν διάφορον της συννόμου τοιαύτης ή γενικώτερον ενεργήται απόκρυψις κερδών, με αποτέλεσμα την μή διανομήν του υπό καταστατικού

οριζομένου πρό του μερίσματος και εφ' όσον ζητήσουν τούτο μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/20 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

3. Ακυρουμένης της αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως δια τους εν τη προηγουμένη παραγράφω λόγους, το δικαστήριο δια της αυτής αποφάσεως καθορίζει τας επενεκτέας εν τω ισολογισμό μεταβολάς. Τελεσιδίκου κατάστασης της αποφάσεως, το Διοικητικόν Συμβούλιον υποχρεούται αμελλητί, εις την βάση ταύτης αναπροσαρμογήν του ισολογισμού και καθορισμού του διανεμητέου μερίσματος.

«Άρθρο 35γ»

1. Την ακύρωσιν της αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως δικαιούνται να ζητήσουν : α) Μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/20 του εταιρικού κεφαλαίου εάν παρέστησαν εις την γενικήν συνέλευσιν και αντετάχθησαν εις την ληφθήσαν απόφασιν ή εάν παρά τον νόμον απεκλείσθησαν από της Γενικής Συνελεύσεως ή εάν η συνέλευσις δεν συνεκλήθη ως έδει, β) Το Διοικητικόν Συμβούλιον, γ) Πάν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου εάν δια της εκτελέσεως της αποφάσεως ήθελεν εκτεθή εις ποινικήν δίωξιν ή υποχρέωσιν προς αποζημίωσιν.

2. Η προς ακύρωσιν αγωγή στρεφόμενη κατά της εταιρείας δέον να εγερθή εντός προθεσμίας εξ μηνών από της υποβολής εις το Υπουργείον Εμπορίου του αντιγράφου των πρακτικών της γενικής συνελεύσεως καθ' ην ελήφθη η απόφασις. Η κηρύττουσα την ακυρότητα απόφασις ενεργεί έναντι παντων. Εάν η αγωγή εγερθεί υπό του Διοικητικού Συμβουλίου ή μέλους αυτού, ο Πρόεδρος Πρωτοδικών της περιφερείας εις την οποίαν εδρεύει η εταιρεία διορίζει κατά την διαδικασίαν του άρθρου 634 της Πολιτικής

Διοικονομίας επί τη αιτήσσει του έχοντος εννομον συμφέρον ειδικόν εκπρόσωπον της εταιρείας προς διεξαγωγήν του δικαστικού αγώνος.

3. Εις τας περιπτώσεις των άρθρων 35β παρ. 2 και 3 και 35γ δέον όπως οι αιτούντες την ακύρωσιν μέτοχοι τηρώσι κατατεθειμένας παρά τω Ταμείω Παρακαταθηκών και Δανείων , τη Τραπέζη της Ελλάδος ή οιαδήποτε άλλη ανεγνωρισμένη Ελληνική Τραπέζη τας παρεχούσας εις αυτούς το δικαίωμα αιτήσεως ακυρώσεως μετοχάς μέχρι της οριστικής αποφάσεως του Δικαστηρίου. Το Δικαστήριον δύναται να διατάξη και την προ ταύτης απόδοσιν των μετοχών επί παροχή ή και άνευ εγγυήσεως».

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ Α.Ε.

Οι ανώνυμες εταιρείες υποχρεούνται από το νόμο (άρθρο 32 παρ. 1 Κ.Ν. 2190/20) να τηρούν ειδικό βιβλίο (το οποίο θεωρήται στην αρμόδια οικονομική εφορία) για να καταχωρούν περιληπτικά τις συζητήσεις και αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων των μετόχων (τακτικών και εκτάκτων). Η καταχώρηση των πρακτικών των γενικών συνελεύσεων γίνεται κατά χρονολογική σειρά, ανεξάρτητα εάν προκειται για τακτικές ή έκτακτες. Ο νόμος δε δίνει ορισμένο τύπο αλλά η πρακτική έχει διαμορφώσει ένα τύπο τηρήσεως των πρακτικών της γενικής συνελεύσεως, όπου στην αρχή καταχωρούνται η χρονολογία και ο τόπος συγκλήσεώς της, οι παρευρισκόμενοι και λαμβάνοντες μέρος σε αυτή , η εκλογή προεδρίου και στη συνέχεια η συζήτηση και η λήψη αποφάσεων επί των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως. Ακολουθεί υπόδειγμα συντάξεως τέτοιου πρακτικού με τα βασικά στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει :

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.
ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ
ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ Α.Ε.

Στην Αθήνα σήμερα την του μήνα του έτους ημέρα και ώρα και στα γραφεία της έδρας της Α.Ε. οδός αριθμός συνήλθαν σε πρώτη (ή δεύτερη κ.ο.ο.) ετήσια τακτική γενική συνέλευση οι μέτοχοι αυτής για να συζητήσουν και λάβουν αποφάσεις επί των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως.

Η πρόσκληση των μετόχων στη γενική συνέλευση δημοσιεύθηκε κατά το νόμο (άρθρο 26 Κ.Ν. 2190/20) είκοσι ημέρες πριν απ' αυτήν της γενικής συνελεύσεως στις ακόλουθες εφημερίδες (μία ημερήσια πολιτική εκδιδόμενη στην Αθήνα, μία ημερήσια οικονομική και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως - αναγράφονται οι αριθμοί αυτών) και περιλαμβάνει τα εξής θέματα :

1) Υποβολή των εκθέσεων διαχειρίσεως του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών της εταιρείας για τη λήξασα εταιρική χρήση.

2) Υποβολή για συζήτηση και έγκριση των ετησίων οικονομικών καταστάσεων (ισολογισμού, λογαριασμού αποτελεσμάτων, πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων και προσαρτήματος) της λήξασας χρήσεως.

3) Απαλλαγή των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών της εταιρείας από κάθε ευθύνη για τη δραστηριότητά τους κατά τη λήξασα εταιρική χρήση.

4) Εκλογή δύο τακτικών και δύο αναπληρωματικών ελεγκτών για την τρέχουσα εταιρική χρήση και καθορισμός της αμοιβής αυτών (αν οι ελεγκτές προέρχονται από το Σ.Ο.Α. ορίζονται ένας τακτικός και ένας αναπληρωματικός).

5) Εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου (αν συμβαίνει να λήγει η θητεία του μέχρι τότε διοικητικού συμβουλίου) ή έγκριση διορισμού συμβούλου, που διορίστηκε σε αντικατάσταση παρτηθέντος (αν έχει παραιτηθεί κάποιος)

6) Ανακοινώσεις .

Παρέστησαν οι κάτωθι μέτοχοι με τις έναντι εκάστου αναγραφόμενες μετοχές (ακολουθεί πίνακας των μετόχων που παρέστησαν ή των αντιπροσώπων αυτών στη γενική συνέλευση κατά το ακόλουθο υπόδειγμα).

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΕΤΟΧΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤΟΧΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΨΗΦΩΝ
1			
2			
3			

Επίσης παρέστησαν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, οι ελεγκτές της εταιρείας, ο νομικός συμβουλος της εταιρείας και ο προϊστάμενος του λογιστηρίου. (Εάν ο μέτοχος είναι μόνον ένας, πρέπει να κλιθεί και παρίσταται εκπρόσωπος της εποπτεύουσας αρχής ή συμβολαιογράφος).

Όμοιος με τον ανωτέρω πίνακας των παρασπάντων μετόχων τοιχοκολλήθηκε στα γραφεία της έδρας της εταιρείας 48 ώρες πριν από την ώρα συγκλήσεως της γενικής συνελεύσεως, όπως ο νόμος ορίζει.

Μετά τον έλεγχο των τίτλων των μετόχων , ο προσωρινός πρόεδρος της γενικής συνελεύσεως (που ορίζεται από το καταστατικό) κάλεσε τους μετόχους, που μετέχουν σ' αυτή να υποβάλουν τυχόν ενστάσεις ή παρατηρήσεις. Καθώς δεν υποβλήθηκε καμία ένσταση, η γενική συνέλευση προχωρεί στην εκλογή του οριστικού προεδρίου αυτής με ονομαστική κλήση

των μετόχων και μυστική ψηφορία και εκλέγει ως πρόεδρο αυτής τον κ.
..... με ψήφους και γραμματέα-
ψηφολέκτη τον κ.

Στη συνέχεια, η γενική συνέλευση εισέρχεται στην ημερησία διάταξη και εξετάζει τα θέματα με την αναγραφόμενη σ' αυτήν σειρά.

ΘΕΜΑ ΠΡΩΤΟ : Υποβολή εκθέσεων Δ. Συμβουλίου και ελεγκτών.

Ο πρόεδρος της γενικής συνελεύσεως διαβάσει την έκθεση διαχειρήσεως του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και την έκθεση των ελεγκτών της εταιρείας που έχουν ως εξής (ακολουθούν τα κείμενα των δύο εκθέσεων). Μετά από διαλογική συζήτηση, κατά την οποία παρασχέθηκαν οι ζητηθείσες διευκρινήσεις και πληροφορίες και έπειτα από πρόταση του προέδρου της γενικής συνελεύσεως, αυτή εγκρίνει ομόφωνα (ή με ψήφους έναντι) την έκθεση του διοικητικού συμβουλίου.

ΘΕΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ : Έγκριση ετησίων οικονομικών καταστάσεων.

Ο πρόεδρος της γενικής συνελεύσεως διαβάσει τον ισολογισμό της κλεισθείσας εταιρικής χρήσεως, την ανάλυση του λογαριασμού αποτελεσμάτων, χρήσεως με τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων καθώς και το προσάρτημα (καταχωρούνται τα πλήρη κείμενα αυτών). Ακολουθεί διαλογική συζήτηση, κατά την οποία ο παρησιτάμενος προιστάμενος του λογιστηρίου παρέχει τις απαιτούμενες επεξηγήσεις και διευκρινήσεις. Κατόπιν, με πρόταση του προέδρου της γενικής συνελεύσεως, αυτή εγκρίνει ομόφωνα τον ισολογισμό, το λογαριασμό αποτελεσμάτων κρίσεως και τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων. (Αν εκφραστούν γνώμες αντίθετες

επιφυλάξεις ή αντιρρήσεις, αυτές σημειώνονται στα πρακτικά επίσης - αν η έγκριση δεν είναι ομόφωνη, αναγράφεται το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας).

ΘΕΜΑ ΤΡΙΤΟ : Απαλλαγή μελών του διοικητικού συμβουλίου και ελεγκτών.

Στη συνέχεια η γενική συνέλευση εισέρχεται στο τρίτο θέμα της ημερήσιας διατάξεως . Με πρόταση του προέδρου της γενικής συνελεύσεως και έπειτα από ειδική ψηφοφορία, που διενεργείται με ειδική κλήση, η γενική συνέλευση απαλλάσσει ομόφωνα τα μλη του διοικητικού συμβουλίου (ονομαστικώς) και τους ελεγκτές της εταιρείας (ονομαστικώς) από κάθε ευθύνη αποζημιώσεως για την κλεισθείσα εταιρική χρήση.

ΘΕΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ : Εκλογή νέων ελεγκτών.

Με εισήγηση του προέδρου της γενικής συνέλευσης, εκλέγονται ομόφωνα με την νέα εταιρική χρήση ως τακτικοί μεν ελεγκτές οι α) και β)..... ως αναπληρωματικοί δε οι α).....και β)..... και ορίζεται η αμοιβή εκάστου στι ποσό των δραχμών..... εφάπαξ.

ΘΕΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ : Εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου.

Με εισήγηση του προέδρου της γενικής συνελεύσεως εκλέγονται ομόφωνα οι : α)..... , β)....., γ)....., δ)..... και ε) μέλη του νέου διοικητικού συμβουλίου για χρόνια (μέχρι 6 κατ' ανώτατο όριο). Το νέο διοικητικό συμβούλιο θα διοικήσει την εταιρεία από σήμερα (αναγράφεται η ημερομηνία ενάρξεως της θητείας) μέχρι τη (αναγράφεται η ημερομηνία και η χρονολογία λήξεως της θητείας του).

ΘΕΜΑ ΕΚΤΟ : Ανακοινώσεις.

(Διαβάζονται στην γενική συνέλευση οι υπάρχουσες ανακοινώσεις)

Μετά την εξάντληση των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως λύεται η συνεδρίαση και υπογράφεται το πρακτικό.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Γ.Σ.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ Γ.Σ.

Σύγκληση γενικής συνέλευσης εκτός έδρας

Επίσης όταν παρίσταται όλο το μετοχικό κεφάλαιο στην γενική συνέλευση, αυτή εγκύρως συνέρχεται και παίρνει αποφάσεις, έστω και αν συνήλθε χωρίς να τηρηθούν οι προθεσμίες δημοσιεύσεως της σχετικής προσκλήσεως και αν συνήλθε εκτός έδρας. Όμως απαιτείται να προηγηθεί πάντοτε απόφαση του διοικητικού συμβουλίου που να ορίζει την ημερομηνία συγκλήσεως της γενικής συνελεύσεως. Και στην περίπτωση της συγκλήσεως της γενικής συνελεύσεως εκτός έδρας, απαιτείται όπως οι αποφάσεις της κυρωθούν με νέα γενική συνέλευση που θα συνέλθει στην έδρα της εταιρείας (γνωμοδότηση 847/77 Νομικού Συμβουλίου του κράτους).

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ Α.Ε.

ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στην παρ. 1 του άρθρου 36 του Κ.Ν.2190/20 ορίζεται τι προκειμένου να ληφθεί εγκύρως απόφαση από την γενική συνέλευση σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμός, λογ/μός

αποτελεσμάτων χρήσεως, πίνακας διθέσεως αποτελεσμάτων, προσάρτημα) της εταιρείας, πρέπει αυτές να έχουν ελεχθεί προηγουμένως από δυο τουλάχιστον ελεγκτές. Οι εταιρείες που ελέγχονται υποχρεωτικά από το Σώμα Ορκωτών Λογιστών, έχουν την δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν για τον τακτικό τους έλεγχο ένα μόνο ελεγκτή.

Το έργο των ελεγκτών της ανώνυμης εταιρείας δεν είναι μόνο ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Κατά το άρθρο 37 του ίδιου νόμου, οι ελεγκτές οφείλουν στη διάρκεια της χρήσεως να παρακολουθούν τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρείας και έχουν το δικαίωμα να λάβουν γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, λογαριασμού ή εγγράφου - μέσα στα οποία περιλαμβάνονται και τα πρακτικά των γενικών συνελεύσεων των μετόχων και των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου. Ακόμα έχουν το δικαίωμα - όταν διαπιστώσουν παραβάσεις του νόμου ή του καταστατικού - να αναφέρουν τούτο στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας και στην εποπτεύουσα αρχή.

Από όλα τα παραπάνω συμπεραίνεται η σπουδαιότητα που θέλησε ο νομοθέτης να προσδώσει στο έργο των ελεγκτών. Δυστυχώς, η πρόθεση αυτή του νομοθέτη δεν μπόρεσε να υλοποιηθεί στην πράξη και σε πολλές περιπτώσεις η όλη διαδικασία του ελέγχου των ανωνύμων εταιρειών από τους ελεγκτές που προβλέπουν οι προμνησθείσες διατάξεις, παραμένει μια εντελώς τυπική διαδικασία.

Για το έργο του ελέγχου των ανωνύμων εταιρειών ο νόμος 2190/20 καθιέρωσε τον θεσμό της ανώνυμης εταιρείας. Οι ελεγκτές αυτοί είναι πρόσωπα που συγκεντρώνουν ορισμένα προσόντα (πτυχίο ανωτάτης οικονομικής σχολής, ηλικία 30 ετών, λήψη πτυχίου 5 χρόνια πριν από

τον διορισμό τους), αλλά δεν μπορούν να είναι υπάλληλοι εξαρτημένης εταιρείας ή πρόσωπα που αναφέρονται στη παρ. 1 του άρθρου 10 του Κ.Ν.2190/20 (μέλη του διοικητικού συμβουλίου και συγγενείς αυτών μέχρι δευτέρου βαθμού). Για την ταυτότητα του νομικού λόγου δεν μπορούν να είναι ούτε υπάλληλοι της ίδιας της ανώνυμης εταιρείας.

Ωστόσο, παρέχει και τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν ως ελεγκτές της ανώνυμης εταιρείας μέλη του Σ.Ο.Λ. οπότε στην περίπτωση αυτή αρκεί και ένας ορκωτός λογιστής .

Υποχρέωση, κατά τα άνω, για την πρόσληψη ελεγκτών επέχουν μόνο οι ελληνικές ανώνυμες εταιρείες. Αλλοδαπές ανώνυμες εταιρείες, που εργάζονται στην Ελλάδα, νομόμως, κατά οποιοδήποτε τρόπο, δεν έχουν υποχρ'εωση να ορίσουν ελεγκτές για να ελέγξουν την δραστηριότητά τους ή τον ισολογισμό που τυχόν συντάσσουν τα εδώ εγκατεστημένα υποκαταστήματά τους.

Εχεμύθια ελεγκτών. Τιμωρείται με φυλάκιση τριών μηνών κάθε ελεγκτής Α.Ε., που δεν τήρησε απόλυτη εχεμύθια σχετικά με ότι πληροφορήθηκε κατά την άσκηση των καθηκόντων του, για την λειτουργία της εταιρείας (άρθρο 63γ παρ. 2 Κ.Ν. 2190/29). Με την ίδια ποινή τιμωρείται και ο ελεγκτής που δεν δήλωσε τυχόν κώλυμα το οποίο υπάρχει και τον εμποδίζει να ασκήσει τα καθήκοντά του.

Το κείμενο του άρθρου 36 του Κ.Ν. 2190/20, προβλέπει την υποχρέωση των ελληνικών ανωνύμων εταιρειών να ορίζουν ελεγκτές και τον τρόπο ορισμού αυτών έχει ως εξής :

«Άρθρο 36»

ΕΚΛΟΓΗ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

1. Προκειμένου να ληφθεί έγκαιρα απόφαση από την γενική συνέλευση σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς (ετήσιες οικονομικές καταστάσεις), αυτοί θα πρέπει να έχουν ελεγθεί προηγουμένως από δυο τουλάχιστον ελεγκτές.

Οι ανώνυμες εταιρείες οι οποίες υπερβαίνουν τα όρια της παρ. 6 του άρθρου 42α, εκλέγουν υποχρεωτικά τους ελεγκτές τους από τους Ορκωτούς Λογιστές του Σώματος Ορκωτών Λογιστών του Ν.Δ. 3329/1955 «Περί συστάσεως Σώματος Ορκωτών Λογιστών» (ΦΕΚ Α'230/1955), σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας που ισχύουν κάθε φορά. Στην περίπτωση αυτή, οι εταιρείες, για τον τακτικό τους έλεγχο, έχουν την δυνατότητα, αντί δυο ελεγκτών, να εκλέγουν ένα μόνο ορκωτό λογιστή.

2. Οι ελεγκταί ούτοι ως και ισάριθμοι αναπληρωματικοί ορίζονται πάντοτε υπό της προηγουμένης Γενικής Συνελεύσεως, πλην των ελεγκτών της πρώτης εταιρικής χρήσεως, όστινες δύναται να ονομασθώσιν εν τω καταστατικό ή να ορισθώσιν υπό εκτάκτου Συνελεύσεως, συγκαλουμένης εντός τριμήνου από της συστάσεως της εταιρείας. Εις ας εταιρείας έχει επεκταθή ο θεσμός των ορκωτών λογιστών, τούτους εκλέγει η γενική συνέλευσις εκ καταλόγου εξ έξ (6) τουλάχιστον ορκωτών λογιστών, χορηγούμενου υπό του Εποπτικού Συμβουλίου του Σώματος πένετε τουλάχιστον ημέρας προ της Γενικής Συνελεύσεως.

3. Οι ελεγκταί αμείβονται πάντοτε υπό της εταιρείας, του ποσού της αμοιβής αυτών αποφάσει της Γενικής Συνελεύσεως. Το ποσόν της αμοιβής των ορκωτών λογιστών ορίζεται υπό του εποπτικού Συμβουλίου του Σώματος. Η εταιρεία δικαιούται να ζητήσει τον περιορισμόν της ορισθείσης αμοιβής παρά του Υπουργικού Εμπορίου, εντός δε μηνός από της υποβολής

της σχετικής αιτήσεως εκδίδεται μετά σύμφωνον γνώμην της Επιτροπής Ανωνύμων Εταιρειών Υπουργική απόφασις, δι' ης καθορίζεται οριστικώς το ποσόν της αμοιβής.

4. Εντός πέντε ημερών από της ορισάσης τους ελεγκτάς Γενικής Συνελεύσεως, δέον να γίνη ύπο της εταιρείας η ανακοίνωσις προς αυτούς του διορισμού των, εν περιπτώσει δε καθ' ην δεν αποποιηθώσι τον διορισμόν τοθτον εντός πενθημέρου προθεσμίας, θεωρούνται ως αποδεχθέντες και έχουσι πάσας τας εκ του άρθρου 37 ευθύνας και υποχρεώσεις.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΛΕΓΚΤΩΝ Α.Ε.

Υποχρεώσεις και ευθύνες των ελεγκτών της Α.Ε.

Το άρθρο 37 του Κ.Ν. 2190/20 αναφέρει τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες των ελεγκτών. Πρώτον, οι ελεγκτές οφείλουν, σε όλη τη διάρκεια της χρήσεως, να παρακολουθούν τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρείας. Έχουν δικαίωμα να λάβουν γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, (περιλαμβανομένων και αυτών, στα οποία τηρούνται τα πρακτικά συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου και των γενικών συνελεύσεων) ή λογαριασμού ή εγγράφου. Οι ελεγκτές έχουν την υποχρέωση να κάνουν κάθε αναγκαία υπόδειξη στο διοικητικό συμβούλιο και, σε περιπτώσεις παραβάσεως του νόμου ή του καταστατικού, να αναφέρονται στην εποπτεύουσα αρχή (υπουργό Εμπορίου, οικεία νομαρχία).

Παράτην σαφήνεια των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 37, που αναφέρει τα παραπάνω, στην πράξη οι ελεγκτές της ανώνυμης εταιρείας σπανίως επιτυγχάνουν να εφαρμόσουν την επιταγή αυτή του νόμου. Και αυτό γιατί η αμοιβή, που, συνήθως, ορίζεται για τους ελεγκτές του νόμου

2190/20, είναι τόσο χαμηλή έως ασήμαντη, ώστε δεν τους επιτρέπει να ασχοληθούν με το έργο της παρακολουθήσεως - όπως το εννοεί ο νόμος. Παράλληλα, τα πρόσωπα που ορίζονται ως ελεγκτές - ανεξάρτητα από τις γνώσεις και το κύρος που τυχόν διαθέτουν - μπορεί να βρίσκονται σε θέση τέτοια, που δεν διευκολύνει το έργο τους. Είναι προφανές, ότι χρειάζεται επιτυχέστερη νομοθετική ρύθμιση και πάνω στο θέμα αυτό έχουν γραφτεί πολλά τα τελευταία χρόνια, αλλά ο περαιτέρω σχολιασμός εκφεύγει από την αρμοδιότητα του παρόντος. Πρέπει να τονισθεί εδώ ότι οι ελεγκτές που προέρχονται από το Σώμα Ορκωτών Λογιστών δεν αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες αυτές, γιατί εργάζονται σύμφωνα με τον κανονισμό τους και τον νόμο και δεν έχουν χρονικούς περιορισμούς ούτε άλλους επηρεασμούς στην εκτέλεση των καθηκόντων τους. Φυσικά, η αμοιβή τους είναι ανάλογη με τον χρόνο που διαθέτουν και το γεγονός αυτό δεν τους κάνει ιδιαίτερα ελκυστικούς.

Υποχρέωση των ελεγκτών να παρίστανται στην γενική συνέλευση

Η παρ. 2 του άρθρου 37 καθιερώνει την υποχρέωση των ελεγκτών να παρίστανται στην γενική συνέλευση των μετόχων και να παρέχουν κάθε πληροφορία σχετική με τον έλεγχο που διενήργησαν στα βιβλία και τον ισολογισμό της εταιρείας κατά τα άνω. Έτσι προκύπτει ότι δεν μπορεί να υποστηριχθεί ακυρότητα της γενικής συνελεύσεως σε περίπτωση που δεν πρέστησαν σε αυτήν ελεγκτές.

Οι ελεγκτές επιτρέπεται να παρέχουν στους μετόχους τις πληρο-φορίες που τους ζητούνται μόνο εάν δεν έχει αντίρηση το διοικη-τικό συμβούλιο. Γιατί το διοικητικό συμβούλιο έχει το δικαίωμα να αρνηθεί την παροχή πληροφοριών στους μετόχους «ένεκα αποχρώντος λόγου».

Τέλος, η παρ. 2 του άρθρου 37 καθιερώνει την αρχή της ευθύνης των ελεγκτών απέναντι στη εταιρεία. Οι ελεγκτές, κατά την διάταξη αυτή ευθύνονται για κάθε πταίσμα, υποχρεούμενοι σε αποζημίωση της εταιρείας. Η ευθύνη αυτή των ελεγκτών δεν μπορεί να αποκλεισθεί ή να τροποποιηθεί (π.χ. το καταστατικό της εταιρείας). Η αξίωση της εταιρείας για αποζημίωση της εκ μέρους των ελεγκτών από πταίσμα τους παραγράφεται μετά διετία.

Οι ελεγκτές της αν. εταιρείας (που προβλέπονται από το άρθρο 36 του Κ.Ν. 2190/20) τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι τριών μηνών και με χρηματική ποινή μέχρι ογδόντα χιλιάδων δραχ.ή με την μία των ποινών αυτών αν ενήργησαν από αμέλεια. Σε περίπτωση όμως υπέρξεως δόλου τιμωρούνται δια φυλακίσεως και μεγαλύτερας των τριών μηνών (άρθρα 57 και 63β Κ.Ν. 2190/20).

Οι ελεγκτές αν. εταιρειών, που δεν ετήρησαν απόλυτη εχεμύθεια σχετικά με όσα πληροφορήθηκαν για την λειτουργία της εταιρείας την οποία έλεγξαν, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι τριών μηνών. Με την ίδια ποινή και οι ελεγκτές, που δεν δήλωσαν κώλυμα ασκήσεως ελέγχου αν υπηρετούν κατά οποιοδήποτε τρόπο στην εταιρεία ή είναι μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή είχαν τις παραπάνω ιδιότητες οποτεδήποτε σε διάστημα δύο ετών πριν την ημέρα που τους αναλοινώθηκε (και δέχθηκαν) το διορισμό τους ως ελεγκτών (άρθρο 63γ Κ.Ν. 2190/20).

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και κάθε υπάλληλος της εταιρείας, που εκ προθέσεως αρνείται να δώσει τις πληροφορίες και τα στοιχεία, τα οποία ζητούν οι ελεγκτές τιμωρείται με χρηματική ποινή μέχρι εκατό χιλιάδων δραχμών (άρθρο 63γ παρ. 1 Κ.Ν. 2190/20).

Η έκθεση των ελεγκτών της Α.Ε.

Μετά την λήξη της χρήσεως οι ελεγκτές υποχρεούνται να ελέγξουν τον ισολογισμό και τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως και να συντάξουν την επ' αυτών έκθεσή τους, την οποία υποβάλλουν στην γενική συνέλευση των μετόχων. Στην έκθεσή τους αυτή οι ελεγκτές αναγράφουν τα πορίσματα του ελέγχου που διενήργησαν σε όλη τη διάρκεια της χρήσεως και όχι μόνο στον ισολογισμό. Αυτό προκύπτει από την διατύπωση της παρ. 1 του άρθρου 37, που απαιτεί παρακολούθηση της λογιστικής και διαχειριστικής καταστάσεως της εταιρείας και έλεγχο της ακριβείας και νομιμότητας των λογιστικών εγγραφών στα βιβλία της εταιρείας.

Το παραπάνω άρθρο δίνει και το ελάχιστο περιεχόμενο της έκθεσης των ελεγκτών προς τη γενική συνέλευση των μετόχων. Ειδικότερα η έκθεση αυτή πρέπει να αναφέρει :

α) Αν τα αρμόδια πρόσωπα της εταιρείας έδωσαν στους ελεγκτές όλες τις πληροφορίες που είχαν ανάγκη για να επιτελέσουν το έργο τους.

β) Αν οι ελεγκτές έλαβαν γνώση του απολογισμού των εργασιών των υποκαταστημάτων της εταιρείας.

γ) Αν τηρείται κανονικά λογαριασμός κόστους παραγωγής (μόνο για τις βιομηχανικές εταιρείες).

δ) Αν άλλαξε η μέθοδος απογραφής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Ακολουθεί υπόδειγμα εκθέσεως ελεγκτών :

ΕΚΘΕΣΗ

ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΤΗΣ Α.Ε.....

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ..... (από.....μέχρι.....)

Κύριοι μέτοχοι,

Οι πρισθέντες με το άρθρο του καταστατικού της εταιρείας ως ελεγκτές αυτής για την πρώτη εταιρική χρήση.

1)..... και 2)..... δηλούμε, έπειτα από έλεγχο της ακρίβειας και της νομιμότητας των εγγραφών στα βιβλία της εταιρείας ότι :

α) Μας παρασχέθηκαν όλες για την εκτέλεση του έργου μας πληροφορίες .

β) Ελάβαμε γνώση πλήρους απολογισμού των εργασιών των υποκαταστημάτων.

γ) Η εταιρεία ετήρησε κανονικά λογαριασμό κόστους παραγωγής.

δ) Η απογραφή των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, στο τέλος της χρήσεως, έγινε με βάση πραγματικά στοιχεία κατά την ημέρα αυτή και σύμφωνα με τις επιταγές του νόμου.

ε) Ο ισολογισμός απεικονίζει την οικονομική κατάσταση της εταιρείας κατά την ημερομηνία της λήξεως της ελεγχθείσης χρήσεως, ο δε λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως τα προκύψαντα κατ' αυτήν αποτελέσματα.

στ) Το προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από το άρθρο 43α του Κ.Ν. 2190/20 και το περιεχόμενο αυτού, καθώς και της εκθέσεως διαψευδήσεως του Δ. Συμβουλίου προς την γενική συνέλευση των μετόχων έχει επαληθευθεί με τις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις.

Δικαίωμα ελεγκτών να ζητήσουν έκτακτη γενική συνέλευση

Οι ελεγκτές δικαιούνται να ζητήσουν με αίτησή τους από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνελεύσεως των μετόχων. Η συνέλευση αυτή συγκαλείται υποχρεωτικά από το διοικητικό συμβούλιο μέσα σε δέκα ημέρες από την ημέρα επιδόσεως της αιτήσεως των ελεγκτών και η ημερησία διάταξη αυτής έχει ως θέμα της το περιεχόμενο της αιτήσεως. Ο νόμος ορίζει προθεσμία δέκα ημερών, εντός της οποίας το διοικητικό συμβούλιο πρέπει να προσκαλέσει την γενική συνέλευση, αλλά δεν τάσσει χρονικά όρια μέσα στα οποία πρέπει αυτή να συγκληθεί. Οποσδήποτε η χρονολογία της συνεδριάσεως της γενικής συνελεύσεως δε μπορεί να προσδιορισθεί σε χρόνο που να απέχει υπερβολικά από τη χρονολογία επιδόσεως της αιτήσεως, γιατί αυτό θα ήταν αντίθετο με την αρχή της καλής πίστεως και θα συνιστούσε κατάχρηση δικαώματος (άρθρο 281 Α.Κ.).

Ποιά πρόσωπα μπορούν να ορισθούν ελεγκτές Α.Ε.

Όταν μια ανώνυμη εταιρεία δεν υποχρεούται από κάποια διάταξη νόμου να προσλάβει τους ελεγκτές της από το Σ.Ο.Λ., τότε γεννάται το θέμα ποιά πρόσωπα μπορεί να χρησιμοποιήσει για το έργο αυτό. Τα προσόντα των προσώπων αυτών ορίζει το άρθρο 36α του Κ.Ν. 2190/20 που έχει ως εξής :

«Άρθρο 36α»

1. Όταν κατά τας εκάστοτε ισχύουσας διατάξεις δεν προβλέπεται η διενέργεια ελέγχου Α.Ε. υπό ορκωτού λογιστού, ο έλεγχος διενεργείται κατά προτίμησιν υπό διπλωματούχου Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών.

2. Οι κατά την ως άνω παράγραφον ελεγκταί δέον όπως έχωσι συμπληρωμένον το τριακοστόν έτος της ηλικίας των και όπως έχωσι καταστή διπλωματούχοι της Α.Σ.Ο. και Ε.Ε. τουλάχιστον πέντε έτη προ του διορισμού.

Από τη διατύπωση της παρ. 1 του άρθρου 36α προκύπτει ότι μόνο κατά προτίμηση χρησιμοποιούνται πτυχιούχοι της Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών. Γι' αυτό και η διοίκηση (εποπεύουσα αρχή) επί μακρά σειρά ετών δέχονταν ως ελεγκτές και πρόσωπα που είχαν άλλο πτυχίο ή και στερούνταν παντελώς πτυχίου ανωτάτης σχολής. Από το έτος 1973, όμως, η διοίκηση άλλαξε τακτική και με την εγκύκλιο 1477/73 του Υπουργείου Εμπορίου ζητήθηκε όπως οι ελεγκτές είναι πτυχιούχοι ανωτάτης οικονομικής σχολής. Παράλληλα εκδόθηκαν διάφορες γνωματεύσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (αριθ. 461/75, 972/75, 709/81) που προσδιόρισαν με σαφήνεια ποιοί πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών μπορούν να ορισθούν ως ελεγκτές ανωνύμων εταιρειών. Έτσι κατά την υπ' αριθ. 709/81, Τμ Β' γνωμάτευση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που καταχωρείται στη συνέχεια, αυτό το δικαίωμα έχουν οι πτυχιούχοι :

- α) Της Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών
- β) Των Ανωτάτων Βιομηχανικών Σχολών Πειραιώς και Θεσσαλονίκης

γ) Της σχολής Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Δικαιώματα των μετόχων της μειοψηφίας Α.Ε.

Στην ουσία, οι μέτοχοι της μειοψηφίας σε μια Α.Ε. πολύ λίγα δικαιώματα έχουν και, ασκώντας αυτά, ελάχιστα μπορούν να επηρεάσουν τα πράγματα της εταιρείας.

Τα δικαιώματα αυτά της μειοψηφίας που περιγράφονται στα άρθρα 39 και 40 του Κ.Ν. 2190/20 είναι τα ακόλουθα :

α) Δικαίωμα να ζητήσει από το Δ.Σ. τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνελεύσεως, την οποία αυτό υποχρεούνται να συγκαλέσει μέσα σε τριάντα μέρες. Το δικαίωμα αυτό το έχουν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

β) Δικαίωμα να ζητήσει από το πρόεδρο της γενικής συνελεύσεως όπως αναβάλει για μια μόνο φορά τη λήψη αποφάσεως μέχρι 30 το αργότερο ημέρες. Εδώ πρόκειται για αναβολή της συνεδριάσεως της γενικής συνελεύσεως και όχι για νέα συνέλευση, γι' αυτό και ο νόμος προβλέπει ότι ο πρόεδρος της γενικής συνελεύσεως ορίζει, κατά την αναβολή, την ημέρα της νέας συνεδριάσεως, που θα συνεχιστεί η διακοπείσα γενική συνέλευση και δεν απαιτεί ρητώς νέα πρόσκληση και δημοσίευση αυτής. Και το δικαίωμα αυτό έχουν μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/20 του καταβλημένου κεφαλαίου.

γ) Δικαίωμα να ζητήσει από το διοικητικό συμβούλιο, όπως: αα) Ανακοινώσει στη γενική συνέλευση τα ποσά που καταβλήθηκαν, κατά την τελευταία διετία για οποιαδήποτε αιτία σέ μέλη του Δ.Σ ή υπαλλήλους της εταιρείας. ββ) Παράσχει στη γενική συνέλευση ορισμένες

πληροφορίες για τις υποθέσεις της εταιρείας. Την αίτηση υποβάλλει στην εταιρεία, πέντε πλήρεις ημέρες πριν από αυτήν της γενικής συνελεύσεως, μειοψηφία μετοχών, που εκπροσωπεί το 1/20 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

δ) Δικαίωμα μετόχων εκπροσωπούντων το 1/20 του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου να ζητήσουν, οπώς η λήψη αποφάσεως σε κάποιο θέμα της ημερήσιας διατάξεως της γενικής συνελεύσεως γίνει με ονομαστική κλήση των μετόχων.

ε) Δικαίωμα μετόχων, που εκπροσωπούν το 1/3 του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου, να ζητήσουν από το διοικητικό συμβούλιο να τους δώσει πληροφορίες κατά τη γενική συνέλευση ή πριν απ'αυτήν σχετικές με την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και της περουσιακής καταστάσεως της εταιρείας. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί «ένεκα αποχρώντος ουσιώδους λόγου» την παροχή αυτών των πληροφοριών και υποχρεούται να αναγράψει την αιτιολογία της αρνήσεως στα πρακτικά.

στ) Δικαίωμα μετόχων, που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου, να ζητήσουν από το δικαστήριο έλεγχο της εταιρείας.

ζ) Δικαίωμα μετόχων, που εκπροσωπούν το 1/3 του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου, να ζητήσουν από το δικαστήριο έλεγχο της εταιρείας, εφόσον από την όλη πορεία των εταιρικών υποθέσεων γίνεται πιστευτό ότι η διοίκηση της εταιρείας δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή διοίκηση και συνετή διαχείριση.

Οι πρώτες πέντε από τις παραπάνω περιπτώσεις αναφέρονται στο άρθρο 39 και οι επόμενες δύο στο άρθρο 40 του Κ.Ν. 2190/20.

Η αίτηση της μειοψηφίας προς το διοικητικό συμβούλιο για σύγκληση έκτακτης γενικής συνελεύσεως (περίπτωση α' ανωτέρω) πρέπει να υποβληθεί γραπτώς και να αναφέρει τα θέματα της ημερησίας διατάξεως, αλλιώς καθίσταται ανενεργός.

Και η αίτηση της μειοψηφίας για αναβολή λήψεως αποφάσεως στη γενική συνέλευση (περίπτωση β' ανωτέρω) καλύτερα είναι να υποβάλλεται εγγράφως, καίτοι τέτοια υποχρέωση δεν προκύπτει από το άρθρο 39 παρ. 3. Μόνο μια φορά υποχρεούται ο πρόεδρος της γενικής συνέλευσης να αναβάλει την λήψη αποφάσεως. Συνεπώς, δεύτερη αίτηση της ίδιας ή άλλης μειοψηφίας για αναβολή δεν λαμβάνεται υπ' όψη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	<u>ΣΕΛ.</u>
Πρόλογος	
<u>Μέρος 1ο</u>	
Η ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	3
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	5
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ Α.Ε.	9
ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ Α.Ε.	14
<u>Μέρος 2ο</u>	
ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	
1. Ποιοι λόγοι επιβάλλουν την σύσταση του Δ.Σ.	22
2. Τα καθήκοντα των μελών του Δ.Σ.	23
3. Εκλογή ή διορισμός συμβούλων	24
4. Το διοικητικό συμβούλιο της Α.Ε.	24
5. Λειτουργία του Δ.Σ.	28
6. Διάρκεια θητείας μελών Δ.Σ.	34
7. Δημοσιότητα αποφάσεως διορισμού του Δ.Σ.	35
ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Α.Ε. - ΠΑΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΥΤΩΝ	
1. Διορισμός μελών διοικητικού συμβουλίου	39
2. Ελάχιστος και μέγιστος αριθμός μελών διοικητικού συμβουλίου	41
3. Δικαστικός διορισμός διοικητικού συμβουλίου	42
ΠΑΥΣΗ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.	
1. Παύση των μελών του διοικητικού συμβουλίου	43
2. Ανάκληση διοικητικού συμβουλίου	44
3. Παραίτηση των μελών του διοικητικού συμβουλίου	44
4. Αντικατάσταση μέλους του διοικητικού συμβουλίου	45
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	
1. Χρόνος και τόπος σύγκλησης του διοικητικού συμβουλίου	46
2. Απαρτία συνεδριάσεως Δ.Σ. - Αντιπροσώπευση συμβούλου	48
3. Αρμοδιότητες Δ.Σ.	49
4. Τρόπος λήψεως αποφάσεων Δ.Σ.	51
5. Η ψήφος του προέδρου του Δ.Σ.	52
ΕΥΘΥΝΗ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ. ΕΝΑΝΤΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	
1. Ευθύνη μελών διοικητικού συμβουλίου έναντι τρίτων	52
2. Ευθύνη μελών διοικητικού συμβουλίου έναντι Δημοσίου	53
3. Ευθύνη μελών διοικητικού συμβουλίου έναντι Ι.Κ.Α.	55
4. Ευθύνη μελών διοικητικού συμβουλίου έναντι της εταιρείας	57
5. Εχεμύθια μελών Δ.Σ.	58
6. Έγερση αγωγής κατά μελών Δ.Σ.	58
7. Παραίτηση εταιρείας από αγωγή	59

ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ Δ.Σ.	
1. Σχέση μελών Δ.Σ. με την εταιρεία	61
2. Αμοιβές μελών Δ.Σ.	62
3. Φορολογία αμοιβών μελών Δ.Σ.	66
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Α.Ε.	
1. Υποχρεωτικές τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις	68
2. Υπόδειγμα πρακτικού τυπικής συνεδριάσεως Δ.Σ.	70
Μέρος 3ο	
Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΑΕ.	
1. Η γενική συνέλευση και οι διακρίσεις αυτής	74
2. Διακοπή και αναβολή της γενικής συνέλευσης	81
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΚΛΗΣΕΩΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ	
1. Απόφαση Δ.Σ. για σύγκληση γενικής συνέλευσης	83
2. Δημοσίευση προσκλήσεως	84
3. Υπόδειγμα προσκλήσεως	88
4. Σαφήνεια θεμάτων προσκλήσεως	90
5. Υποβολή στην εποπτεύουσα αρχή στοιχείων σχετικών με την γενική συνέλευση	90
ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	
1. Συμμετοχή μετόχων στην Γενική Συνέλευση	95
2. Αντιπροσώπευση μετόχων στην Γενική Συνέλευση	98
3. Χρήση ασφαλιστικών μέτρων στην Γενική Συνέλευση	98
4. Προσωρινό και οριστικό προεδρείο Γενικής Συνελεύσεως	99
ΑΠΑΡΤΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	
1. Απλή απαρτία	101
2. Εξαιρετική απαρτία	102
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ - ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	
1. Αρμοδιότητες γενικής συνελεύσεως	106
2. Λήψη αποφάσεων από την γενική συνέλευση	109
ΑΚΥΡΕΣ ΚΑΙ ΑΚΥΡΩΣΙΜΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ	
1. Άκυρες αποφάσεις γενικής συνέλευσης	112
2. Ακυρώσιμες αποφάσεις γενικής συνέλευσης	114
3. Υπόδειγμα πρακτικών γενικής συνελεύσεως Α.Ε.	118
4. Σύγκληση γενικής συνέλευσης εκτός έδρας	123

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ Α.Ε.

ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΤΗΣ Α.Ε.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΤΗΣ Α.Ε.

1. Υποχρέωση και ευθύνη των ελεγκτών της Α.Ε.	127
2. Υποχρέωση των ελεγκτών να παρίστανται στην γενική συνέλευση	128
3. Η έκθεση των ελεγκτών της Α.Ε.	130
4. Δικαίωμα των ελεγκτών να ζητήσουν έκτακτη γενική συνέλευση	132
5. Ποια πρόσωπα μπορούν να ορισθούν ελεγκτές Α.Ε.	132
6. Δικαιώματα των μετόχων της μειοψηφίας	134

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ - ΜΙΑΤΙΑΔΗ Κ. ΛΕΟΝΤΑΡΗ**
Αθήνα 1990
- 2. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ - Ι. ΡΟΚΑ**
Αθήνα 1992
- 3. ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ - ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Α. ΚΡΙΜΠΙΑ**
Αθήνα 1992